REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

16 setembre
16 octubre 2016

Trobareu tota la informació a:

www.archivocine.com

Cinema fet a casa

Memòria

casinomenestral FIGUERENC

Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam
www.archivocine.com

ORGANITZEN:

casinomenestral FIGUERENC

Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com

PATROCINEN:

Ajuntament de Figueres

Consell Comarcal de l'Alt Empordà

FUNDACIÓ ALBERT TOMÀS i BASSOLS
Patrimoni cultural, recerca i estudi

ENTITATS ORGANITZADORES DELS DIFERENTS ACTES:

Ajuntament de Portbou

Amics del Castell de Sant Ferran Figueres

AMICS DELS MUSEUS DALÍ

AMNISTÍA INTERNACIONAL

PopulART ASSOCIACIÓ CULTURAL

Associació Filatèlica i Col·leccionista

LA MUGA CAULA

Triangle Blau

ATENEA

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT FIGUERES

DALÍCATESSEN Cafè · Bar

Càritas de Figueres

CINECLUB DIÒPTRIA SERVEIS CINEMATOGRÀFICS I AFINS

Creu Roja

GALERIA LOLA VENTÓS

LaClerch Fundació Clerch i Nicolau

L'INSTITUT D'ESTUDIS EMPORDANESOS

KRONOS PLAYS & FILMS S.A. BARCELONA

l'a CAte Espai cultural Figueres

MUME Museu Memorial de l'Exili

FUNDACIÓ MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA FIGUERES

ÒMNIUM LLENGUA CULTURA PAÍS

Teatre Municipal el Jardí

EMPRESES I ENTITATS COL·LABORADORES:

Obra Social "la Caixa"

COMERÇ FIGUERES

Consell Regulador Denominació d'Origen Empordà Costa Brava

DAVID i MANEL SL

FilmoTeca de Catalunya

LA CINÉMATHÈQUE DE TOULOUSE

Josep Cruañas

memorial democràtic

Jose Soriano Sierra Creative Manager Creative Photography

Museu del Cinema Col·lecció Tomàs Mallol

Acadèmia Català

Amat Carreras E.M.C. muntatge cinematogràfic

ParcArt

ROGER comunicació digital

Tourist Club 65

Escola d'Hostaleria Alt Empordà

PELS MARIDATGES TENIM EL SUPORT DE:

GRUP OLIVEDA VINS i CAVES

PERELADA

CELLER ARCHÉ PAGÈS

espelt Viticultors de l'Empordà

celler *lavinyeta

Celler Martí Fabra MASIA CARRERAS

Mas Estela

pere guardiola celler

TERRA REMOTA

ESPOLLA DES DE 1931

FORN LA BARCELONETA

FRI CASH

El Graner L'embotit de casa

MITJANS DE COMUNICACIÓ COL·LABORADORS:

SETMANARI DE L'ALT EMPORDÀ

HORA NOVA

EL PUNT AVUI+

figueres.com EL DIARI DIGITAL DE L'ALT EMPORDÀ

AEComunicació

tramuntana TV

9diari www.9diari.com

CRAE Creacions Alt Empordà

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Del 16 de setembre al 16 d'octubre

Degut al drama, de persones que fugen dels seu país per buscar refugi o exil·li en un altre país, i que la nostra societat està veient diàriament als medis de comunicació, des del Casino Menestral vàrem voler dedicar un mes a aquest tema organitzant diferent actes, en el qual varem tenir la col·laboració de la majoria d'entitats figuerenques i altres de pobles veïns.

A partir de la pel·lícula **L'última frontera**, del director **Manuel Cussó-Ferrer**, filmada a la Serra de l'Albera, Portbou i Colera, l'any 1991 i que parla del drama que va viure Walter Benjamin fugin dels nazis i que finalment es va suicidar per por de que la Gestapo el fe deportés a Alemanya, vàrem una sèrie d'actes, que queden reflectits en aquesta memòria.

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dissabte 22 juliol

LA CATE, ESPAI CULTURAL

Presentació del cicle
Cinema fet a casa

Presentat per:

Alfons Martínez, regidor Cultura Ajuntament Figueres
Eduard Ayats, president del Casino Menestral Figuerenc
Manuel Cussó, director de la pel·lícula *L'última frontera*
Lluís Benejam, col·leccionista i promotor del cicle

L'**Ajuntament de Figueres**, el **Casino Menestral Figuerenc**
i **l'Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam**

es complauen a convidar-vos a la presentació del cicle

Cinema fet a casa
amb la pel·lícula **L'última frontera**.
Lligat amb el tema de la pel·lícula s'ha creat un cicle d'activitats
des del dia 16 de setembre al 16 d'octubre amb el nom de

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

que tindrà lloc al bar de La Cate, Ronda del Rector Arolas, 4 de Figueres
el dia 22 de juliol a les 7 del vespre.

Preguem confirmacio d'assistència 972 678 666

16 de setembre al 16 d'octubre de 2016

PROGRAMA D'ACTES

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

A causa del drama de persones que fugen del seu país per buscar refugi o exili en un altre país, i que la nostra societat està veient diàriament als mitjans de comunicació, des del Casino Menestral hem preparat un programa per parlar d'aquest tema, tot organitzant diferent actes, pels quals tenim la col·laboració de la majoria d'entitats figuerenques i altres de pobles veïns.

Trobareu tota la informació ampliada a:
www.archivocine.com

Fent clic sobre: Cinema fet a casa

A partir de la pel·lícula ***L'última frontera***, del director **Manuel Cussó-Ferrer**, filmada a la serra de l'Albera, Portbou i Colera, l'any 1991 i que parla del drama que va viure Walter Benjamin fugint dels nazis, us presentem el programa següent.

Organitzen:

casinomenestral FIGUERENC

Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com

Patrocinen:

Ajuntament de Figueres

Consell Comarcal de l'Alt Empordà

Fundació Albert Tomàs i Bassols – Patrimoni cultural, recerca i estudi

Entitats organitzadores dels diferents actes

Ajuntament de Portbou
Amics del Castell Sant Ferran
Amics dels Museus Dalí
Amnistia delegació Alt Empordà
Associació Cultural POPULART de Capmany
Associació Filatèlica del Casino Menestral
Associació La Muga Caula
Associació Passatges de Cultura, Portbou
Associació Triangle Blau
Atenea del Casino Menestral
Biblioteca Fages de Climent de Figueres
Cafè Bar Dalicatessen
Càritas de Figueres
Centre Excursionista Empordanès
Cineclub Diòptria
Creu Roja delegació de Figueres
Fundació Clerch i Nicolau
Galeria d'Art Dolors Ventós
Grup de Rapsodes Portbouencs
Institut d'Estudis Empordanesos
Kronos de Manuel Cussó-Ferrer
La Cate
MUME Museu de l'Exili
Museu dels Joguets de Catalunya
Òmnium Cultural, delegació Alt Empordà
Teatre Jardí de Figueres

Empreses i Entitats col·laboradores

Obra Social "La Caixa" I Acadèmia de Cinema Català
Comerç Figueres I Consell Regulador de la DO Empordà
Autocars David i Manel I Filmoteca de Catalunya I Roger fotocomposició
Jose Soriano Sierra, Creative Manager I Josep Cruañas, pintor
Memorial Democràtic I Museu de Cinema de Girona I Tourist Club 65
Parc Art de Cassà de la Selva I Amat Carreras Muntatge cinematogràfic
Cinémathèque de Toulouse I Escola d'Hostaleria Alt Empordà
El bar del Casino Menestral

Per als maridatges tenim el suport de:

Grup Oliveda I Caves Perelada I Celler Arché Pagès de Capmany
Celler Espelt I Celler La Vinyeta I Celler Martí Fabra
Celler Mas Estela I Celler Pere Guardiola I Celler Terra Remota
Celler Cooperatiu d'Espolla I Forn de la Barceloneta
El Graner, embotits artesans de l'Empordà I Fricash de carns

Mitjans de comunicació col·laboradors:

Setmanari l'Empordà I Setmanari Hora Nova I Punt Diari
Figueres.com (El diari digital de l'Alt Empordà) I AE comunicació
Tramuntana TV I 9 diari I Crae. Creacions Alt Empordà

REFUGIATS, UN DRAMA ACTUAL

16 SETEMBRE | DIVENDRES, 20.00 h
CASA EMPORDÀ, antic escorxador
Plaça de l'Escorxador, 2 - FIGUERES

Inauguració de l'EXPOSICIÓ

Sobre la pel·lícula ***L'última frontera*** de Manuel Cussó-Ferrer. Acompanyada d'una mostra de cartells de pel·lícules que han tractat el tema dels refugiats.

Comissaris exposició: **Àngel Quintana, Manuel Cussó** i **Lluís Benejam**
Col·laboren: **Museu del Joguet de Catalunya** i **Ass. Filatèlica Casino Menestral**
Maridatge ofert per: **Grup Oliveda** i **Fricash De Carns**

Exposició oberta del 16 setembre al 16 octubre

---

17 SETEMBRE | DISSABTE, de 17,00 a 20.00 h
CASA EMPORDÀ, antic escorxador

CONVERSES AMB EL DIRECTOR

de la pel·lícula ***L'última frontera***. Manuel Cussó-Ferrer conversarà amb tothom qui vulgui parlar de la pel·lícula, de Walter Benjamin, o simplement, de cinema en general.

---

18 SETEMBRE | DIUMENGE, 9.00 h
SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

VISITA espais Walter Benjamin a Portbou

Visita a diferents indrets relacionats amb Walter Benjamin de l'estada dels darrers dies a Portbou. Per reserves: Tel. **972 677 520** o **e-mail amics@fundaciodali.org**

Preu: **5 €** (socis Amics dels Museus Dalí i Casino Menestral). **10 €** per als no socis
Visita comentada per **Pilar Parcerisas** (Memorial Passatges Walter Benjamin)
Col·laboren: **Fundació Amics dels Museus Dalí** i **Autocars David i Manel**

PLACES LIMITADES
Data límit per reservar: 9 de setembre

---

19 SETEMBRE | DILLUNS, 19.15 h
BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT

CONFERÈNCIA i EXPOSICIÓ

"L'Europa dels refugiats" conferència que ens oferirà l'escriptor **Josep Ramoneda**. Tot seguit inauguració de l'exposició **"La Constel·lació Benjamin. *Desembalant la biblioteca de Cussó-Ferrer*".**

Presentarà l'acte: **Joan Manuel Soldevilla Alberti**
Comissariat: **Manuel Cussó-Ferrer**
Coordinació: **Nati Vilanova** i **Cristina Jutge**
Maridatge ofert per: **Celler Espelt** amb **Embotits de l'Empordà**

Exposició oberta del 19 setembre al 15 octubre

---

20 SETEMBRE | DIMARTS, 19.30 h
MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA

Inauguració de l'EXPOSICIÓ de petit format

"Jugar als camps de concentració" de Damàs Calvet Serra. La seva gran afició als escacs el va portar a tallar a mà les peces d'aquest joc, amb el qual va entretenir les hores amb els companys d'exili i dels camps de concentració.

Presentarà l'acte: **Julià Guillamon**, escriptor, crític literari i especialista en l'exili
Comissari exposició: **Josep Maria Joan Rosa**
Maridatge ofert per: **Celler Pere Guardiola** i **Forn de la Barceloneta**

Exposició oberta del 20 setembre al 16 octubre

---

21 SETEMBRE | DIMECRES, 19.15 h
CONSELL COMARCAL ALT EMPORDÀ

Inauguració de l'EXPOSICIÓ fotogràfica

d'**Alfred Mauve** "Els passos de frontera". Es mostren imatges de l'àrea de l'Albera per on l'hivern de 1939, van emprendre el camí de l'exili en direcció cap a França.

Presentarà l'acte: **Sònia Martínez**, alcaldessa de la Jonquera
Comissari exposició: **Jordi Font Agulló**, director del MUME la Jonquera
Maridatge ofert per: **Celler Martí Fabra** i **Embotits El Graner**

Exposició oberta del 21 setembre al 14 octubre

---

22 SETEMBRE | DIJOUS, 19.00 h - 21.30 h
BIBLIOTECA FAGES CLIMENT - LA CATE

19.00 h a la biblioteca PRESENTACIÓ

del llibre ***Trenes tallades. Records d'una nena de Rússia***, editat per Edicions Cal·lígraf, amb la presència de l'autora na **Roser Rosés**.

21.30 h a La Cate SESSIÓ CINEMA

podrem veure la pel·lícula ***Els nens de Rússia***.

Presentarà l'acte de la biblioteca: **Jaume Torrent**, editor de Cal·lígraf
Col·laboren: **Biblioteca Fages de Climent, La Cate** i **Cineclub Diòptria**

---

23 SETEMBRE | DIVENDRES, 20.00 h
CAFÈ DALÍCATESSEN

Inauguració de l'EXPOSICIÓ fotogràfica

de **Marc Sanyé "9 kilòmetres"**. 9 quilòmetres de mar separen la costa turca de les illes gregues de Lesbos i Kos. 9 quilòmetres que prometen deixar enrere la guerra, l'opressió i la pobresa i aconseguir la llibertat.

Presentarà l'acte: **Milton Sanchez**, fundador de l'ONG "Amb les teves mans"
Comissari exposició: **Martí Dacosta**
Maridatge ofert per: **Celler La Vinyeta** amb **Embotits de l'Empordà**

Exposició oberta del 23 setembre al 30 octubre

---

24 SETEMBRE | DISSABTE, 7.30 h
SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

Museu Memorial del Camp de Rivesaltes

La instal·lació recorda el pas de refugiats republicans catalans i espanyols, jueus, algerians, gitanos i harkis. Tot seguit visitarem la **Maternitat Suïssa d'Elna**.

Places limitades.
Data límit per reservar 14 de setembre. Paga i senyal 15 €

El preu de l'excursió és de 55 € (inclou el viatge amb autocar, les entrades a les instal·lacions i el dinar). Interessats Tel. **972 67 65 63**. Places limitades
Tourist Club 65. C/ Nou, 147 - 17600 Figueres. info@touristclub65.com

---

26 SETEMBRE | DILLUNS, 19.00 h
FUNDACIÓ CLERCH I NICOLAU

Inauguració de l'EXPOSICIÓ fotogràfica

de **Marià Roman** (Portbou, 1936). La fotografia d'esdeveniments i paisatge del poble va ser una afició que, a poc a poc, va anar derivant més cap a la recerca del seu passat.

Presentarà l'acte: **Josep Maria Bernils**, periodista
Comissaris exposició: **Carles Roman** i **Lluís Benejam**
Col·labora: **Roger Fotocomposició**
Maridatge ofert per: **Celler Cooperatiu d'Espolla**

Exposició oberta del 26 setembre al 17 octubre

---

27 SETEMBRE | DIMARTS, 19.30 h
MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA

CONFERÈNCIA

"I si els refugiats fóssim nosaltres?" Una reflexió sobre les condicions i límits de l'acció de Càritas davant del gran repte de l'acollida humanitària dels refugiats a càrrec de **Marià Lorca**, president de Càritas - Alt Empordà Interior

Presentarà l'acte: **Francesc Cruanyes**, regidor de l'Ajuntament de Figueres
Col·labora: **Museu del Joguet de Catalunya**

REFUGIATS, UN DRAMA ACTUAL

28 SETEMBRE | DIMECRES, 19.15 h
BIBLIOTECA CARLES FAGES CLIMENT

CONFERÈNCIA

La psicòloga clínica i psicoanalista **Anna Miñarro** farà una conferència sota el títol **"El rostre (rastre) de la violència. (Camps de concentració i exili)".**

Presentarà l'acte: **Lluís Casadellà**, president d'Òmnium Cultural de Figueres

Col·laboren: **Biblioteca Carles Fages de Climent** i **Òmnium Cultural**

---

29 SETEMBRE | DIJOUS, 21.00 h
LA CATE, ESPAI CULTURAL

SESSIÓ DE CINEMA

Projecció de la pel·lícula ***L'última frontera*** de Manuel Cussó-Ferrer. Una pel·lícula que posa en escena el pas del filòsof alemany d'origen jueu Walter Benjamin (Berlin, 1892 - Portbou, 1940) pels Pirineus, des de Banyuls de la Marenda fins a Portbou, i que parla del drama que va viure Walter Benjamin fugint dels nazis.

Col·laboren: **La Cate** i **Cineclub Diòptria**

---

30 SETEMBRE | DIVENDRES, 19.45 h
SALA ATENEA CASINO MENESTRAL

TAULA RODONA

Sobre la pel·lícula ***L'última frontera*** amb la presència del director **Manuel Cussó-Ferrer**, l'actor **Quim Lecina** que va interpretar el paper de Walter Benjamin a la pel·lícula i **Anastasi Rinos**, consultor de muntatge.

Presentació a càrrec de: **Eduard Ayats**, president del Casino Menestral

Moderarà l'acte: **Pitu Anaya**

---

1 OCTUBRE | DISSABTE, 19.00 h
GALERIA D'ART LOLA VENTÓS

Exposició oberta de l'1 al 29 octubre

Inauguració de l'EXPOSICIÓ

"Exilis llibres d'artista". Una exposició en la qual es mostra al públic una col·lecció de llibres realitzats per diversos artistes, sobre el tema "EXILIS".

Comissaris exposició: **Dolors Ventós** i **Francesc Carbonell (PopulArt)**

Col·labora: **Parc Art de Cassà de la Selva**

Maridatge ofert per: **Celler Terra Remota** i **embotits El Graner**

ARTISTES PARTICIPANTS

Aldabó, Jaume	Castaño, José Luis	Mateu, Assumpció
Alemany, Maria	Ciurana, Adrià	Planas, Miquel
Alonso, Imma	Efe, Núria	Riba, Mercè
Altes, Ernest	Garcés, Javier	Ribera, Mercè
Armengol, Mònica	Gispert, Jordi	Ruiz Avilés, Miquel
Bardera, Enric	Guerrero Medina, José M.	Sanglas, Carme
Bosch, Dolors	Hedreville, Dunia - Duarte, Carles - Brossa, Màrius	Sivori, Eduardo
Bruguera, Lluís	Izquierdo, Lluís	Tabuenca, Gonzalo
Campdepadrós, Mònica	Maronna, Carlos	Vergonyós, Marta
Carbonell, Francesc	Marquès, Bep	

---

2 OCTUBRE | DIUMENGE, 17.00 h
AUDITORI CONVENT DELS CAPUTXINS

TEATRE

La idea d'Europa de Georges Steiner. Monòleg dirigit i interpretat per **Òscar Intente.** Ens parla dels homes, les dones i els nens europeus que duen, com si fos una motxilla massa carregada, un pes a l`esquena. El pes d`un passat brutal i grandiós alhora.

Preu de l'entrada: **8 €**

Col·labora: **Teatre Jardí de Figueres**

---

3 OCTUBRE | DILLUNS, 19,15 h
AUDITORI CONVENT DELS CAPUTXINS

Exposició oberta del 3 d'octubre fins ....

Inauguració de l'EXPOSICIÓ fotogràfica

Xavi Toral va viatjar fins al camp de refugiats d'Idomeni, per copsar de primera mà la injustícia i les males condicions de vida de les prop de 12.000 persones que fugien de la guerra de Síria.

Roigé (Roger Canals Parellada), ens cantarà uns temes a l'entorn dels refugiats.

Presentaran l'acte: **Josep Taberner**, president de l'ONG *Amb les teves mans* i **Gemma Poca**, infermera a Castellterçol, voluntària a Grècia i cooperant de l'ONG *Bomberos en Acción.*

Maridatge ofert per: **Celler Mas Estela** amb **Embotits de l'Empordà**

---

4 OCTUBRE | DIMARTS, 19.30 h
LA CATE, ESPAI CULTURAL

Exposició oberta del 4 al 16 d'octubre

CONFERÈNCIA i inauguració EXPOSICIÓ

A càrrec d'un ponent de la Creu Roja. Tot seguit inauguració de l'exposició elaborada pel Gabinet de Drets Humans de la Creu Roja Catalunya.

Presentarà l'acte: **Domènec Subirà**, periodista de Catalunya Ràdio

Col·laboren: **La Cate** i **Creu Roja delegació Figueres**

Maridatge ofert per: **Celler Arché** amb **Embotits de l'Empordà**

---

5 OCTUBRE | DIMECRES, 19.15 h
BIBLIOTECA CARLES FAGES CLIMENT

CONFERÈNCIA

que ens oferirà **Erick Hauck**, periodista, ambaixador ciutadà i emprenedor social, sota el títol **"Jo sóc refugiat: els murs de la vergonya"**, que vol posar en qüestió el recurs de la construcció de murs que utilitzen els països més desenvolupats per aturar la immigració il·legal.

Presentarà l'acte: **Josep Maria Bernils**, periodista

Col·laboren: **Biblioteca Fages de Climent** i **Associació Triangle Blau**

---

6 OCTUBRE | DIJOUS, 21.15 h
LA CATE, ESPAI CULTURAL

SESSIÓ DE CINEMA

Projecció del documental ***Fugir de l'oblit***, amb l'assistència del seu director l'**Abel Moreno**. Ens explica la història d'en Pitu, que s'ha passat tota la vida fugint. Fugint del franquisme, del camp de refugiats d'Argeles-sur-Mer, del camp de concentració de Dachau, del camp d'extermini de Treblinka o de la matança d'Oradour-sur-Glane.

Col·laboren: **La Cate** i **Cineclub Diòptria**

REFUGIATS, UN DRAMA ACTUAL

7 OCTUBRE | DIVENDRES, 20.00 h
SALA ATENEA CASINO MENESTRAL

VETLLADA POÈTICA

Veus d'exili. Lectura de poemes, amb acompanyament musical a càrrec del mestre **Josep Maria Surrell**.

Presentarà l'acte: **Cari Oriol Serres**
Col·labora: **Atenea Casino Menestral**

---

8 OCTUBRE | DISSABTE, 9.00 h
SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

VISITA AL MUSEU MEMORIAL DE L'EXILI

Un centre d'interpretació ubicat a la Jonquera dedicat a recordar els exilis provocats per la Guerra Civil espanyola.

El preu de l'excursió és de 2 € Socis Casino i **3 €** per els no socis

Visita comentada per: **Jordi Font Agulló**, director del MUME

Col·laboren: **Fundació Albert Tomàs Bassols, MUME** i **Autocars David i Manel**

Per reserves A PARTIR DE L'1 DE SETEMBRE: per e-mail **info@casinomenestral.cat** o Tel. **972 678 666** al moment de la reserva s'haurà d'abonar l'import
Data límit per reservar: **4 d'octubre**. S'haurà de de facilitar nom i telèfon de contacte.
La inscripció finalitzarà quan s'exhaureixin les places disponibles.

---

10 OCTUBRE | DILLUNS, 19.30 h
MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA

CONFERÈNCIA

"Refugiats (des)amparats per la llei" a càrrec de **José Luís Nvumba**, advocat guineà exiliat a Catalunya. Assessora i defensa els demandants d'asil dirigint els serveis jurídics de la Fundació ACSAR (Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als refugiats).

Presentarà l'acte: **Montserrat Blasi** (Amnistia Internacional Alt Empordà)
Col·laboren: **Museu del Joguet de Catalunya** i **Amnistia Alt Empordà**

---

12 OCTUBRE | DIMECRES TOT EL DIA
PLAÇA DE CATALUNYA FIGUERES

FIRA DE COL·LECCIONISME

On es poden comprar llibres, monedes, bitllets, minerals, joguets, punts de llibre i tot tipus d'objectes de col·leccionisme. Aquest dia es posaran a la venda posters de cinema, cedits per l'Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam, la recaptació que es faci anirà destinada a la secció de la **Creu Roja de Figueres**.

Organitza: **Casino Menestral Figuerenc**

---

13 OCTUBRE | DIJOUS, 21.00 h
LA CATE, ESPAI CULTURAL

SESSIÓ DE CINEMA

Projecció del documental ***Quién mató a Walter Benjamín*** amb l'assistència del seu director en **David Mauas**. Walter Benjamin, un dels pensadors més rellevants del segle XX, morí a Portbou el 1940. El film indaga sobre les estranyes circumstàncies de la seva mort.

Col·laboren: **La Cate** i **Cineclub Diòptria**

---

14 OCTUBRE | DIVENDRES, 20.00 h
AMICS DEL CASTELL DE ST. FERRAN

CONFERÈNCIA

"Refugiats, de la guerra civil a l'actualitat" a càrrec de **David Garcia Algilaga**, escriptor.

Presentarà l'acte: **Joan Manuel Soldevilla**, professor de l'institut R.M.
Col·labora: **Amics del Castell de Sant Ferran**
Maridatge ofert per: **Caves Peralada** i **Fricash De Carns**

---

15 OCTUBRE | DISSABTE, 9.00 h
PARC BOSC cantonada PASSEIG NOU

RUTA BOMBARDEIGS I REFUGIS

Ruta pels refugis de Figueres comentada per l'historiador **David Garcia**. Us proposem una visita guiada per recórrer la història dels anys de guerra i de postguerra a la ciutat.

La duració prevista és de 3 hores. Màxim de 40 persones

Col·labora: **Ajuntament de Figueres/Cultura** i **Institut d'Estudis Empordanesos**

Per reserves: David García Tel. **637 840 118** o per e-mail **algilaga78@hotmail.com**
S'haurà de de facilitar nom i telèfon de contacte.
La inscripció finalitzarà quan s'exhaureixin les places disponibles.

---

16 OCTUBRE | DIUMENGE, 7.00 h
SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

EXCURSIÓ - RUTA BANYULS - PORTBOU

Ruta que segueix les passes que el filòsof alemany Walter Benjamin va fer el 1940 fugint de França per arribar fins a Portbou. Durada 6 hores. **La tornada es farà en tren.**

El preu de l'excursió és de 10 € (inclou el viatge amb autocar i l'arrossada que es farà un cop arribats a Portbou). Places limitades.

Interessats Tel. **672 46 18 84**. E-mail: secretaria@cee.cat

Organitza: **Centre Excursionista Empordanès**
Col·laboren: **Fundació Albert Tomàs Bassols, Autocars David i Manel** i **Ajuntament de Portbou**

Per reserves A PARTIR DE L'1 DE SETEMBRE: per e-mail **info@casinomenestral.cat** o Tel. **972 678 666** al moment de la reserva s'haurà d'abonar els 10 €
Data límit per reservar **11 d'octubre**. S'haurà de de facilitar nom i tel. de contacte.
La inscripció finalitzarà quan s'exhaureixin les places disponibles.

Del 2 al 25 de setembre, a la Galeria d'Art Dolors Ventós, exposició a càrrec de **Associació Muga Caula** amb el títol ***"Refugi Dadà"***

La inauguració de cada exposició, finalitzarà amb el maridatge d'una copa de vi d'un celler empordanès, acompanyats de productes de l'Empordà

TOSHIBA

TOSHIBA

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

MURIERON
CON LAS
BOTAS PUEST

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dijous 16 setembre

CASA EMPORDÀ, antic escorxador

Acabant de preparar
l'exposició de la
pel·lícula
L'última frontera

i annex de 42 pel·lícules
de com el cinema ha
reflectit el tema dels
exiliats, refugiats,
desplaçats i emigrants.

Faust - Titelles - Contes

La maleta de Figueres
La maleta de Portbou va anar a parar els arxius del jutjat de Figueres? Potser es va perdre pel camí?
S'han fet tantes especulacions sobre la maleta, car la desaparició de part del seu contingut, el manuscrit perdut, així com els rumors de tota mena, ha portat a mitificar la desaparició de Walter Benjamin.
En aquesta exposició –un objecte pren l'"AURA" del lloc– la maleta d'"attrezzo", utilitzada pel rodatge, esdevé quelcom com el famós "urinari" de Duchamp, exposat en una Galeria d'Art.
Mai més se sabrà res de l'original de la maleta; el viatge s'ha acabat, però a l'interior de la cartera de viatjant de comerç hi ha un cordó vermell. Aquell que emmarca –final del film "L'última frontera"– l'horitzó; tal com escrivia el poeta Antoni Pous:
"A tots els homes amb horitzó, i així Benjamin, els segueix l'humor, parlen, breguen, escriuen, moren, saben morir i l'horitzó és allí, en el futur; hi viuen paradoxalment arrelats. És l'home del passat, amb una brega encara entaulada, que es gira lentament com una mitja cap al futur".

st - Titelles - Contes
Mariona Masgrau

Ajuntaments i Entitats
LA FITXA
LOCALITZACIONS

EL CARTELL
DIRECTOR
Ajuntaments i Entitats
LA FITXA

CREDITS

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Panells exposició

CASA EMPORDÀ, antic escorxador

Pel·lícula
L'última frontera

«L'ÚLTIMA FRONTERA»

El director de cinema Manuel Cussó ha començat a rodar a **21** Portbou el film experimental *L'última frontera*, sobre la vida i l'obra del filòsof alemany Walter Benjamin.

CINEMA

El 25 de setembre de 1940, Walter Benjamin travessava els Pirineus per fugir de la Gestapo. En la seva fugida l'acompanyaven la guia Lisa Fittko i una mare alemanya amb el seu fill. Aquell viatge de 10 hores seria el darrer desplaçament de la vida del filòsof. Cinquanta anys després, el director de cinema Manuel Cussó ha reconstruït aquesta escapada en el film *L'última frontera*. La pel·lícula no és un film d'acció, sinó una reflexió sobre la vida i l'obra de Benjamin. El rodatge de *L'última frontera* va començar ahir a Portbou. El personatge de Walter Benjamin és interpretat per Quim Lecina.

Manuel Cussó reconstrueix a Portbou la fugida de Walter Benjamin pels Pirineus

«L'última frontera» és un film poètic sobre la vida i l'obra del filòsof

Està protagonitzat per l'actor Quim Lecina i l'actriu polonesa Bozena Lasota

ÀNGEL QUINTANA

■ **Portbou.—** A l'entrada de Portbou, al mirador situat prop del cementiri, el director Manuel Cussó recrea en imatges la travessa pels Pirineus que el 25 de setembre de 1940 va realitzar el filòsof alemany Walter Benjamin, mentre fugia de la persecució nazi. «A mi m'agrada el Berlín de les històries de Hoffman, amb els seus carrers i la seva gent», diu Walter Benjamin mentre s'enfila per un turó. Lisa Fittko, la noia que fa de guia en la travessa, respon al filòsof: «Senyor Benjamin, les vostres referències són sempre literàries». Un *travelling* segueix els personatges, que reflecteixen el cansament d'una llarga fugida. L'escena de la travessa dels Pirineus és com l'espina transversal de *L'última frontera*, un film sobre Walter Benjamin que Manuel Cussó defineix com «una reflexió sobre els límits del documental i la ficció, en què a partir de la vida i l'obra de Walter Benjamin busquem la poesia cinematogràfica».

Quim Lecina, actor vinculat al Teatre Lliure, ha transformat el seu aspecte habitual per convertir-se en Walter Benjamin. El seu cabell s'ha enblanquit, i porta una maleta negra on teòricament guarda un important manuscrit que el dia de la seva mort —esdevinguda l'endemà de la travessa— va desaparèixer misteriosament. En una pausa del rodatge, Quim Lecina ens mostra fotografies del filòsof: «A part d'aquestes fotos, hi ha molt poca informació sobre com era Walter Benjamin com a persona. Els que el van conèixer diuen que era un home molt lent de moviments, que quan parlava mirava fixament a un punt, generalment situat a terra i que es cansava molt de pressa. A *L'última frontera*, malgrat que hem utilitzat tota la informació sobre com era el filòsof, la nostra intenció no és tant fer una imitació com crear un personatge», diu. Manuel Cussó no vol fer en cap cas una pel·lícula a la manera de Hollywood sobre les estranyes circumstàncies de la mort de Benjamin i ha decidit suprimir qualsevol explicació. Des d'un punt de vista interpretatiu, Manuel Cussó vol anul·lar tota referència realista: «El tipus d'interpretació que he d'assumir per interpretar Benjamin es basa en el distanciament, he d'anul·lar tot possible dramatisme», explica Quim Lecina, que realitza el seu primer treball cinematogràfic.

NURI SANTIAGO

El director Manuel Cussó —al centre—, en un moment del rodatge de *L'última frontera*, entre Quim Lecina —Walter Benjamin— i Bozena Lasota —Lisa Fittko—.

Lisa Fittko

El personatge de Lisa Fittko és interpretat per l'actriu polonesa Bozena Lasota, que va abandonar el seu país l'any 1982 i que treballa actualment a París en el teatre, la dansa i el cinema. «Manuel estava en una oficina a París, buscant la coproducció amb França, quan el vaig conèixer. Ell va decidir escollir-me pels meus orígens polonesos». La documentació que ha utilitzat Bozena ha estat el llibre titulat *Ma traversée des Pirinées*, on Lisa Fittko parla de la seva experiència quan feia de guia de diversos refugiats que escapaven de la Gestapo i pretenien arribar a Lisboa, des d'on podien prendre un vaixell que els conduiria a Amèrica. «En el seu llibre, Lisa parla de molta gent a la qual va acompanyar pels Pirineus, però dedica molta importància a Walter Benjamin, amb qui se sentia vinculada intel·lectualment. Lisa defineix Benjamin com un personatge amb poca energia física, molt flegmàtic i amb un pensament de cristall». En la travessa va participar-hi també una dona alemanya que viatjava amb el seu fill, papers que són interpretats per Rosa Raich i Marcel Muntaner.

Les característiques de *L'última frontera*, on es barregen entrevistes, reconstruccions de ficció, fan que el rodatge s'hagi de desenvolupar per fases. Les primeres imatges del film les va realitzar Manuel Cussó els dies 25 i 26 de setembre a Portbou, coincidint amb el cinquantenari de la mort del filòsof. El mes de desembre va filmar unes imatges en una instal·lació artística de Francesc Abad. Durant deu dies, Manuel Cussó filmarà en escenaris naturals de Portbou. A partir de mitjan abril completarà el film amb diverses escenes d'estudi, en les quals participarà l'actriu Francesca Neri —protagonista de *Las edades de Lulú*—. Manuel Cussó rodarà diverses entrevistes a París, entre elles al crític d'art francès Jean Selz, i hi inclourà imatges d'arxiu.

Punt diari
Dimecres, 20 de març de 1991

EL DIRECTOR

MANUEL CUSSÓ-FERRER

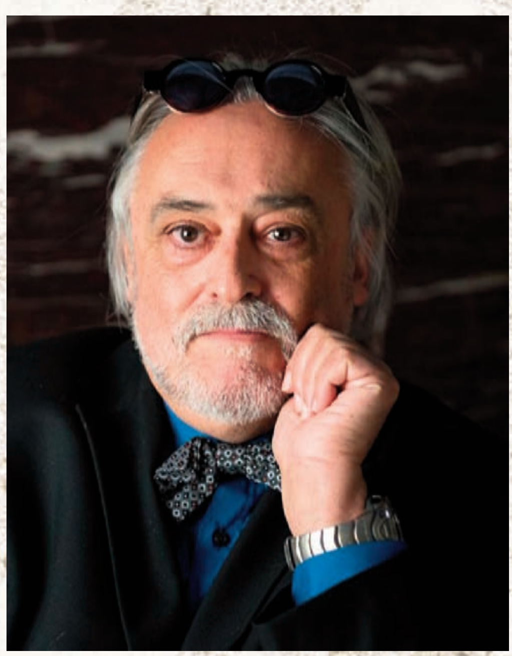

Manuel CUSSO-FERRER - © Photo Jean-Jacques ADER

Actualment viu entre Tolosa i Barcelona, però voluntàriament ha escollit ser venecià i, des de 2005, cada any passa un mes a Venècia.

Va néixer a l'interior d'una fàbrica tèxtil a Cornellà de Llobregat ("Can Suris") a finals dels anys quaranta del segle passat, i es considera molt marcat per l'època tenebrosa de la postguerra.

Després de realitzar estudis d'enginyeria en l'especialitat d'electrònica, s'exilia. Resideix a Europa entre 1972 i 1978, adquirint una bona formació en teatre i llicenciant-se en cinematografia. Sobreviu col·laborant en diversos oficis i viu en capitals com Brussel·les, Zurich i París.

El 1979 retorna a Barcelona i treballa en algunes produccions de la indústria del cinema, així com en publicitat, sèries de televisió i vídeos. Col·labora com a ajudant de direcció en una vintena de llargmetratges. El 1987 crea la seva pròpia productora, KRONOS PLAYS&FILMS, amb la qual produeix bona part de la seva obra com a autor-productor.

Al llarg dels darrers deu anys, ha participat en seminaris, exposicions i en projectes cinematogràfics no realitzats com: "Expectació", "El sabor de la vida"... En l'actualitat prepara un projecte d'escriptura d'un nou llargmetratge amb el títol provisional de: "Je suis mort. Qui sait mieux ?"

Filmografia del director

Curts

Un Dieu sans regard (1977)
L'Estatut de Catalunya (1979)
co-dirigit amb Antoni Verdaguer
El gran Teatre del Liceu: Un espai que mira al 2000 (1981-82)
co-dirigit amb Xavier Juncosa
Màgia a Catalunya (1983)
Museu d'ombres (1984)
Gaudí, la remor d'una línia (1994)
Manresa Hbf (1995)

Llargmetratges

Entreacte (1989)
L'última frontera (1992)
Babaouo (1998)

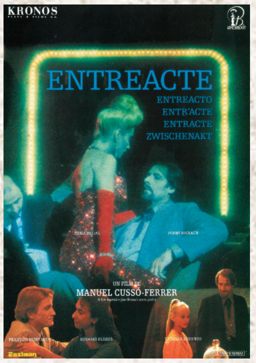

El director Manuel Cussó-Ferrer, dóna indicacions a Bozena Lasota *(guia)* sota la mirada de Quim Lecina, que interpretava el personatge de Walter Benjamin.

Foto realitzada el 10 de març del 1991 al matí pel un fotògraf del *Punt Diari.*

Cartes enviades a Ajuntaments i Entitats

KRONOS
PLAYS & FILMS S.A.
GRAN DE GRÀCIA, 131
08012 BARCELONA
TEL. (93) 237.02.69

Il.lm. Sr. Llorenç Navés
Alcalde de Port-Bou
Excm. Ajuntament de Port-Bou
PORT BOU (Girona)

Il.lm. Sr. :

La nostra productora està iniciant el rodatge del film de llargmetratge de ficció en 35 mm."L'última frontera", dedicat al filòsof Walter Benjamin.

Atès que el rodatge d'algunes seqüències d'aquest film s'han de dur a terme en diferents indrets del poble i en el terme municipal de Port Bou els dies 25 i 26 de setembre, us demanem la vostra autorització per tal que puguem realitzar aquest rodatge.

Donant-vos les gràcies per endavant per la vostra atenció i col.laboració, rebeu una salutació molt cordial.

Per la Productora,
Manuel Cussó-Ferrer

Barcelona, 18 de setembre de 1990

Reg. Mercantil de Barcelona: Tomo 8405, Libro 7656, Sección 2ª, Folio 180, Hoja 97173, Inscripción 1ª, Fecha 7-5-87. N.I.F. A-58330903.

AJUNTAMENT DE PORTBOU

LLORENÇ NOVES i HERNANDEZ, Alcalde-President de l'Ajuntament de PORTBOU,

A U T O R I T Z A

Al Sr. Manuel Cussó Ferrer, Director de la productora KRONOS PLAYS AND FILMS, S.A., per efectuar a Portbou el rodatge de la pel·lícula "LA ULTIMA FRONTERA", dedicada al filòsof alemany Walter Benjamin, els propers dies 25 i 26 de setembre de 1.990.

PORTBOU, 20 de setembre de 1.990.

AJUNTAMENT DE PORTBOU

Ajuntament de Barcelona

Àrea de Cultura
Unitat Operativa de Difusió i Relacions Culturals

18 de desembre de 1990

Sra. Pilar Parcerisas
KRONOS
Gran de Gràcia, 131
08012 BARCELONA

L'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, **AUTORITZA** la utilització de la Capella de l'Antic Hospital, el dia 28 de desembre des de les 10 hores del matí fins les 10 hores del vespre, amb motiu de poder rodar unes imatges de la instal·lació "La línia de Portbou" de l'artista Francesc Abad exposada actualment a l'esmentat espai.

El que us comuniquem pel vostre coneixement i efectes oportuns.

Cordialment,

NÚRIA FRADERA
Cap de la U.O. de Difusió
i Relacions Culturals

REGISTRE DE SORTIDA 19 de 12 del 1990 N.º 808

Palau de la Virreina. La Rambla, 99 08002 Barcelona
Fax 317 12 40

AJUNTAMENT DE LA VILA DE TORREDEMBARRA

Ajuntament de Torredembarra — Registre de Sortida n.º 1262 — Data 15 ABR. 1991

Dia 12 abril de 1991
R/N OU. 91/380
R/V
Afer:
Quan contesteu, esmenteu la R/N, si us plau.

En data d'avui s'ha dictat per l'Alcaldía el seguent.

D E C R E T: Vista la sol.licitud de KRONOS PLAYS I FILMS, S.A. per el rodatge de pel.licula en aquesta localitat el proper dia 17 dels corrents.

Vistos els arts. 40 i ss. del Reglament d'Activitats i Espectácles Públics i concordants del Reglament de Serveis de les Corporacions Locales - la documentació aportada i els informes emesos, en ús de les competències reconegudes per l'art. 21 de la Llei de Bases de Règim Local i el 41 del - R.D. 781/86 i demés normativa de general aplicació, HE RESOLT:

Primer.-Concedir llicència a KRONOS PLAYS I FILMS, S.a. pel rodatge de pel.licula en aquesta localitat partida Els Munts, zona de La Galera el proper dia 17 dels corrents.

Segon.- El moment del rodatge haurà de comunicar-ho als Agents Municipals, els quals podràn dictar les ordres de policia oportunes.

Tercer.- Aprovar la liquidació de taxes practicada en conformitat amb l'ordenança fiscal vigent i que ascendeix a MIL SIS-CENTES CINQUANTA PESSETES. (1.650.-ptes).

Torredembarra, 12 d'abril de 1991
l'Alcalde,

us ho notifico perquè en prengueu coneixement i als efectes que siguin escaients, amb l'advertència de que contra l'anterior Decret, podeu interposar recurs de reposició davant la própia Alcaldía, dins del termini d'un mes comptat a partir de la recepció de la present, i contra les taxes els que s'indiquen en la liquidació que s'acompanya. Tanmateix podeu interposar els que estimeu convenient.

Torredembarra, 12 d'abril de 1991
El Secretari,

KRONOS - Gran de Gràcia, 131 08012 BARCELONA.-

RECIBO PARA EL REMITENTE
CORREOS Envío CERTIFICADO Núm. 4808
REMITENTE KRONOS PLAYS Y FILMS
Calle Gran de Gràcia
en 08012 Barcelona
DESTINATARIO Ajuntament de Torredembarra
en 43830 Torredembarra
FIRMA DEL EMPLEADO
MOD. M-11-1990
CERTIFICADO 30 ABR. 91

Sr. Emiliano Rojas
Secretari de l' Ajuntament
de TORREDEMBARRA

Benvolgut senyor,

Havent eebut la notificació del pagament de les tasses municipals pel rodatge del film "L' última frontera",a Torredembarra, els envio un taló per valor de 2.050 ptes., per tal que vostès m' enviïn el rebut corresponentt

Com vostès estan ja assabentats, finalment no es va poder dur a terme aquest rodatge a la Vil.la de Torredembarra, a causa del mal temps; però això no obstant paguem aquestes tasses tot agraint la sema amabilitat i confiant que es pugui rodar en aquesta vil.la en una altra ocasió.

Cordialment,

Pilar Parcerisas
Producció Executiva

Barcelona, 30 d' abril de 1991

MAIRIE DE BANYULS-SUR-MER
Tél. 68.88.00.62
(4 lignes groupées)

BANYULS SUR MER LE 28 JANVIER 1991

Roger ROCA,
Adjoint au Maire de BANYULS DE LA MARENDA
66 650

à Monsieur Manuel CUSSO-FERRER
Production KRONOS
Gran de Gracia
BARCELONE

Cher Monsieur,

Nous avons lu avec un réel intérêt votre lettre en date du 22 de Gener de 1991.

Inutile de vous le dire, c'est avec grand plaisir que nous vous accordons l'autorisation que vous nous demandez pour réaliser le film " L'Ultima Frontera sur le territoire de BANYULS DE LA MARENDA, PIC JUAN - CARROIGT. pour période du tournage du 18 au 28 Mars 91, et jours suivants.

Comme convenu avec l'intérésé, vous prndrez contact avec M. Joan SIMO, notre délégué à la Culture (Telephone : 68.88.33.46 à partir de 20 heures.) qui éventuellement vous accompagnera dans votre tournée.

Pendant vous avoir été agréable, et dans cette attente, je vous prie d'agréer, Monsieur, à l'expression de toute ma considération.

Pour le Maire
L'Adjoint délégué
Roger ROCA

ROUSSILLON FRANCE

AJUNTAMENT DE PORTBOU

AJUNTAMENT DE PORTBOU REGISTRE GENERAL — DATA 6 02 1991 — NUM. SORTIDA

La Comissió Municipal de Govern en sessió celebrada el dia 28 de gener de 1.991, va prendre entre d'altres el següent acord :

ESCRIT DE "KRONOS PLAYS AND FILMS,S.A.".- Fou llegida la carta enviada per "KRONOS PLAYS AND FILMS, S.A.", de Barcelona, en la que demanen autorització pel rodatge d'algunes seqüències del film de llargmetrage "L'última Frontera", dedicat al filòsof Walter Benjamin, en alguns indrets del terme municipal de Portbou. I la Comissió Municipal de Govern acorda, per unanimitat, accedir a la petició formulada i autoritzar el rodatge d'aquesta pel·lícula dins el terme municipal de Portbou.

El que li comunico pel seu coneixement i efectes.

PORTBOU, 6 de febrer de 1.991.

L'ALCALDE,

Sr. Manuel Cussó-Ferrer, per la Productora KRONOS PLAYS AND FILMS,S.A.
Gran de Gràcia, 131. 08012 BARCELONA.

KRONOS
PLAYS & FILMS S.A.
Gran de Gràcia, 131
08012 Barcelona
Tel. 237 02 69

Junta Directiva de
l' Ateneu Barcelonès
c/ Canuda, 6
BARCELONA

Benvolguts senyors,

La nostra productora està rodant a Barcelona el film "L' última frontera", centrada en el personatge del filòsof Walter Benjamin.

Ens interessaria poder rodar unes breus seqüències d' aquest film en el marc de la Biblioteca de l' Ateneu, ja que s'adiu amb l' època que tractem. Ens aniria bé poder-ho fer el dissabte, dia 20 d' abril, a primera hora i ens ocuparia un temps màxim de dues hores. Comptant amb un equip reduït i incloent l'actor, el grup seria d'unes deu persones màxim.

Els agraïm per endavant la seva atenció i restem a l'espera de les seves notícies.

Cordialment,

Manuel Cussó-Ferrer
Director

Barcelona, 8 d'abril de 1991

NOTA: Ens poden trobar també al tel.: 215.77.33 (Oficina de Producció i es poden comunicar amb nosaltres amb el núm. de fax: 487.05.24

MUSEU DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA

El MUSEU DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA DE CATALUNYA, cedeix a KRONOS Plays & Films, S.A, en caràcter de préstec temporal part de la col.lecció de daguerrotips i ambrotips que després es relacionen, vuit en total.

Aquests objectes serviran per complementar la pel.lícula "L´última Frontera", centrada en el personatge del filòsof Walter Benjamin que dirigeix Manuel Cussó-Ferrer.

Des de la sortida del Museu fins al moment de la seva devolució la sotasignant i Kronos Plays & Films, s.a. es responsabilitzaran de qualsevol danys o desperfecte que es pogui ocasionar.

Relació dels objectes :

Nº 2233 - Ambrotip d´home.
Nº 2326 - Daguerrotip de parella d´homes.
Nº 2228 - Ambrotip d´home i nena en braços.
Nº 2354 - Daguerrotip de parella Banaroa ?
Nº 2364 - Daguerrotip de noi jove assegut en cadira.
Nº 2334 - Daguerrotip d´home.
Nº 2341 - Daguerrotip de nena.
Nº 2335 - Daguerrotip familiar amb tres personatges.

Terrassa, 18 d´Abril de 1991.

Museu de la Ciència i de la Tècnica

Pilar Parcerises
D.N.I.39313.727

Rbla. Egara, 270
780 67 55 - 780 63 99
733 05 71
08221 Terrassa

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

LA FITXA TÈCNICA

Estrena a Berlín febrer 1992
i a de Barcelona"Cinemes Verdi"
finals de febrer 1992

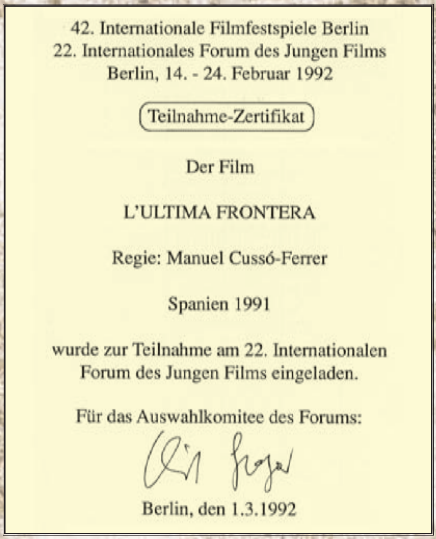
42. Internationale Filmfestspiele Berlin
22. Internationales Forum des Jungen Films
Berlin, 14. - 24. Februar 1992

Teilnahme-Zertifikat

Der Film

L'ULTIMA FRONTERA

Regie: Manuel Cussó-Ferrer

Spanien 1991

wurde zur Teilnahme am 22. Internationalen
Forum des Jungen Films eingeladen.

Für das Auswahlkomitee des Forums:

Berlin, den 1.3.1992

Director: **Manuel Cussó-Ferrer**
Ajudant de direcció i script: **Josefina Sensada**
Auxiliar de direcció: **Marta Pahissa**
Idea i guió: **Pilar Parcerisas, Manuel Cussó**
Actors: **Quim Lecina** (Walter Benjamin)
Bozena Lasota (Guia)
Rosa Raich (Sra. Murland)
Marcel Muntaner (Samuel)
Francesca Neri (Asja)
Antonio Chamorro (Sr. Antonio)
Jordi Rediu (Alcalde de Banyuls)
Mercè Espelleta (Sra. Bipman)
Blanca Martínez (Germana Sra. Bipman)
Gemma Mondon (Sra. Grete)
Jordi Bofill (Venedor)
Titelles: **La Fanfarra**
Agraïm la participació de: **Mme. Gisèle Freund,**
Mr. Jean Selz,
Mr. Klaus J. Gerke
Producció executiva: **Pilar Parcerisas**
Cap de producció: **Mercè Hervas**
Ajudant de producció: **Àlex Herrera**
Auxilar de producció: **Ramon Parés**
Director de fotografia i càmera: **Llorenç Soler**
Càmera i director fotografia a París: **Eric Gautier**
Ajudant de càmera: **Emili Llorach**
Auxiliar de càmera: **Marco Barral**
Decorador: **Abdó Martí**
Ajudant de decoració i attrezzo: **Jordi Segú**
Auxiliar de decoració: **Antoni Mayor**
Vestuari i maquillatge: **José Luís Guerra Llach**
Ajudant vestuari i maquillatge: **Clara Formosa**
So: **Daniel Fontrodona**
Consultor de muntatge: **Anastasi Rinos**
Muntatge: **German Lazaro**
Ajudant de muntatge: **Yolanda Fontal**
Auxiliar de muntatge: **José Manuel Pinillo**
Música original: **Manel Camp**
Violoncel: **Joaquim Alabau**
Primer violí: **Pere Berdagí**
Piano: **Manel Camp**
Viola: **Josep Casasús**
Segon violí: **Ricardo Martínez**
Contrabaix: **Enric Ponsa**
Serveis d'il·luminació, elèctrics i maquinistes: **Amalgama SA**
Transports: **Josep Saludes**
Avis
Top Transport
Vestuari: **Peris Hnos.**
Plató: **Videocomunicación SA**
Laboratoris: **Fotofilm SAE**
Càmeres: **Camara rent SA**
Pel·lícula Eastman: **Kodak SA**
Sonorització i doblatge: **Estudios Carbonell SA**
Gravació músiques: **KS**

Sinopsi:

L'ÚLTIMA FRONTERA posa en escena el pas del filòsof alemany d'origen jueu Walter Benjamin (Berlín, 1892 - Portbou, 1940) pels Pirineus, des de Banyuls de la Marenda fins a Portbou, on es va suïcidar el 26 de setembre de 1940 en saber que havia de ser repatriat. Les hores de la lenta i penosa travessa a peu per les muntanyes pirinenques que separen França d'Espanya, en companyia d'altres fugitius alemanys que escapaven dels nazis, dóna peu a una sèrie de «flash-backs» que situen alguns elements biogràfics i de pensament del filòsof.

El film juga amb imatges de vídeo i de cinema, amb els conceptes de representació i de simulacre, amb la ficció i el document. Una entrevista amb Jean Selz, crític d'art francès que va conèixer Walter Benjamin a Eivissa durant els anys trenta i la veu en «off» de la fotògrafa Gisèle Freund són aportacions testimonials al coneixement d'aquest filòsof. La figura d'un Narrador enllaça document i ficció incarnant l'investigador sobre la vida i l'obra de Benjamin.

El film és un retrat interioritzat «sobre» i «de» Walter Benjamin que, interpretat per Quin Lecina, traça l'itinerari del passatge personal, intransferible i solitari del filòsof, tot intentant de retrobar i restituir l'«aura» del personatge, des de la proposta estètica d'un cinema poètic, on tot s'esdevé «entre imatges», en el marc d'un discurs fragmentat, a la manera benjaminiana.

EL PLANING DE RODATGE

KRONOS

LA ULTIMA FRONTERA

Guión: MANUEL CUSSÓ-FERRER Y PILAR PARCERISAS

DIRECCION: Manuel Cussó Ferrer

								PROTAGONISTAS — INTERVENCIONES													FIGURACION		
SEMANAS	DIAS DE RODAJE	FECHA	EXT. NAT.	INT. NAT.	INT. NAT	DECORADOS	SECUENCIAS	W. BENJAMIN	SRA. GERKE	SRA. MURLAND	SAMUEL	ASJA LACIS	ENTREVISTADOR	J. SELZ	G. FREUND	ALCALDE	SRA. BIRMAN	SRA. LIRMAN	G. FRIEND	SR. ANTONIO	ESPECIAL	AMBIENTE	ATREZZO Y NOTAS
Primera	1	LU	A/D			Cementerio de Port-Bou.	2 - 74						X							X			Travelling para la secuencia 74
	2	MA	AT			Peñón de Acantilado.	75														ANGEL		Maleta / Manuscritos / Acuarela..
			AT			Gaviotas / Mar	76 - 81																Vestuario y Atrezzo "Angel"
	3	MI	A			Explanada en la cima.	10	X	X	X	X												Mientras se prepara la sec. 75,
			D			Pozo a la salida de Banyuls.	26	X	X							X							se rodaran las sec. 76 y 81. Llegada de los actores a Port-Bou.
	4	JU	A			Pirineos	12 + Plano 1 Sec. 11	X	X	X	X												Fotos de la localización en la preparación
			D			Paraje emboscado.	23	X	X	X	X												Croquis de situación. Travelling y material complementario maquinista en todas las secuencias de la Travesía.
			D			Salida paraje / Viñedos	24 - 24 A	X	X	X	X												
	5	VI	D			Camino Travesía Pirineos	25 + Plano 2 Sec. 11	X	X	X	X												12 mariposas. Todas las secuencias de Pirineos Vestuario 1 para Benjamin
			D			Collado	27	X	X	X	X												+ Rodaje de mañana. De 8 a 16 h.
	6	LU	D			Explanada en la cima.	36 + Plano 3 Sec. 11	X	X	X	X												Comida de escena según guión. Periódico trucado.
			D			Paisaje travesía Pirineos	40 + Plano 4 Sec. 11	X	X	X	X												+ Rodaje de 10 a 17 h.
	7	MA	D			Travesía Pirineos	42	X	X	X	X												Rodaje de 12 h. a 19 h.
			D			Travesía Pirineos	53	X	X	X	X												
	8	MI	D			Travesía Pirineos	55 + Plano 5 Sec. 11	X	X	X	X												Se deben respetar los horarios de rodaje en la Travesía Pirineos, ya que corresponden a la luz de
			AT			Travesía Pirineos	64 + Plano 7 Sec. 11	X	X	X	X												septiembre, de acuerdo con la
	9	JU	D			Travesía Pirineos	57 + Plano 6 Sec. 11	X	X	X	X												historia real, y con las localizaciones hechas por el Director y el
			AT			Paisaje Pirineos	72 + Plano 8 Sec. 11		X														Director de Fotografía. Rodaje de 14 h.
	10	VI	AT			Travesía Pirineos	70	X	X	X	X												a 21 h.
Segunda	11	LU	D			Pirineos	44	X	X	X	[illegible]	[illegible]											Rodaje de 12 h. a 19 h.
			D			Camino forestal	56														SOL + S.S		Moto sidecar II Guerra Mundial
	12	MA	D			Parada de frutos	47	X				X									VENDEDOR		Localizaciones hechas cerca de Port-Bou.
			AT	D		Casa de Asja Lacis / Peñón	49 - 51	X				X											Rodaje de 13 h. a 20 h.
	13	MI	D			Paisaje Mediterráneo	48					X											Localizaciones en Port-Bou
			D			Playa	29																
	14	JU	A			Paisaje emboscado.	13																"Mummerehlen"/Obra a realizar por el artista F. Abad.
			D			Pantanal = "Aura"	58																"Aura"/Obra a realizar por el artista F. Abad.
	15	VI			D	Plató - Chagall	54	X				X											Colección de 7 diapositivas de Chagall
Tercera	16	LU			D	Estudio Radio (Locutorio años 30)	14 - 16 - 18	X															
	17	MA		N		Teatro de Marionetas (Títeres)	17 - 19																
				D		Museo de los Juguetes (Figueras)	21																Localización en Figueras
	18	MI	D			Pasajes	66-67-68	X															Localizados en Barcelona
	19	JU		N		Estudio de diseño	60 - 62	X															Rodaje en Barcelona
	20	VI			D	Biblioteca / Plató	39 - 41	X															
Cuarta	21	LU			D	Plató - Habitación	38 - 59	X															Aunque estén situados cinco días de esta semana en plató,
					D	Plató - Habitación	61 - 63	X															de hecho son secuencias
	22	MA			D	Plató - Pasaje IV	65 - 69																que estaran preparadas desde el principio de la película como
					D	Plató - [Fotos Album]	73 - 82																"Cover Set", dado la gran
	23	MI			D	Plató - [Paisaje nevado] [Playa] [Fotos 31]	30 - 31																cantidad de decorados naturales
					D	Plató - [Fotos]	32 - 33																y, por tanto, problemas climatológicos que puedan surgir.
	24	JU			D	Plató - [Fotos] [Paisaje]	34 - 35																
	25	VI		AT		Fundación Tàpies.	78																Permiso especial
					N	Plató / Monitor de vídeo	80																Se ha elaborado el programa durante la preparación.
Quinta	26	LU		D		Capilla antiguo Hospital	77 - 79	X														26 "Vernisage"	"Steadicam"
	27	MA			A	Plató - "Spuren"	1																Grua/Obra "Spuren" de F. Abad. Video de la [illegible]
					AT	Plató - "Dämmerung"	11 A - 71																"Dämmerung". Obra de F. Abad. Grua.
	28	MI			D	Plató	37 - 20																
					D	Plató - [Mariposa] [Cartel]	22 - 45																
	29	JU		D		Biblioteca	4 - 8							X									
				D		Plató	3						X										
	30	VI		D		Laboratorio - Despacho	6 - 9								X								
					D	Plató	5 - 7						X										

Observaciones:

A - Aunque hayan sido visionadas y seleccionadas en la investigación hecha durante la elaboración del guión y comprados los derechos en la preparación del proyecto, quedan pendientes para el montaje y la post-producción las secuencias de archivo siguientes:
Secuencia 15 - Planos de la secuencia 31 - Secuencia 43 - Secuencia 50 - Secuencia 52

B - La secuencia 46 se incluye en los trucajes de laboratorio

C - El material del "Angelus Novus 1.4" de la secuencia 80 se habrá elaborado en la preparación de la película

D - La secuencia 11 tiene ocho planos que se habrán rodado durante la travesía de los Pirineos tal como indica este plan de trabajo.

LOCALITZACIONS DEL RODATGE

Poblacions i lloc del rodatge

Portbou:	**Cementiri** **Muntanyes i vinyes** **Platja**
Banyuls de la Marenda	
Cervera:	**Muntanyes i vinyes**
Colera:	**Passades del tren**
Figueres:	**Museu dels Joguets**
Barcelona:	**Capella Antic Hospital** **Parc de Montjuïc** **Museu d'Arqueologia** **Plató de Videocomunicación SA**
París:	**Apartament de Jean Selz** **Apartament de Gisèle Freund**

De setembre del 1990 a setembre del 1991:
Tot un any de rodatge.

El muntatge del film va començar el mes de juny.

Primera còpia correcta gener del 1992.

Berlinale "Fòrum de Berlín" febrer 1992.

Estrena "Cinemes Verdi" de Barcelona febrer 1992.

FOTOS DEL RODATGE

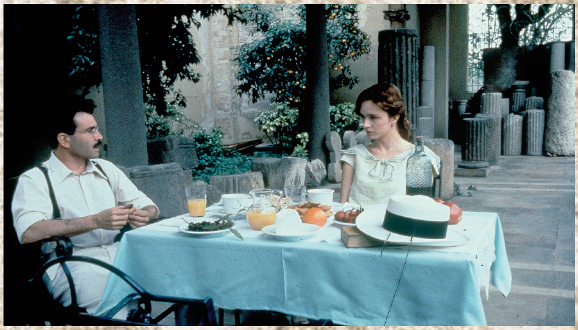

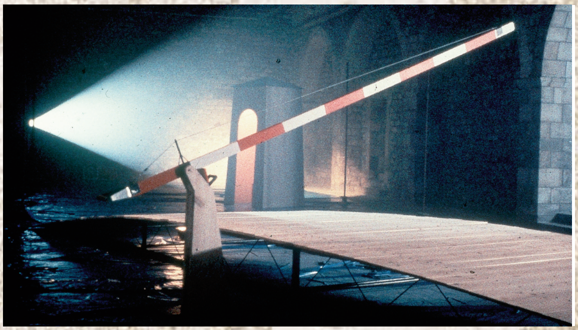

© Kronos plays & Films

ELS CRÈDITS DE LA PEL·LÍCULA

Les imatges dels 4 mapes enfangats foren cedits per l'artista **Pere Noguera** de La Bisbal d'Empordà.
La imatge de la postal de la frontera entre *el Reino de España* i *la République Française* fou un regal de **Jordi Pablo**.

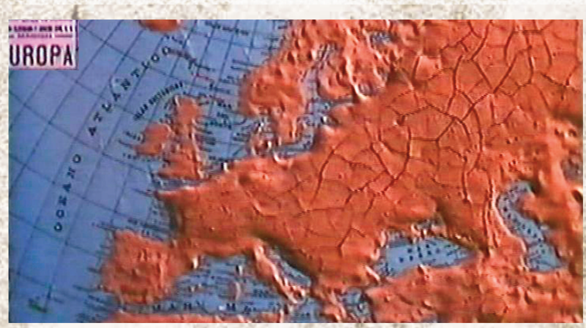

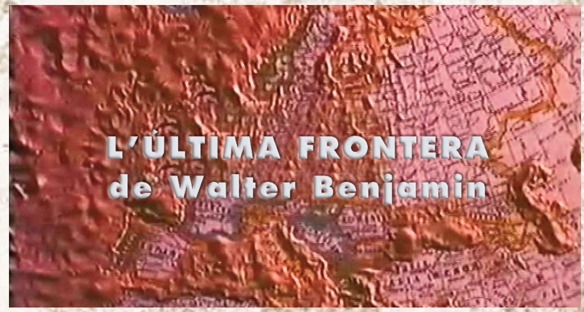

Foto © Paki

biografia

QUIM LECINA

– 42 anys de dedicació professional a les Arts Escèniques, Cinema i Televisió.

– Membre fundador del Teatre Lliure, de Barcelona (any 1976) on ha intervingut com actor en una vintena d'espectacles.

– En altres Companyies, com a actor, ha treballat en una vuitantena d'espectacles.

– En el camp de la creació d'espectacles de Teatre i Música, des de l'any 1985, ha muntat, com autor, director i sovint també com intèrpret, una trentena d'espectacles.

– En els 42 anys professionals, ha treballat pràcticament en tots els Teatres de Catalunya, molts d'Espanya i alguns d'Europa. També sovint en Televisió i en Cinema, on ha participat en una vintena de pel·lícules.

– Ha estat professor d'interpretació a l'Institut del Teatre de BCN, Escola de Teatre El Galliner de Girona, Conservatori del Liceu de BCN, etc.

Filmografia com actor

1992 **L'última frontera** de Manuel Cussó-Ferrer
1992 **Havanera 1820** d'Antoni Verdaguer
1993 **Monturiol, el senyor del mar** de Francesc Bellmunt
1993 **La febre d'Or** de Gonzalo Herralde
1995 **Tres días de libertad** de José Antonio de la Loma
1996 **Un amor clarobscuro** de Jesús Garay
1997 **La clau de ferro** de Jordi Cadena
1999 **La ciudad de los prodigios** de Mario Camus
2000 **El armario** de Ignacio López Serra
2009 **El cónsul de Sodoma** de Sigfrid Monleón
2013 **La por** de Jordi Cadena
2014 **L'últim ball de Carmen Amaya** de Judith Colell

1992

1992

1993

1993

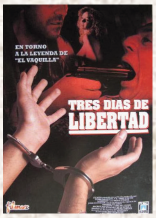

1995

1996

1997

1999

2000

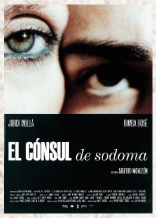

2009

2013

2014

Quim Lecina, interpretant
el personatge de Walter Benjamin

Foto realitzada el 10 de març del 1991 al matí pel un fotògraf del *Punt Diari.*

BOZENA LASOTA

Actriu d'origen polonès.
Molt vinculada al món del teatre.
Bozena Lasota, evidentment, va rebre en la seva formació d'actriu, l'influència de dos grans autors i directors d'escena del segle XX : Tadeusz Kantor i Jerzy Grotowski.
El fantasma del rus Stanislavski –sobre el treball del actor– també apareix sovint en els seves reflexions, tal vegada com a referència al cinema americà i les diferents escoles d'interpretació.
La principal preocupació durant el rodatge de *L'última frontera*, fou l'aproximació al dramaturg alemany B. Brecht, però des del punt de vista de W.Benjamin.
L'any 1992 s'en va anar a viure a Los Angeles.

ROSA RAICH

Va nèixer a Barcelona el 1952. Va iniciar la seva trajectòria com a actriu amb un paper protagonista en el migmetratge "Full blanc" de Manel Muntaner. Seguidament passaria a formar part del grup teatral i d'animació "Roba estesa". Més endavant va alternar participacions en diverses obres de teatre o pel·lícules: *Tatuaje* (1978, Bigas Luna). *Como un adiós* (1982, Pere Vila). *L'última frontera* (1992, Manuel Cussó-Ferrer). *Ni un pam de net* (1993, Raimond Masllorens). Al marge de la seva carrera com a actriu, la Rosa ha dedicat la seva passió i capacitat artística al món de la pintura. Les seves exposicions de pintura abstracta es caracteritzen per un estil fresc i naïf, però alhora colpidor.

MARCEL MUNTANER

Fill de la Rosa Raich i va nèixer a Barcelona el 1977. De ben petit va participar en obres de teatre com "Una jornada particular" i "Lorenzacio" de Josep Maria Flotats o "L'auca del senyor Esteve" de Pere Planella. També participaria en diversos programes de televisió i pel·lícules com *La batalla del porro* (1981, Joan Minguell). *Últimas tardes con Teresa* (1984, Gonzalo Herralde). *Laura a la ciutat dels sants (1987, Gonzalo Herralde)*. *L'última frontera* (1992, Manuel Cussó-Ferrer), així com alguna obra de teatre més com "Carícies" de Sergi Belbel. En Marcel és informàtic i està especialitzat en la tecnologia aplicada a la formació.

FRANCESCA NERI

Neri nascuda a Trento, ha estat premiada dues vegades amb el premi Nastro d'Argento a millor actriu per Sindicat Nacional Italià de crítics de cinema.

Ha estat nominada tres vegades per al Premi *David de Donatello*.

La participació en pel·lícules espanyoles: *Las edades de Lulú* (1990, Bigas Luna). *L'última frontera* (1992, Manuel Cussó-Ferrer). *¡Dispara!* (1993, Carlos Saura) i *Carne trémula* (1997, Pedro Almodóvar).

Després d'anys de reconegut treball a Europa, va treballar als Estats Units. El 2002, va interpretar la dona colombiana de Claudio Perrini, compartint escenari amb Arnold Schwarzenegger en *Daño colateral*.

La línia de Portbou (Instal·lació de Francesc Abad)

Aquestes **seqüències** foren rodades el dia 28 de desembre del 1990.
Hi ha una visió global de la *vídeo-instal·lació*: Pont de fusta, fotografies, garita, però especialment hi ha els monitors de vídeo d'aquesta obra; les imatges i el muntatge fruit de la col·laboració de Francesc Abad i Manuel Cussó-Ferrer, fetes després d'un treball de recerca a Alemanya el mes d'abril del 1990.

NOTA.- Hi ha obres de Francesc Abad que foren cedides per al rodatge - elements importants del decorat - del film ***"L'última frontera"***, com:
"Spuren", "Món desencantat", "Dämmerung".

El director
Manuel Cussó-Ferrer
dóna indicacions
a Bozena Lasota sota la
mirada de Quim Lecina.

LA RUTA PROBABLE REALITZADA PER WALTER BENJAMÍN

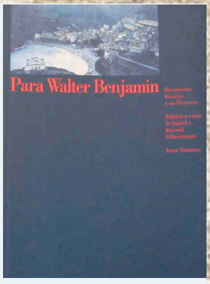

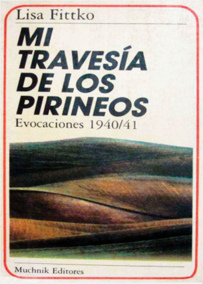

Caminos posibles para cruzar una frontera (De l'article: ***"Investigaciones para un filme"*** de **Manuel Cussó-Ferrer**)

...Es difícil reconstruir hoy los puntos geográficos de orientación de los fugitivos de 1940. Diversos incendios forestales, el mal estado de muchos senderos y caminos y la desaparición de referencias e hitos en el paisaje constituyeron un grave obstáculo al intento de encontrar la ruta que pudieron haber tomado verosímilmente Benjamin y los otros fugitivos. Lo que ayudo a determinar los sectores de está ruta para las secuencias del filme fue una interpretación de las características invariables de los macizos montañosos y de los caminos todavía existentes en la zona fronteriza entre Banyuls de la Marenda y Portbou.

El empleo indiscriminado del término "*ruta Líster*" para designar el camino de huida de Francia a España y viceversa en la zona comprendida entre el Coll de Banyuls y el mar siguiendo la línea de los Pirineos, ha creado una cierta confusión en torno a la ruta que siguieron Walter Benjamin y sus acompañantes. De hecho el Coll de Banyuls sigue siendo hoy el paso más ancho y más practicable de en esta región montañosa por donde a lo largo de la historia han pasado incluso tropas enteras. Pero para Benjamin y otros fugitivos ese paso, que se encuentra a una distancia del mar de nueve kilómetros en línea recta, sin tener en cuenta las diferencias de altitud, estaba sin duda demasiado situado al Oeste, y habría sido además varias horas de camino más largo que el que utilizo el grupo, según declaraciones de Lisa Fittko, desde que salieron de Banyuls hasta su llegada a Portbou, y que duró al parecer nueve horas en total[(1)].En consecuencia utilizaron el camino más corto, el que discurría a menor altura, el más protegido y tal vez el más seguro.
También podía ocurrir a los fugitivos que no conocían bien el terreno que confundiesen Cerbère con Portbou, muy parecidos vistos desde lejos, y fuesen a parar a esa población francesa donde podían ser capturados de nuevo. Esa es la conclusión a la que llegaría cualquiera que intentara reconstruir hoy a pie la "ruta Benjamin"[(2)].

(1) Fittko,Lisa.***"Mi travesía de los Pirineos.Evocaciones"*** 1940/41. Muchnik Editores 1988.
(2) Manuel Cussó-Ferrer. En el curso de los preparativos para el rodaje de ***"La última frontera"*** he intentado reconstruir la "ruta Benjamin" cruzando cinco veces los Pirineos.

NOTA DEL DIRECTOR: La versión del camino que nos da el filme ***"La última frontera"*** se diferencia muy poco de la que describe Lisa Fittko. Las diferencias afectan solo al último trecho o sector del camino, que hoy está formado por un terreno casi impracticable. El filme parte de la tesis de que el único camino posible para cruzar rápidamente la frontera discurre entre el "*Puig de Querroig*" de 670 metros de altitud y el *"Puig de Terrau"* y más exactamente entre el Coll de Rumpisa (de 538 metros) y el *Pla del Ras.* Desde allí a Portbou hay una distancia de sólo cuatro kilómetros y medio, y era más fácil llegar a Portbou por un camino por detrás de la Estación del ferrocarril, el llamado Camino Viejo del Cementerio, cortado hoy por la carretera de la costa. Con ello se evitaba el puesto de guardia de la vieja Aduana, que se encuentra también hoy día en la parte Nordeste de la bahía de Portbou.

WALTER BENJAMIN

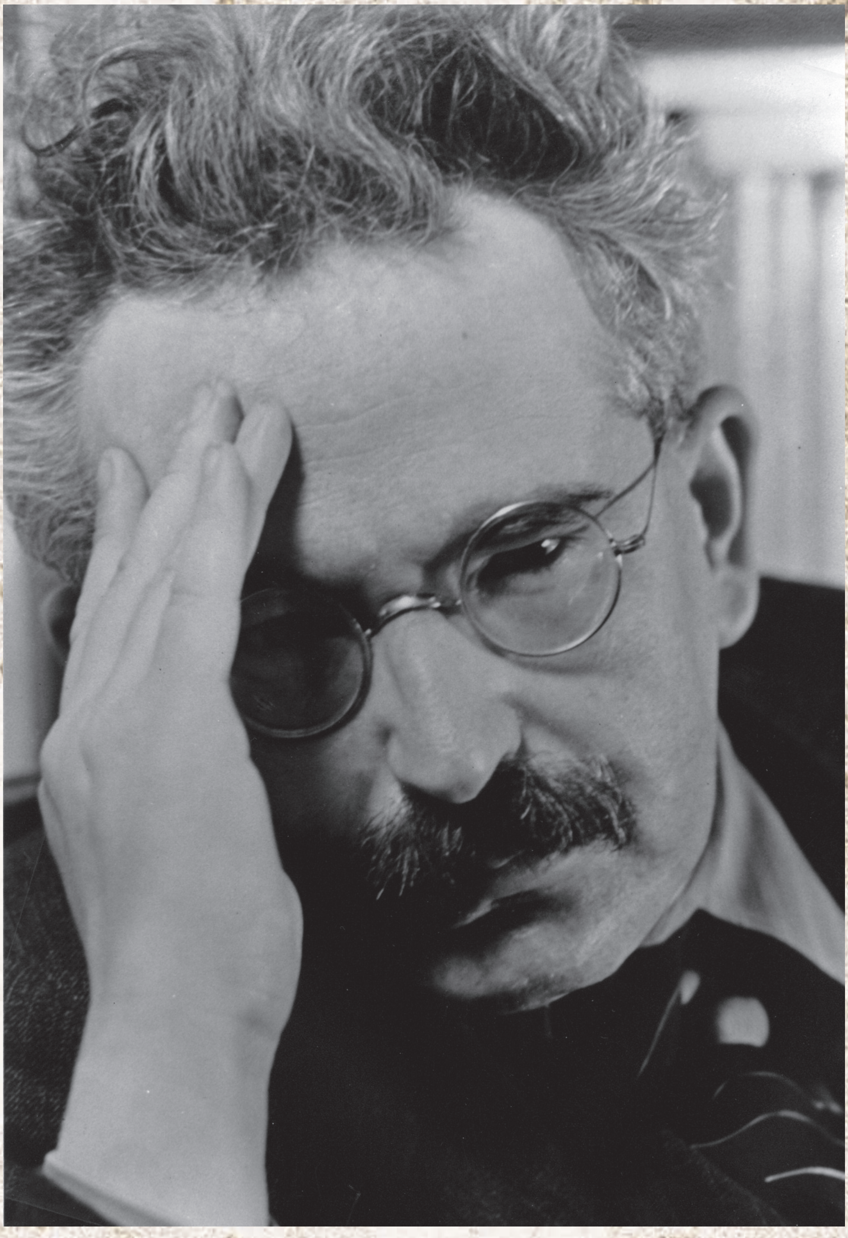

Foto utilitzada a la pel·lícula *L'última frontera*. © Gisèle Freund

Walter Benjamin va néixer a Berlín el 15 de juliol de 1892 el si d'una família jueva i burgesa, fill d'un antiquari i marxant d'art. Creador literari i pensador, ha estat una de les personalitats més eminents del segle XX, el qual va retre culte a la intel·ligència, la lucidesa i la veritat. Entrar en el pensament de Benjamin és entrar en un món de "llum" i clarividència, on es troben diferents fronteres de pensament i on conviuen, sense límit, matèries diverses: la història, la sociologia, l'estètica o la teologia, essent un heterodox en cadascuna d'elles. La vida de Walter Benjamin va estar cisellada per unes fronteres reals que l'obligaren a passar d'un lloc a un altre, a refugiar-se en el temps ingràvid dels viatges, fins que les circumstàncies d'una Europa dividida i marcada pels avatars de la Segona Guerra Mundial el menaren a ser un fugitiu...

Gisèle Freund
amb Manuel Cussó-Ferrer.
París, setembre de 1991.

Gisèle Freund va ser una fotògrafa francesa nascuda a Alemanya, especialment coneguda per la seva labor en fotografia documental i pels seus retrats d'escriptors i artistes.

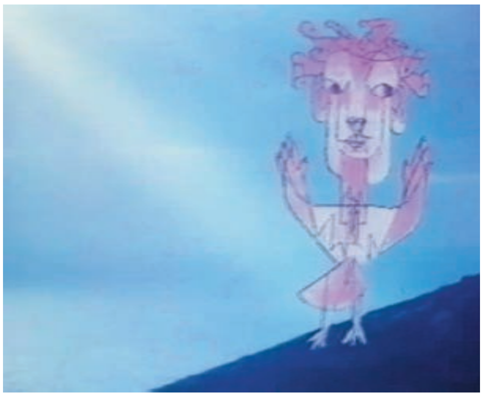

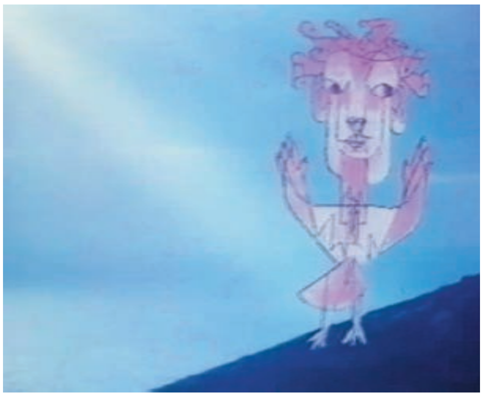

Angelus Novus

Aquarel·la de 32 x 24 cm

L'aquarel·la *"**Angelus Novus**"* de Paul Klee pertanyia a Walter Benjamin, fou un *bé privat*, que la donació de G. Scholem al museu d'Israel va transformar en un *bé públic*. La seva codificació informàtica, sense cap suport aparent, sense altre persistència que la memòria visual –amb l'ajut dels ordinadors i dels programes informàtics– per tal de reproduir la bellesa de l'original: Mancaria d'AURA?

Les polèmiques sobre la perduda de l'"AURA", es veuen agreujades avui per la dictadura invisible dels "big data".

Deixo la resposta amb totes les possibles incertituds pels savis; allò que em sembla evident –en el nostre món de comerç i globalització– és que tornaria a la propietat privada (*Google, Apple, Facebook o Amazon*), aquesta vegada, sense cap ambigüitat, al servei d'una nova oligarquia de la dictadura mundial.

Walter Benjamin: Hi ha un quadre de Klee, de Paul Klee, que es titula *Angelus Novus...*

Representa un àngel com si estigués a punt d'allunyar-se d'alguna cosa que mira fixament. Els seus ulls són violentament oberts, la boca desclosa i les ales esteses.

L'àngel de la història se li deu assemblar. Té el seu esguard girat al passat. On nosaltres veiem una cadena de dades, ell hi veu una sola catàstrofe que no para d'acumular ruïnes i que ell tragira amb el peu. Prou voldria fer-hi temps, despertar els morts, reajustar tot el que ha estat trossejat. Però bufa, del paradís estant, un vent oratjós que se li ha embullat a les ales, talment fort que ja no les pot tancar. Aquest vent oratjós l'empeny irresistiblement cap al futur, al qual està d'esquena, mentre el cúmul de ruïnes creix i creix davant seu i omple el cel. Això que anomenem progrés és aquest vent d'oratge.

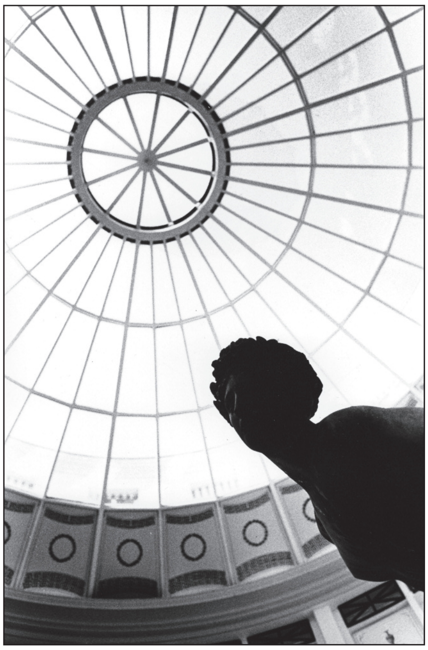

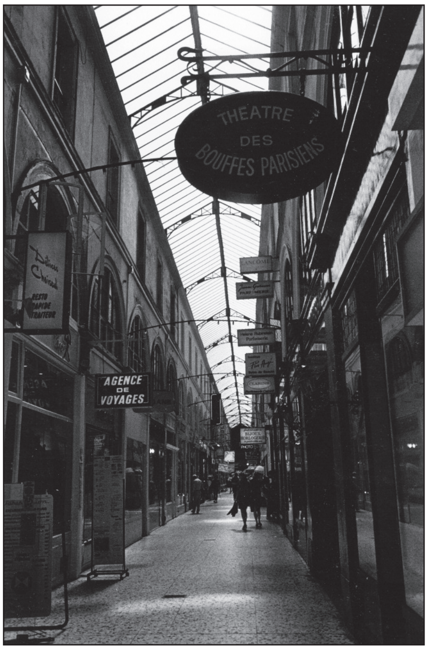

Passagenwerk

(Walter Benjamin "París capital del segle XIX")

Seqüència 66
PLATO (Passatges I)
interior dia

A tota pantalla i sobre un fons verd, veiem escrit el següent text:

"La connaissance n'existe que sous la forme d'éclair. Le texte c'est le tonnerre qui resonne longtemps après"

Walter Benjamin «PASSATGES PARISIENS 1927-40» *La pantalla va passant de blanc a negre i, per encadenat es passa a la seqüència següent.*

Seqüència 67
TRUCA (Passatges II)
interior dia

Música: *"Leivmotiv"* Passatges
Fotos dels passatges.
Fetes a París per **Eric Gautier**.

W. Benjamin (*off*): El passatge.., aquest lloc liminar en el qual es confonen l'interior i l'exterior, el somni i la vetlla, el món subterrani dels antics i el món modern de la mercaderia.

Seqüència 68
LABORATORI
(Passatges III)
interior dia

Fotos en blanc i negre de diferents passatges.

W. Benjamin (*off*): París és la ciutat-mirall, la capital del segle XIX. D'aquesta època daten els passatges i els interiors.
Són les relíquies d'un món somiat: Fourier o els passatges, Daguerre o els "panorames", Grandville o les exposicions Universals, Louis-Philippe o els Interiors, Baudelaire i els carrers de París, Haussmann o les barricades...

Per tall es passa a la seqüència següent.

Seqüència 69
(PassatgesIV)
interior dia

Fotos de París.

W. Benjamin (*off*): Viure en una casa de vidre és una virtut revolucionària per excel·lència.

Encadenat per passar al color.

EL CARTELL DE LA PEL·LÍCULA

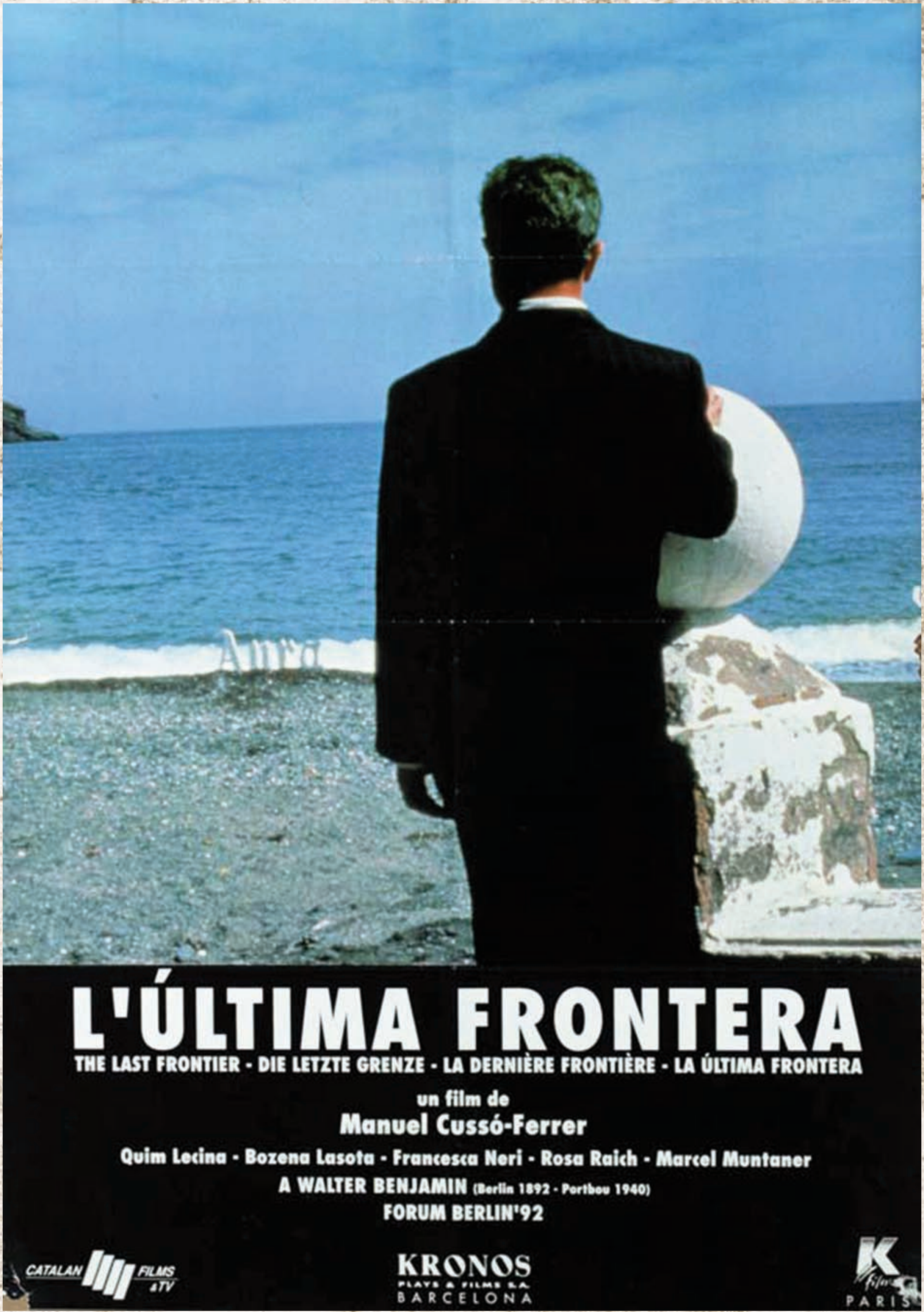

Cartell realitzat per M. Cussó-Ferrer amb Na Pilar Parcerisas, amb els consells del Sr. Francesc Villena (Impremta Argra de Barcelona). Fotograma de la seqüència 58, platja de Portbou (discurs sobre la paraula AURA) © Kronos Plays&Films.

La maleta de Figueres

La maleta de Portbou va anar a parar els arxius del jutjat de Figueres? Potser es va perdre pel camí?

S'han fet tantes especulacions sobre la maleta, car la desaparició de part del seu contingut[*1], el manuscrit perdut, així com els rumors de tota mena, ha portat a mitificar la desaparició de Walter Benjamin.

En aquesta exposició –un objecte pren l'*"AURA"* del lloc– la maleta d'*"attrezzo",* utilitzada pel rodatge, esdevé quelcom com el famós "*urinari*" de Duchamp[*2], exposat en una Galeria d'Art.

Mai més se sabrà res de l'original de la maleta; el viatge s'ha acabat, però a l'interior de la cartera de viatjant de comerç hi ha un cordó vermell. Aquell que emmarca –final del film ***"L'última frontera"***– l'horitzó; tal com escrivia el poeta Antoni Pous:

"A tots els homes amb horitzó, i així Benjamin, els segueix l'humor, parlen, breguen, escriuen, moren, saben morir i l'horitzó és allí, en el futur; hi viuen paradoxalment arrelats. És l'home del passat, amb una brega encara entaulada, que es gira lentament com una mitja cap al futur".

1.-** ***"Nuevos documentos sobre la muerte de Walter Benjamin" Ingrid Scheurmann. AsKI e.V.,Bonn (1992).

***2.-** L'amfitrió de Marcel Duchamp a la comarca de l'**Empordà** fou Salvador Dalí.

Faust - Titelles - Contes

Faust

Seqüència 16
TITELLES

Titelles antigues amb el personatge de **Faust**, **Mefistòfeles** (el dimoni dels "pastorets") i **Hanswurt** (figura bufa del teatre alemany del segle XVIII).

NOTA.- El titella que representa **FAUST** fou construït, elaborat especialment per na Mariona Masgrau. Al cap d'uns anys, em va obsequiar amb aquesta extraordinària marioneta de col·lecció.

Seqüència 17
ESTUDI DE RÀDIO

Walter Benjamin: Quan sigueu més grans, potser recordareu aquest conte quan us parlin de la principal obra de Goethe: ***EL FAUST***, que va començar escriure als trenta anys i que va acabar als vuitanta.

Seqüència 18
TEATRE MALIC BCN

Walter Benjamin: En el món dels titelles, i com a contrapunt a **FAUST**, es va crear el personatge de **HANSWURT**, una figura bufa del teatre alemany del segle **XVIII.**

Mariona Masgrau

(1949-2007)

Mirant cap enrere, en el meu treball veig dues línies de creació. Una racional, és a dir, tinc un text amb un principi i un final i construeixo uns titelles més o menys realistes adequats al text i, més tard, amb el treball d'un escenògraf, d'un director i d'un músic, s'acaba el producte amb més o menys encert.

I tinc una altra línia intuïtiva, en la qual el punt de partida no és necessàriament un text, pot ser una imatge, una situació, una música, un pensament, una pregunta, un estat d'ànim, i es comença al taller, treballant amb les mans, aquestes m'obren la imaginació a uns terrenys que la ment sola no sap entrar.

En un espectacle de titelles, res és de veritat; Ni la mesura dels personatges, ni els materials de què estan fets, ni els moviments que fan, ni la immobilitat dels seus trets, de la seva mirada ...

La paradoxa del titella consisteix en el fet que, tot i disposar de menys mitjans que l'actor, té la capacitat d'expressar més la vida precisament perquè no la té. En les seves limitacions per reproduir la vida és d'on treu el poder per evocar-la.

Els titelles no figuren que són, **els titelles són.**

Els titelles, a diferència dels actors, **no representen un personatge, són el personatge.**

És a dir, el titella viu gràcies a la doble projecció, la del públic i la del manipulador.

A partir d'aquí es crea un acte teatral, una nova realitat, que provoca en els assistents una energia i una consciència col·lectiva que uneix a tothom.

Mariona Masgrau (1949-2007) va ser membre fundadora de la companyia La Fanfarra (1976) i del Teatre Malic de Barcelona (1984-2002).

Autora de tots els titelles de la companyia en la seva primera etapa, va iniciar el 1995 una carrera com a titellaire solista amb els espectacles *Mangalena* (1995), *Constantina. Escolta'm amb els ulls* (1996), *Sophia* (1998), *La Capsa de Joguines* (2001), *De tant que t'estimo* (2002) i *El despertar de les passions* (2004).

La seva obra sencera es troba al Museu del TOPIC de Tolosa. En els seus últims anys de vida, també es va dedicar a la pintura.

Els joguets de *L'última frontera*

Walter Benjamin: *Un poeta modern diu que per a cada home existeix una imatge, la contemplació de la qual li fa oblidar el món sencer: quants no la trobaran en una vella caixa de joguets?*

Joguets i Joc, 1928

Walter Benjamin s'interessà molt pels joguets, als quals dedicà diverses reflexions a partir de la seva passió de col·leccionista. Pel filòsof i escriptor, memòria i experiència parteixen dels records i dels jocs infantils. Així, l'experiència parteix dels records d'infància, vinculant les vivències experimentades durant el joc infantil a l'experiència més autèntica i absoluta, que considerava que estava desapareixent en el món modern. En els seus escrits, Benjamin esmenta que durant el joc, els infants creen un món propi, més petit que el dels adults –*gegants*- que els envolta; res no els fa més feliços que la repetició i el retorn a la situació anterior. De la mateixa manera, els joguets de llauna accionats a corda reprodueixen sempre el mateix gest o un zoòtrop roda en una successió contínua repetint una i altra vegada el mateix efecte òptic, tal vegada per això ens transporten al petit món propi de la nostra infància.

Museu del Joguet de Catalunya - Figueres

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

Dijous 16 setembre

CASA EMPORDÀ, antic escorxador

Annex de 42 pel·lícules de com el cinema ha reflectit el tema dels exiliats, refugiats, desplaçats i emigrants.

Comissari: Angel Quintana

ALMANYA (2011)

Títol original: Almanya - Willkommem in Deutschland
Any: 2011
País: Alemanya
Director: **Yasemin Samderell**
Guió: Nesrin Samderell, Yasemin Samderell
Música: Gerd Baumann
Fotografia: The Chau Ngo
Actors: **Fahri Ögün Yardim, Demet Gül, Vedat Erincin, Lilay Huser, Denis Moschitto, Petra Schmidt-Schaller, Aylin Tezel, Manfred-Anton Algrang, Aliya Artuc, Antoine Monot**

Sinopsis:

Després de viure 45 anys a Alemanya, el turc Hüseyin Yilmaz, de setanta anys, anuncia a la seva família que ha comprat una casa a Turquia i que han de tornar per fer les reformes necessàries. La idea no és ben rebuda i provoca fortes discussions. A més, Canan, una néta de Hüseyin, anuncia que està embarassada i que el pare és el seu promès anglès, del qual ningú sabia res. Per consolar al seu cosí Cenk, un nen de sis anys, a qui van humiliar a l'escola titllant-lo d'*estranger*, Canan li explica una fantàstica història sobre com van abandonar Turquia i van anar a parar a Alemanya.

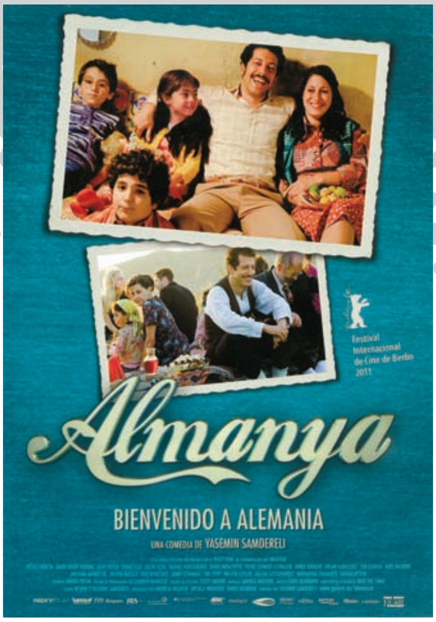

AMÉRICA, AMÉRICA (1963)

Títol original: America, America
Any: 1963
País: Estats Units
Director: **Elia Kazan**
Guió: Elia Kazan
Música: Manos Hadjidakis
Fotografia: Haskell Wexler (B&W)
Actors: **Stathis Giallelis, Frank Wolff, Harry Davis, Elena Karam, Estelle Hemsley, Gregory Rozakis, Lou Antonio, Paul Mann, John Marley, Linda Marsh**

Sinopsis:

Stavros és un jove grec amb l'única obsessió d'arribar als Estats Units d'Amèrica. El primer pas serà anar a Constantinopla per aconseguir les 110 lliures turques que necessita per comprar el passatge, tota una fortuna per un noi com ell.

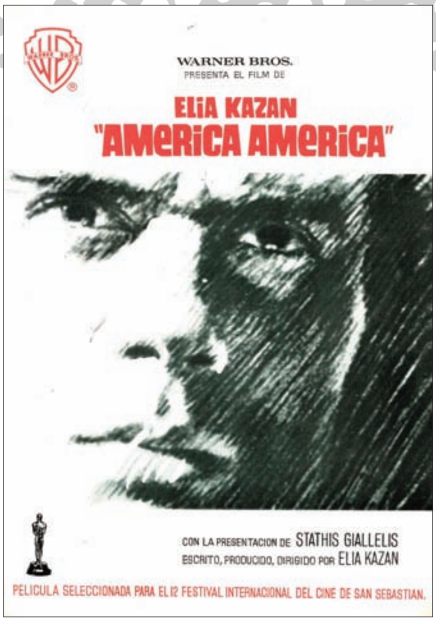

AMÉRICA, UNA HISTORIA MUY PORTUGUESA (2010)

Títol original: América
Any: 2010
País: Portugal
Director: **João Nuno Pinto**
Guió: Luísa Costa Gomes, Melanie Dimantas, João Nuno Pinto
Música: Mikel Salas
Fotografia: Carlos Lopes
Actors: **Chulpan Khamatova, Fernando Luis, María Barranco, Dinarte Branco, Cassiano Carneiro, Raul Solnado, Mikhail Evlanov, Francisco Maestre, Nikolai Popkov**

Sinopsis:

Lisa, una jove russa, està casada amb Víctor, un portuguès. Fernanda, l'exesposa espanyola de Víctor, decideix aprofitar-se de l'onada d'immigrants il·legals que arriben a Portugal per fer negoci venent passaports falsos. Però això dóna lloc al fet que la casa de Lisa, molt al seu pesar, es converteixi en un centre de reinserció social per a immigrants de diverses races i nacionalitats. Entre ells hi ha Andrei, un jove ucraïnès buscat per la màfia russa, que acaba enamorant-se d'ella.

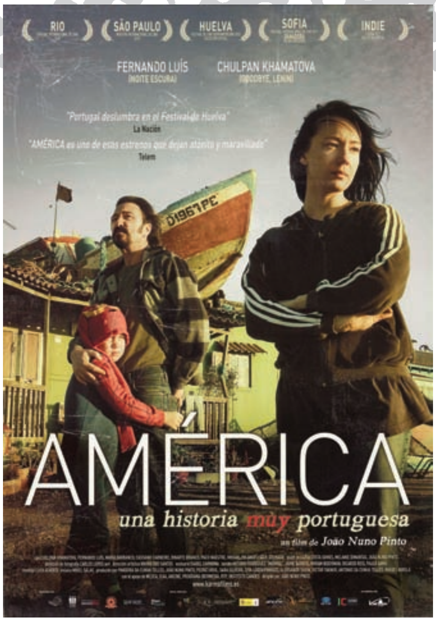

AMERRIKA (2009)

Títol original: Amreeka
Any: 2009
País: Canadà
Director: **Cherien Dabis**
Guió: Cherien Dabis
Música: Kareem Roustom
Fotografia: Tobias Datum
Actors: **Nisreen Faour, Melkar Muallem, Hiam Abbass, Alia Shawkat, Jenna Kawar, Selena Haddad, Yussuf Abu-Warda, Joseph Ziegler, Andrew Sannie**

Sinopsis:

La vida de Muna transcorre entre la pesadesa diària dels punts de control de Cisjordània i l'ombra d'un matrimoni fracassat, però tot canvia quan obté un permís de residència i treball als Estats Units. Sabent que és l'única manera d'aconseguir un futur millor, Muna i el seu fill adolescent, Fadi, deixen Palestina a la recerca d'una nova vida en una petita ciutat d'Illinois. La germana de Muna instal·la als nouvinguts a casa seva. Allà hauran d'esforçar-se per encaixar en una nova cultura sense perdre la pròpia, enfrontant-se a un entorn que, després de la invasió de l'Iraq, mira amb desconfiança tot l'Orient Mitjà.

BALSEROS (2002)

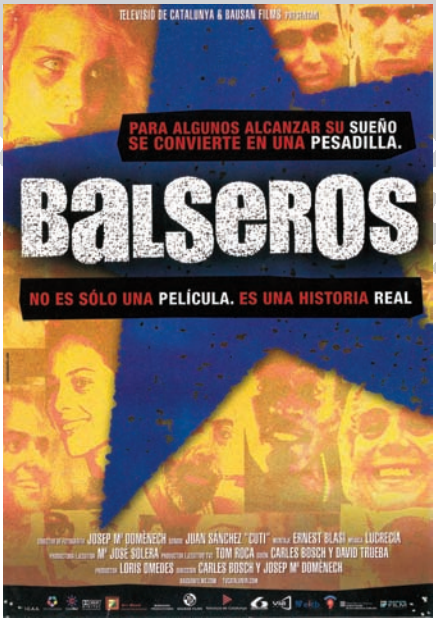

Títol original: Balseros
Any: 2002
País: Espanya
Director: **Carles Bosch, Josep Maria Doménech**
Guió: Carles Bosch, Josep Maria Doménech, David Trueba
Música: Lucrecia
Fotografia: Josep Maria Doménech
Actors: **Documental**

Sinopsis:

Quan Fidel Castro el 1994 anuncià que el seu govern no faria cap esforç per aturar les barques amb persones que volguessin abandonar l'illa de Cuba, milers de cubans es van llançar al mar darrere de l'aventura americana. Aquest estiu de 1994, un equip de reporters de Televisió de Catalunya va filmar i entrevistar a set cubans i a les seves famílies durant els dies què preparaven l'arriscada aventura de llançar-se al mar per arribar a la costa dels Estats Units, fugint de les dificultats econòmiques que patia seu país. Set anys després que es llancessin a les aigües del Golf de Florida a la recerca d'un somni, l'equip de "Balseros" es retroba amb aquells personatges per descobrir quin ha estat el seu destí.

LA BUENA MENTIRA (2014)

Títol original: The Good Lie
Any: 2014
País: Estats Units
Director: **Philippe Falardeau**
Guió: Margaret Nagle
Música: Martin Leon
Fotografia: Ronald Plante
Actors: **Reese Witherspoon, Corey Stoll, Sarah Baker, Sope Aluko, Sharon Conley, Mike Pniewski, Arnold Oceng, Clifton Guterman, Ger Duany, Emmanuel Jal, Kuoth Wiel**

Sinopsis:

Un refugiat de la guerra civil sudanesa conviu als Estats Units amb altres nens sudanesos. Després de la seva arribada a Amèrica, els petits coneixen a Carrie, una treballadora social que, conscient de la seva tragèdia, tracta d'ensenyar-los com han de desenvolupar-se en un món tan diferent del seu.

BWANA (1996)

Títol original: Bwana
Any: 1996
País: Espanya
Director: **Imanol Uribe**
Guió: Imanol Uribe, Joan Potau, Francisco Pino
Música: José Nieto
Fotografia: Javier Aguirresarobe
Actors: **Andrés Pajares, María Barranco, Emilio Buale, Alejandro Martínez, Andrea Granero, Miguel del Arco, Patricia López, Paul Berrondo, César Vea**

Sinopsis:

Un taxista i la seva família se'n van de vacances a la costa andalusa esperant passar un agradable dia d'estiu; però, quan arriben, es troben amb un immigrant de raça negra il·legal que no entén el castellà i que està mort de gana i de fred. Al principi senten por i decideixen marxar del lloc, però perden les claus del cotxe i es veuen obligats a passar la nit amb el desconegut.

CARTAS DE ALOU, LAS (1990)

Títol original: Las cartas de Alou
Any: 1990
País: Espanya
Director: **Montxo Armendáriz**
Guió: Montxo Armendáriz
Música: Luis Mendo, Bernardo Fúster
Fotografia: Alfredo Mayo
Actors: **Mulia Jarju, Eulalia Ramón, Ahmed El-Maaroufi, Akonio Dolo, Rosa Morata, Albert Vidal, Manuel Millán**

Sinopsis:

Un grup d'africans arriba clandestinament a les costes del sud d'Espanya. Entre ells, hi ha Alou, un senegalès de 28 anys. A Almeria li roben totes les seves pertinences i no té més remei que dedicar-se a la venda ambulant. El seu únic plaer són les cartes que escriu a la seva família per explicar-los les peripècies de la seva aventura espanyola.

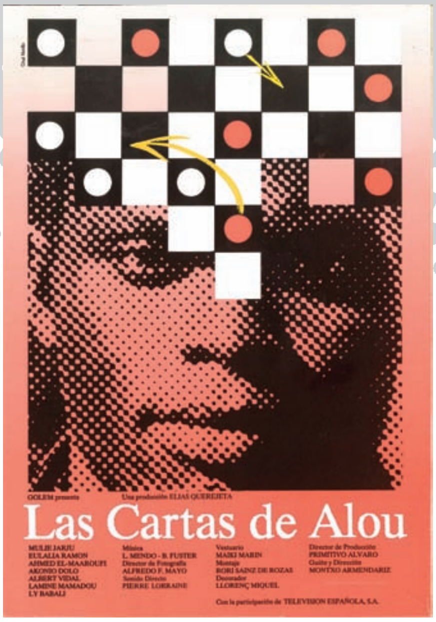

CATORCE KILÓMETROS (2007)

Títol original: 14 kilómetros
Any: 2007
País: Espanya
Director: **Gerardo Olivares**
Guió: Gerardo Olivares
Música: Santi Vega
Fotografia: Alberto Moro
Actors: **Adoum Moussa, Iliassou, Mahamadou Alzouma, Aminata Kanta**

Sinopsis:

Catorze quilòmetres és la distància que separa Àfrica d'Europa per l'Estret de Gibraltar. A l'Àfrica hi ha milions de persones que l'únic objectiu que tenen és entrar a Europa, doncs la fam no entén de fronteres ni de barreres. Aquest llargmetratge vol aportar una mica de llum a les ombres de la immigració. Violeta, Buba i Mukela, tres joves, emprenen un llarg i perillós viatge cap a Europa a través de Mali, Níger, Algèria i el Marroc i mostren certs aspectes no gaire coneguts de la realitat africana.

LAS CHICAS DE LA SEXTA PLANTA (2010)

Títol original: Les femmes du 6ème étage
Any: 2010
País: França
Director: **Philippe Le Guay**
Guió: Philippe Le Guay, Jérôme Tonnerre
Música: Jorge Arriagada
Fotografia: Jean-Claude Larrieu
Actors: **Fabrice Luchini, Sandrine Kiberlain, Natalia Verbeke, Carmen Maura, Lola Dueñas, Berta Ojea, Nuria Solé, Concha Galán, Muriel Solvay, Annie Mercier**

Sinopsis:

Explica en clau de comèdia la història d'un grup d'espanyoles que als anys seixanta van emigrar a França per treballar com a criades en cases de famílies benestants.

DHEEPAN (2015)

Títol original: Dheepan
Any: 2015
País: França
Director: **Jacques Audiard**
Guió: Jacques Audiard, Thomas Bidegain, Noé Debré
Música: Nicolas Jaar
Fotografia: Éponine Momenceau
Actors: **Jesuthasan Antonythasan, Kalieaswari Srinivasan,Claudine Vinasithamby, Vincent Rottiers, Faouzi Bensaïdi, Marc Zinga, Franck Falise**

Sinopsis:

Un home fuig de la guerra civil a Sri Lanka i, per aconseguir que França li concedeixi el dret d'asil, fa passar per la seva família a una dona i una nena que fugen també del país. Un cop en territori francès, troba feina com a conserge en un edifici situat en un barri problemàtic dels afores. Tot i que no parlen francès, s'adapten progressivament al seu nou país.

LOS EMIGRANTES (1971)

Títol original: Utvandrarna (The Emigrants)
Any: 1971
País: Suècia
Director: **Jan Troell**
Guió: Jan Troell & Bengt Forslund (Novel·la: Vilhelm Moberg)
Música: Erik Nordgren
Fotografia: Jan Troell
Actors: **Max von Sydow, Liv Ullmann, Eddie Axberg, Svenolof Bern, Aina Alfredsson, Allan Edwall**

Sinopsis:

A mitjan segle XIX, Kristina i Karl-Oskar viuen en un petit poble rural de Småland (al sud de Suècia). Es casen i intenten guanyar-se la vida amb un petit tros de terra. No obstant això, el sòl estèril de la terra i algunes males collites fan les coses molt difícils. Fins i tot un dels seus fills està a punt de morir. Per tot això s'ho venen tot i s'embarquen cap a Amèrica.

EN ESTE MUNDO (2002)

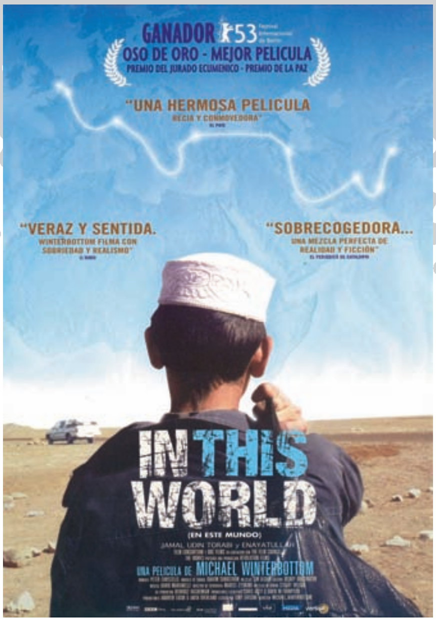

Títol original: In This World
Any: 2002
País: Regne Unit
Director: **Michael Winterbottom**
Guió: Tony Grisoni
Música: Dario Marianelli
Fotografia: Marcel Zyskind
Actors: **Jamal Udin Torabi, Enayatullah**

Sinopsis:

Enayat i Jamal, dos joves afganesos que viuen en un camp de refugiats de Peshawar, somien amb anar-se'n a viure a la Gran Bretanya. Però el viatge que emprenen a Londres estarà ple de dificultats, ja que, abans d'arribar al seu destí, hauran de travessar Iran, Turquia, Itàlia i França.

ESPAÑOLAS EN PARÍS (1971)

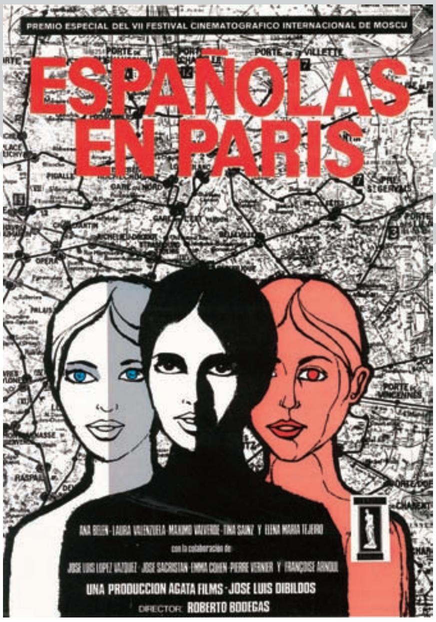

Títol original: Españolas en París
Any: 1971
País: Espanya
Director: **Roberto Bodegas**
Guió: Roberto Bodegas, Christian de Chalonge, José Luis Dibildos, Antonio Mingote
Música: Carmelo A. Bernaola
Fotografia: Rafael de Casenave
Actors: **Ana Belén, Laura Valenzuela, Máximo Valverde, Tina Sáinz, José Sacristán, Emma Cohen, Simón Andreu, Teresa Rabal, Cristina Hoyos, José Luis López Vázquez**

Sinopsis:

A principis dels anys 70, més de quaranta mil espanyoles treballen a París com a minyones; la majoria ni tan sols havien sortit del seu poble. Entre aquestes noies hi ha Emília, que ha deixat enrere els temps difícils i s'ha adaptat a la gran ciutat; Isabel, que lluita per tirar endavant el fill que va tenir amb un home que la va abandonar; Dioni, que només pensa en estalviar per comprar el seu dot, i Francisca, una dona completament desorientada.

EXODO (1960)

Títol original: Exodus
Any: 1960
País: Estats Units
Director: **Otto Preminger**
Guió: Dalton Trumbo (Novel·la: Leon Uris)
Música: Ernest Gold
Fotografia: Sam Leavitt
Actors: **Paul Newman, Eva Marie Saint, Ralph Richardson, Peter Lawford, Lee J. Cobb, Sal Mineo, John Derek, Hugh Griffith, Gregory Ratoff, Jill Haworth, Marius Goring**

Sinopsis:

Superproducció sobre el naixement de l'estat d'Israel (1948). 611 jueus que han sobreviscut als camps d'extermini nazis, abandonen Alemanya en un vaixell (*l'Estrella de David)* que atraca a Xipre. Després de superar grans dificultats, aconsegueixen per fi salpar de l'illa en l'*Èxode*, vaixell de càrrega amb destinació a Palestina. L'objectiu dels refugiats és crear l'estat d'Israel. Akiva, un líder fanàtic, considera que el terrorisme és l'única via per construir la nació, però el seu germà Barek i el seu nebot Ari Ben Canaan no són de la mateixa opinió.

FATIMA (2015)

Títol original: Fatima
Any: 2015
País: França
Director: **Philippe Faucon**
Guió: Philippe Faucon
Música: Robert Marcel Lepage
Fotografia: Laurent Fenart
Actors: **Soria Zeroual, Zita Hanrot, Mehdi Senoussi, Franck Andrieux, Yolanda Mpele**

Sinopsis:

Fatima és una musulmana immigrant d'origen àrab que és mare de dues filles: Souad, una adolescent rebel de 15 anys, i Nesrine, una jove de 18 anys que està començant la Universitat i vol ser metge.

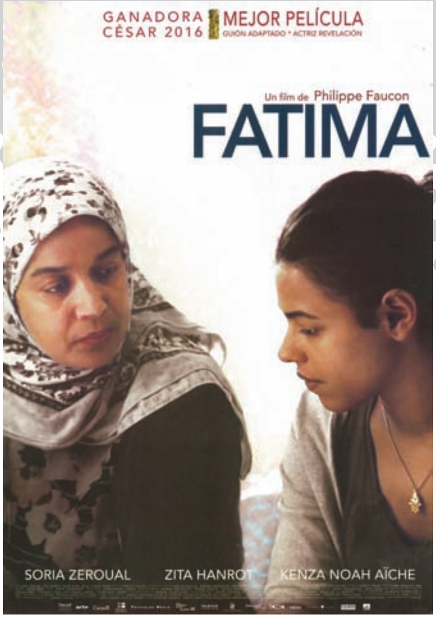

FLORES DE OTRO MUNDO (1999)

Títol original: Flores de otro mundo
Any: 1999
País: Espanya
Director: **Icíar Bollaín**
Guió: Icíar Bollaín, Julio Llamazares
Música: Pascal Gaigne
Fotografia: Teo Delgado
Actors: **José Sancho, Lissete Mejía, Luis Tosar, Marilín Torres, Chete Lera, Elena Irureta, Amparo Valle, Rubén Ochandiano, Chiqui Fernández, Antonio de la Torre**

Sinopsis:

Patricia, una dominicana, busca una llar i una seguretat econòmica que la seva situació d'immigrant il·legal no li permet arribar. Milady, una cubana de vint anys, somia amb recórrer el món. Marirrosi, un bilbaïna amb casa i feina, viu en la més completa solitud, una solitud com la que comparteixen Alfons, Damià i Carmelo, veïns de Santa Eulàlia, un poble sense dones per casar-se, ni futur. Gràcies a una festa organitzada pels solters del poble, uns i altres es coneixen i comença una agredolça història de convivències de vegades impossibles.

UN FRANCO, 14 PESETAS (2006)

Títol original: Un franco, 14 pesetas
Any: 2006
País: Espanya
Director: **Carlos Iglesias**
Guió: Carlos Iglesias
Música: Mario de Benito
Fotografia: Tote Trenas
Actors: **Carlos Iglesias, Javier Gutiérrez, Nieve de Medina**

Sinopsis:

Espanya 1960. És l'inici del desenvolupament espanyol. La indústria es reajusta, i molts obrers són acomiadats. Martín és un d'ells. Viu amb la seva dona, Pilar, i el seu fill, Pablo, de cinc anys, compartint el soterrani dels seus pares, porters de la finca. La situació provoca que, amb l'impuls de Marc, amic de Martín, decideixin emigrar a Suïssa, encara que sense contracte de treball i fent-se passar per turistes a la duana. Pilar i Pablo marxen un any després, unint-se a Martín en una vida molt diferent a la que deixen darrere. El petit Pau s'enfrontarà a canvis dràstics en poc temps: veure marxar el seu pare, canviar també ell de país, créixer en un entorn diferent, aprendre un altre idioma...

EL HAVRE (2011)

Títol original: Le Havre
Any: 2011
País: Finlàndia
Director: **Aki Kaurismäki**
Guió: Aki Kaurismäki
Música: Varis autors
Fotografia: Timo Salminen
Actors: **André Wilms, Kati Outinen, Jean-Pierre Darroussin, Blondin Miguel, Elina Salo, Jean-Pierre Léaud, Evelyne Didil**

Sinopsis:

Marcel Marx, famós escriptor bohemi, s'ha exiliat voluntàriament i s'ha establert a la ciutat portuària de Le Havre (França), on viu satisfet treballant com enllustrador de sabate. Després de renunciar a les seves ambicions literàries, la seva vida es desenvolupa sense sobresalts entre el bar de la cantonada, el seu treball i la seva dona Arletty; però, quan es creua en el seu camí un nen negre immigrant, haurà de lluitar contra els freds i cecs mecanismes de l'Estat, armat únicament amb el seu optimisme i amb la incondicional solidaritat dels veïns del barri, per evitar que el seu protegit caigui en mans de la policia.

HEIMAT. LA OTRA TIERRA (2013)

Títol original: Die Andere Heimat - Chronik einer Sehnsucht
Any: 2013
País: Alemanya
Director: **Edgar Reitz**
Guió: Edgar Reitz, Gert Heidenreich
Música: Michael Riessler
Fotografia: Gernot Roll (B&W)
Actors: **Jan Dieter Schneider, Antonia Bill, Maximilian Scheidt, Marita Breuer, Rüdiger Kriese, Philine Lembeck, Mélanie Fouché, Eva Zeidler, Reinhard Paulus, Barbara Philipp**

Sinopsis:

Preqüela de la trilogia Heimat que Edgar Reitz va realitzar per a la televisió el 1984,1993 i 2004 on segueix la història d'Alemanya al segle XX a través d'un fictici poble alemany. Aquesta pel·lícula està ambientada a mitjans del segle XIX i segueix al jove de la família Hunsrück que busca escapar de la pobresa i la fam començant una nova vida al Brasil.

LA JAULA DE ORO (2013)

Títol original: La jaula de oro
Any: 2013
País: Mèxic
Director: **Diego Quemada-Díez**
Guió: Lucía Carreras, Gibrán Portela, Diego Quemada-Díez
Música: Jacobo Lieberman, Leonardo Heiblum
Fotografia: María Secco
Actors: **Brandon López, Rodolfo Domínguez, Karen Martínez, Carlos Chajón, Héctor Tahuite, Ricardo Esquerra, Luis Alberti, César Bañuelos, Gilberto Barraza, Juan Carlos Medellín**

Sinopsis:

Explica la història de dos adolescents que surten del seu poble i als que aviat es suma un noi indígena. Junts viuran la terrible experiència que pateixen milions de persones, obligades per les circumstàncies a emprendre un viatge ple de perills i amb un final incert. En el camí aflora l'amistat, la solidaritat, la por, la injustícia, el dolor...

LAMERICA (1994)

Títol original: Lamerica
Any: 1994
País: Itàlia
Director: **Gianni Amelio**
Guió: Gianni Amelio, Andrea Porporati, Alessandro Sermoneta
Música: Franco Piersanti
Fotografia: Luca Vigazzi
Actors: **Enrico Lo Verso, Michele Placido, Piro Milkani, Elida Janushi, Sefer Pema, Esmeralda Ara, Carmelo Di Mazzarelli, Nikolin Elezi, Vesim Kurti**

Sinopsis:

Després de la caiguda del comunisme, els albanesos somien amb un futur millor i confien en la generositat de la veïna Itàlia, però la realitat dista molt dels seus somnis. Alguns d'ells són contractats per Gino i Fiore, dos empresaris italians que acaben de comprar una antiga fàbrica de sabates amb l'única intenció de fer diners ràpids a costa dels immigrants. No obstant això, una sèrie de circumstàncies fan que un d'ells conegui en carn pròpia el drama de la immigració.

LEJOS (2001)

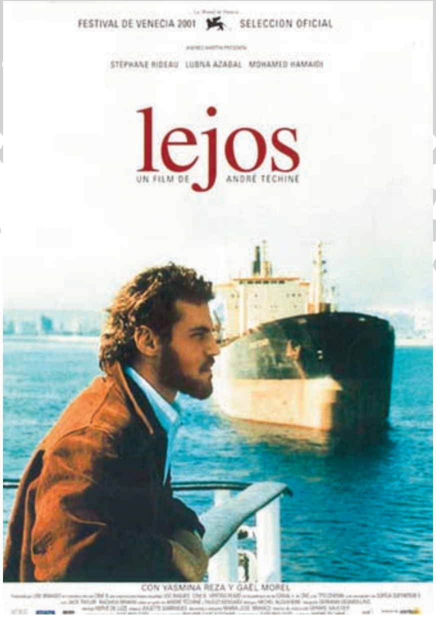

Títol original: Loin
Any: 2001
País: França
Director: **André Téchiné**
Guió: André Téchiné, Faouzi Bensaïdi
Música: Juliette Garrigues
Fotografia: Germain Desmoulins
Actors: **Stéphane Rideau, Lubna Azabal, Mohamed Hamaidi, Yasmina Reza, Gaël Morel, Jack Taylor, Rachida Brakni**

Sinopsis:

Un camioner francès que viatja periòdicament a l'Àfrica, transportant productes tèxtils, decideix incrementar els seus ingressos traficant amb haixix. Sarah, la seva amant marroquí, desitja anar a Canadà amb el seu germà. El seu amic Saïd el que pretén és arribar a Europa creuant l'estret de Gibraltar.

LOS NIÑOS DE RUSIA (2001)

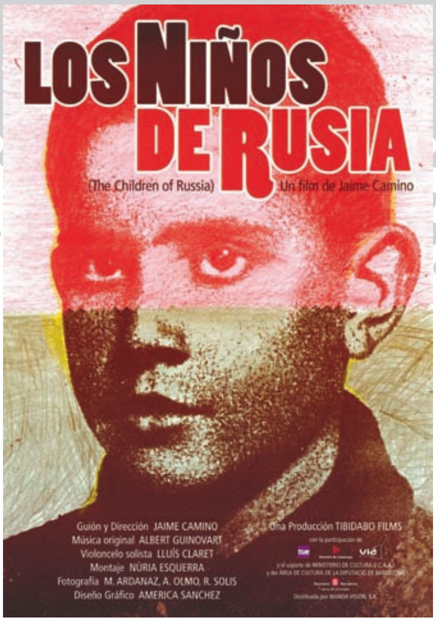

Títol original: Los niños de Rusia
Any: 2001
País: Espanya
Director: **Jaime Camino**
Guió: Jaime Camino
Música: Albert Guinovart
Fotografia: Martín Ardanaz, Arturo Olmo, Rafael Solís
Actors: **Documental**

Sinopsis:

Durant la Guerra Civil espanyola (1936-1939). Al voltant de tres mil nens van ser acollits per la Unió Soviètica. A través del testimoni de diversos d'aquests "nens", avui septuagenaris, el film indaga en la seva peripècia, alhora que narra dramàticament els fets. El que era en principi una evacuació temporal es va convertir en un llarg viatge, del que molts no van poder tornar fins vint anys després. La victòria de Franco, la invasió de l'URSS pels exèrcits alemanys el 1941, amb els patiments de la Segona Guerra Mundial, les característiques del sistema estalinista, l'educació soviètica dels nens i el seu difícil retorn a Espanya (en molts casos impossible) van ser els esdeveniments que van marcar les seves vides.

NUOVOMONDO (2006)

Títol original: Nuovomondo
Any: 2006
País: Itàlia
Director: **Emanuele Crialese**
Guió: Emanuele Crialese
Música: Antonio Castrignano
Fotografia: Agnès Godard
Actors: **Charlotte Gainsbourg, Vincenzo Amato, Francesco Casisa, Aurora Quattrochi, Filippo Pucillo, Federica De Cola, Isabella Ragonese, Vincent Schiavelli, Massimo Laguardia**

Sinopsis:

Crònica sobre l'emigració italiana durant el segle XX a través de les experiències dels Mancuso, una família siciliana que, el 1900 marxa d'Agrigent amb destinació als Estats Units. Salvatore, els seus fills i la seva mare, Donna Fortunata, s'hauran d'enfrontar a un món nou molt diferent al que havien imaginat...

O LOS TRES O NINGUNO (2015)

Títol original: Nous trois ou rien
Any: 2015
País: França
Director: **Kheiron (Nouchi Tabib)**
Guió: Kheiron (Nouchi Tabib)
Música: Jean-François Hensgens
Fotografia: Jean-François Hensgens
Actors: **Kheiron, Leïla Bekhti, Gérard Darmon, Zabou Breitman, Alexandre Astier, Kyan Khojandi, Arsène Mosca, Jonathan Cohen**

Sinopsis:

Història sobre el petit Kheiron, els seus pares, Hibat i Fereshteh, dues persones d'un optimisme irreductible, i sobre el viatge que van emprendre anys enrere des d'una petita població al sud de l'Iran fins a París. Basada en l'autobiografia del director.

ORIENTE ES ORIENTE (1999)

Títol original: East is East
Any: 1999
País: Regne Unit
Director: **Damien O'Donnell**
Guió: Ayub Khan-Din
Música: Deborah Mollison
Fotografia: Brian Tufano
Actors: **Om Puri, Linda Basset, Jordan Routledge, Archie Panjabi, Emil Marwa, Chris Bisson, Jimi Mistry, Raji James, Ian Aspinall, Ruth Jones, Kriss Dosanjh**

Sinopsis:

Gran Bretanya, principis dels anys setanta. George Khan, un pare d'origen pakistanès molt tradicionalista casat amb una britànica, Ella, es troba que els seus fills volen seguir per camins divergents al seu. Els seus sis fills i una filla es resisteixen a que els seus matrimonis siguin concertats, i volen viure una vida conforme als costums del país en què han nascut.

PAISAJE EN LA NIEBLA (1988)

Títol original: Topio stin omichli (Landscape in the Mist)
Any: 1988
País: Grècia
Director: **Theodoros Angelopoulos**
Guió: Theodoros Angelopoulos, Tonino Guerra, Thanassis Valtinos
Música: Eleni Karaindrou
Fotografia: Yorgos Arvanitis
Actors: **Tania Palaiologou, Michalis Zeke, Stratos Tzortzoglou, Vasilis Kolovos, Ilias Logothetis, Mihalis Giannatos, Eva Kotamanidou, Vangelis Kazan, Stratos Pahis**

Sinopsis:

Dos nens grecs que busquen al seu pare emprenen un viatge cap a Alemanya, durant el qual trobaran el bé i el mal, la veritat i la mentida, l'amor i la mort, el silenci i el verb.

PELLE EL CONQUISTADOR (1987)

Títol original: Pelle erobreren
Any: 1987
País: Dinamarca
Director: **Bille August**
Guió: Bille August (Novel·la: Martin Andersen Naxo)
Música: Stefan Nilsson
Fotografia: Jörgen Persson
Actors: **Max von Sydow, Pelle Hvenegaard, Astrid Villaume, Lars Simonsen, Erik Paaske, Kristina Tornqvist, Björn Granath, Troels Asmussen, Karen Wegener, Sofie Gråbøl**

Sinopsis:

A finals del segle XIX, nombrosos immigrants suecs arriben en vaixell a l'illa danesa de Bornholm buscant una vida millor. Entre ells hi ha el jove Pelle i el seu pare, Lasse Karlsson, que aviat aconsegueixen feina a la granja Stone, però en condicions similars a l'esclavitud. La granja és un lloc molt dur capaç de matar tots els seus somnis. Però Lasse li diu al seu fill: "si vols, pots conquerir el món". I Pelle creix i va descobrint a poc a poc totes les facetes de la vida: el sexe, el fred hivern, la mort... I quan contempla com naveguen els grans velers, llavors somia amb les terres llunyanes que algun dia conquistarà: Espanya, Amèrica, Xina...

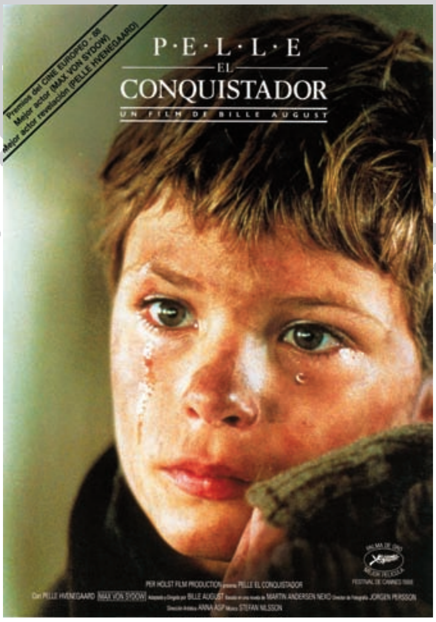

PERDIENDO EL NORTE (2015)

Títol original: Perdiendo el norte
Any: 2015
País: Espanya
Director: **Nacho G. Velilla**
Guió: Antonio Sánchez, David S. Olivas, Oriol Capel, Nacho G. Velilla
Música: Juanjo Javierre
Fotografia: Isaac Vila
Actors: **Yon González, Julián López, Blanca Suárez, Miki Esparbé, José Sacristán, Úrsula Corberó, Malena Alterio, Javier Cámara, Carmen Machi, Younes Bachir, Arturo Valls**

Sinopsis:

Hugo i Braulio, dos joves amb formació universitària, farts de no trobar ni feina ni futur a Espanya, decideixen emigrar a Alemanya seguint els cants de sirena d'un programa de televisió tipus *Espanyols pel món*. Però aviat descobriran que sobrar en un lloc no vol dir ser necessari en un altre i que perseguir el somni alemany pot causar molts malsons.

LA PIEL QUEMADA (1967)

Títol original: La piel quemada
Any: 1967
País: Espanya
Director: **Josep Maria Forn**
Guió: Josep Maria Forn
Música: Federico Martínez Tudó
Fotografia: Ricardo Albiñana (B&W)
Actors: **Antonio Iranzo, Marta May, Silvia Solar, Luis Valero, Ángel Lombarte**

Sinopsis:

A Lloret de Mar, un paleta comença la seva jornada de treball. Al mateix temps, en un poble andalús, la seva dona i els seus dos fills inicien el viatge per reunir-se amb ell. Durant el temps que ha estat sol, l'home ha tingut una aventura amb una turista belga, que li ha descobert un món insospitat.

Josep Maria Forn va mostrar la realitat de la migració andalusa a la Costa Brava, en el moment de l'inici del turisme.

PONIENTE (2002)

Títol original: Poniente
Any: 2002
País: Espanya
Director: **Chus Gutiérrez**
Guió: Chus Gutiérrez & Icíar Bollain
Música: Tao Gutiérrez
Fotografia: Carles Gusi
Actors: **Cuca Escribano, José Coronado, Antonio Dechent, Antonio de la Torre, Mariola Fuentes, Farid Fatmi, Idilio Cardoso, Marouane Mribti, Alfonsa Rosso**

Sinopsis:

Després de la mort del seu pare, Lucía, una jove mestra que viu a Madrid, torna a la seva terra amb la seva filla Clara. El poble de la seva infància ha canviat molt amb la immigració. Al mateix temps que lluita contra el racisme, s'enamora de Curro, que comparteix la seva mateixa causa.

LA PROMESA (1996)

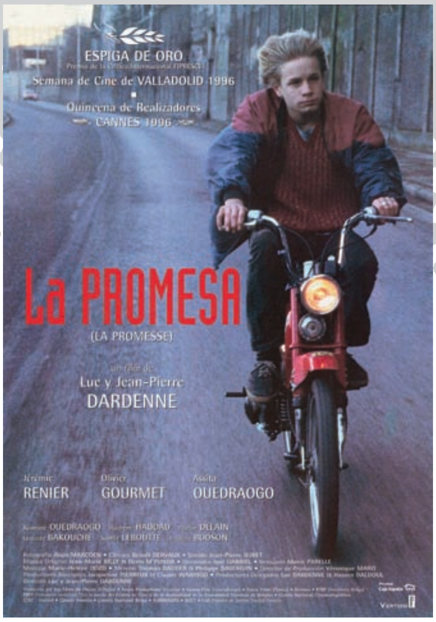

Títol original: La promesse
Any: 1996
País: Bèlgica
Director: **Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne**
Guió: Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne
Música: Jean-Marie Billy & Denis M'Punga
Fotografia: Alain Marcoen
Actors: **Olivier Gourmet, Assita Ouedraogo, Jérémie Rénier, Frederic Bodson, Rasmane Ouedraogo, Florian Delain, Hachemi Haddad, Alain Holtgen, Sophie Leboutte, Norbert Rutili**

Sinopsis:

La vida d'Igor, un adolescent belga, és plàcida. No te cap mena d'ètica i treballa ajudant al seu pare, Roger, un dèspota que utilitza a immigrants il·legals per als seus negocis de construcció. Quan un inspector es presenta d'improvís a l'obra, un dels empleats pateix un terrible accident i, abans de morir, arrenca a Igor la promesa que protegirà a la seva esposa i fill.

RETORNO A HANSALA (2008)

Títol original: Retorno a Hansala
Any: 2008
País: Espanya
Director: **Chus Gutiérrez**
Guió: Chus Gutiérrez, Juan Carlos Rubio
Música: Tao Gutiérrez
Fotografia: Kiko de la Rica
Actors: **El Hussein Aghazaff, Fatima Andah, Antonio Dechent, María del Águila, Antonio de la Torre, Cuca Escribano, José Luis García Pérez, Farah Hamed, César Vea**

Sinopsis:

Al començament d'aquesta dècada, a les platges de Rota, van aparèixer els cadàvers d'onze joves immigrants marroquins que buscaven creuar l'estret en una pastera. Es va descobrir per les seves robes que els onze nois pertanyien a la mateixa aldea, Hansala. *Retorno a Hansala* pretén recrear aquell fet vist des dels ulls de dos personatges: Martín, un empresari funerari que pretén fer negocis amb el que ha passat, i Leila, germana d'un dels morts. Tots dos s'embarcaran en l'aventura d'intentar repatriar el cadàver del noi en una furgoneta, on tots dos viuran una intensa experiència moral que els durà a replantejar-se totes les seves creences.

SAID (1998)

Títol original: Saïd (Said)
Any: 1999
País: Espanya
Director: **Llorenç Soler**
Guió: J.L. Roig
Música: Eduardo Arbide
Fotografia: Xavier Camí
Actors: **Nuria Prims, Noufal Lhafi, Marouane Mribiti, Mercedes Sampietro, Samir el Ouchiri, Jordi Dauder, Agustín González, Luis Iriondo, Javier Nart**

Sinopsis:

La pel·lícula relata l'amistat que sorgeix entre un immigrant marroquí sense papers i una estudiant provinent d'una família acomodada. Amb l'objectiu d'ajudar-lo, la jove decideix recórrer a una advocada que treballa en una ONG antiracista.

EL SUEÑO DE ELLIS (2013)

Títol original: The Immigrant
Any: 2013
País: Estats Units
Director: **James Gray**
Guió: James Gray, Ric Menello
Música: Chris Spelman
Fotografia: Darius Khondji
Actors: **Marion Cotillard, Joaquin Phoenix, Jeremy Renner, Angela Sarafyan, Antoni Corone, Dylan Hartigan, Jicky Schnee, Elena Solovey, Maja Wampuszyc, Ilia Volok**

Sinopsis:

1921, Ewa i la seva germana Magda deixen la seva Polònia natal i emigren a Nova York. Quan arriben a Ellis Island, a Magda, malalta de tuberculosi, la posen en quarantena. Ewa, sola i desemparada, cau en mans de Bruno, un rufià sense escrúpols. Per salvar la seva germana, Ewa està disposada a acceptar tots els sacrificis i es lliura resignada a la prostitució. L'arribada d'Orlando, il·lusionista i cosí de Bruno, li torna la confiança i l'esperança que arribin dies millors.

TODOS NOS LLAMAMOS ALI (1974)

Títol original: Angst essen Seele auf
Any: 1974
País: Alemanya Occidental
Director: **Rainer Werner Fassbinder**
Guió: Rainer Werner Fassbinder
Música: Peer Raben
Fotografia: Jürgen Jürges
Actors: **Brigitte Mira, El Hedi Ben Salem, Barbara Valentín, Irm Hermann, Elma Kazlova, Anita Bucher, Gusti Kreisal**

Sinopsis:

En un cafè on van els treballadors immigrants, Emmi Kurowski, una vídua d'uns seixanta anys, coneix a Salem, un marroquí de trenta anys. Induït per la propietària del bar, Salem convida a Emmi a ballar, parlen, l'acompanya a casa i, l'endemà, es queda a viure amb ella. Aquesta relació provoca un gran escàndol, i les veïnes visiten al propietari de l'edifici per denunciar Emmi.

LA TREGUA (1997)

Títol original: La tregua
Any: 1997
País: Itàlia
Director: **Francesco Rosi**
Guió: Francesco Rosi, Sandro Petraglia, Stefano Rulli
(Novel·la: Primo Levi. Adaptació: Francesco Rosi, Tonino Guerra)
Música: Luis Enríquez Bacalov
Fotografia: Pasqualino De Santis, Marco Pontecorvo
Actors: **John Turturro, Rade Serbedzija, Massimo Ghini, Roberto Citran, Andy Luotto**

Sinopsis:

La repatriació d'un grup de supervivents italians, procedents del camp d'extermini d'Auschwitz, es converteix, per raons mai aclarides, en una angoixant odissea.

VENTE A ALEMANIA PEPE (1971)

Títol original: Vente a Alemania, Pepe!
Any: 1971
País: Espanya
Director: **Pedro Lazaga**
Guió: Vicente Coello
Música: Antón García Abril
Fotografia: Raúl Pérez Cubero
Actors: **Alfredo Landa, José Sacristán, Tina Sáinz, Antonio Ferrandis, Gemma Cuervo, Fernando Guillén, Manuel Summers**

Sinopsis:

Peralejos, un tranquil poble de l'Alt Aragó, és un lloc on mai passa res. Un dia torna al poble per passar les vacances Angelino, un emigrant que condueix un magnífic Mercedes i explica meravelles sobre Alemanya i les seves dones. Pepe, fascinat per les històries del seu amic, també decideix emigrar, però el seu somni comença a les cinc del matí, netejant vidres, i s'acaba a les 12 de la nit enganxant cartells.

VIAJE A LA ESPERANZA (1990)

Títol original: Reise der Hoffnung
Any: 1990
País: Suïssa
Director: **Xavier Koller**
Guió: Xavier Koller & Feride Çiçekoglu
Música: Nana Vasconcelos
Fotografia: Elemér Ragalyi
Actors: **Necmettin Cobanoglu, Nur Srer, Emin Sivas, Erdinç Akbas, Yaman Okay, Dietmar Schönherr**

Sinopsis:

Inspirat per les històries de prosperitat de turcs a Suïssa, Haydar convenç la seva dona per emigrar de forma il·legal a Suïssa. Venen les seves pertinences i un petit terreny a canvi d'un passatge, i emprenen viatge al costat d'un dels seus fills, deixant als altres sis a Turquia a cura dels avis. En el transcurs del viatge s'hauran d'enfrontar a tota mena d'humiliacions i a la discriminació pel seu origen.

THE VISITOR (2007)

Títol original: The Visitor
Any: 2007
País: Estats Units
Director: **Thomas McCarthy**
Guió: Thomas McCarthy
Música: Jan A.P. Kaczmarek
Fotografia: Oliver Bokelberg
Actors: **Richard Jenkins, Hiam Abbass, Haaz Sleiman, Danai Jekesai Gurira, Marian Seldes, Maggie Moore, Michael Cumpsty, Bill McHenry, Richard Kind, Tzahi Moskovitz**

Sinopsis:

Walter Val, un professor universitari de Connecticut que viatja a Nova York, es veu embolicat en la vida d'una jove parella immigrant a la qual troba vivint al seu apartament de Manhattan, un pis que amb prou feines visita. Tarek, un músic sirià, i Zainab, la seva núvia senegalesa, viuen allà perquè algú els ha llogat l'apartament, fent-se passar per l'amo.

WELCOME (2009)

Títol original: Welcome
Any: 2009
País: França
Director: **Philippe Lioret**
Guió: Philippe Lioret, Emmanuel Courcol, Olivier Adam
Música: Nicola Piovani, Wojciech Kilar, Armand Amar
Fotografia: Laurent Dailland
Actors: **Vincent Lindon, Firat Ayverdi, Audrey Dana, Patrick Ligardes, Thierry Godard, Selim Akgül, Firat Celik, Murat Subasi, Olivier Rabourdin, Yannick Renier, Derya Ayverdi**

Sinopsis:

Bilal, un jove de 17 anys procedent del Kurdistan iranià, ha creuat l'Orient Pròxim i Europa per reunir-se amb la seva nòvia recent emigrada a Anglaterra. Però el seu viatge es veu bruscament interromput quan a França li impedeixen creuar el Canal de la Mànega. El jove decideix llavors travessar nedant (32 quilòmetres). Per a això, comença a entrenar-se en una piscina municipal, on coneix a Simon, un professor de natació en ple procés de divorci. Simon està disposat a fer el que sigui per recuperar a la seva dona i ho arrisca tot oferint protecció a Bilal.

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

PROGRAMA D'ACTES setembre 2016

Divendres 16 | CASA EMPORDÀ - 20.00 h

Inauguració de l'EXPOSICIÓ

Sobre la pel·lícula **L'última frontera** de Manuel Cussó-Ferrer. Acompanyada d'una mostra de cartells de pel·lícules que han tractat el tema dels refugiats.

Comissaris exposició: **Àngel Quintana, Manuel Cusso-Ferrer i Lluís Benejam**
Col·laboren: **Museu del Joguet de Catalunya i Ass. Filatèlica del Casino Menestral**
Maridatge ofert per: **Grup Oliveda i Fricash De Carns**

Dissabte 17 | CASA EMPORDÀ - 17 a 20.00 h

Converses amb el DIRECTOR

de la pel·lícula **L'última frontera.** Manuel Cussó-Ferrer conversarà amb tothom, que vulgui parlar de la pel·lícula, de Walter Benjamin o simplement de cinema en general.

Diumenge 18 | SORTIDA A PORTBOU - 9.00 h

VISITA espais W. Benjamin

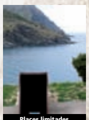

Places limitades
Data limit per apuntar-se 8 setembre

Visitarem diferents indrets relacionats amb Walter Benjamin de l'estada dels darrers dies a Portbou.
Reserves: Tel. **972 677 520** o e-mail **amics@fundaciodali.org**

SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBÚS - Plaça Estació, 17
Preu: **5 €** (socis Amics dels Museus Dalí i Casino Menestral). **10 €** per als no socis
Visita comentada per: **Pilar Parcerisas** (Memorial Passatges Walter Benjamin)
Col·laboren: **Fundació Amics dels Museus Dalí i Autocars David i Manel**

Dilluns 19 | BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT - 19.15 h

CONFERÈNCIA i EXPOSICIÓ

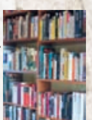

"L'Europa dels refugiats" conferència que oferirà l'escriptor **Josep Ramoneda**. Tot seguit inauguració de l'exposició ***La Constel·lació Benjamin. Desembalant la biblioteca de Cussó-Ferrer".***

Presentarà l'acte: **Joan Manuel Soldevilla Albertí**
Comissariat: **Manuel Cusso-Ferrer** Coordinació: **Nati Vilanova i Cristina Jutge**
Maridatge ofert per: **Celler Espelt** amb **Embotits de l'Empordà**

Dimarts 20 | MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA - 19.30 h

Inauguració de l'EXPOSICIÓ de petit format

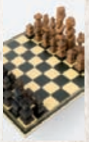

"Jugar als camps de concentració" de Damàs Calvet Serra. La seva gran afició als escacs el va portar a tallar a mà les peces d'aquest joc, amb el que va entretenir les hores amb els companys d'exili i dels camps de concentració.

Presentarà l'acte: **Julià Guillamon**, escriptor, crític literari i especialista en l'exili
Comissari exposició: **Josep Maria Joan Rosa**
Maridatge ofert per: **Celler Pere Guardiola i Forn de la Barceloneta**

Dimecres 21 | CONSELL COMARCAL - 19.15 h

Inauguració de l'EXPOSICIÓ

de fotografies d'**Alfred Mauve** *"Els passos de frontera"*. Es mostren imatges de l'àrea de l'Albera per on l'hivern de 1939, van emprendre el camí de l'exili en direcció cap a França.

Presentarà l'acte: **Sònia Martínez**, alcaldessa de la Jonquera
Comissari exposició: **Jordi Font Agulló**, director del MUME la Jonquera
Maridatge ofert per: **Celler Martí Fabra i Embotits El Graner**

Dijous 22 | BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT - LA CATE

19.00 h a la biblioteca PRESENTACIÓ

del llibre ***Trenes talades. Records d'una nena de Rússia,*** editat per Edicions Cal·lígraf, amb la presència de l'autora na **Roser Rosés.**

21.30 h a La Cate SESSIÓ CINEMA

podrem veure la pel·lícula **Els nens de Rússia.**

Presentarà l'acte de la biblioteca: **Jaume Torrent,** editor de Cal·lígraf
Col·laboren: **Biblioteca Fages de Climent, La Cate i Cineclub Diòptria**

Divendres 23 | CAFÈ DALÍCATESSEN - 20.00 h

Inauguració de l'EXPOSICIÓ

de fotografies de **Marc Sanyé** *"9 kilòmetres"*. 9 quilòmetres de mar separen la costa turca de les illes gregues de Lesbos i Kos. 9 quilòmetres que prometen deixar enrere la guerra, l'opressió i la pobresa i aconseguir la llibertat.

Presentarà l'acte: **Milton Sanchez**, Fundador de la ONG. "Amb les teves mans"
Comissari exposició: **Martí Dacosta**
Maridatge ofert per: **Celler La Vinyeta** amb **Embotits de l'Empordà**

Del 2 al 25 de setembre a la **Galeria d'Art Dolors Ventós** exposició a càrrec de **Muga Caula** sota el títol de ***Refugui Dadà***

A les inauguracions de les exposicions s'oferirà una copa de vi d'un celler empordanès

Pels horaris i de les exposicions consulteu els programes de mà o la web

Trobareu tota la informació ampliada a **www.archivocine.com**
Fent clic sobre: Cinema fet a casa

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

PROGRAMA D'ACTES setembre 2016

Dissabte 24 | RIVESALTES - MATERNITAT ELNA - 7.30 h

EXCURSIÓ Museu Memorial del Camp de Rivesaltes

Places limitades
Data limit per apuntar-se 14 setembre.
Paga i senyal de 15 €

La instal·lació recorda el pas de refugiats republicans catalans i espanyols, jueus, algerians, gitanos i harkis.

Tot seguit anirem a visitar la

Maternitat Suïssa d'Elna

SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBÚS - Plaça Estació, 17
Preu: **55 €** (inclou el viatge amb autocar, les entrades a les instal·lacions i el dinar)
Interessats. Tel. **972 67 65 63. Places limitades**
Tourist Club 65. Carrer Nou, 147 - 17600 Figueres. **info@touristclub65.com**

Dilluns 26 | FUNDACIÓ CLERCH I NICOLAU - 19.00 h

Inauguració de l'EXPOSICIÓ

sobre fotos del desastre del 1939 procedents de l'Arxiu **Marià Roman** de Portbou.

Presentarà l'acte: **Josep Maria Bernils,** periodista
Comissaris exposició: **Carles Roman i Lluís Benejam**
Col·labora: **Roger Fotocomposició**
Maridatge ofert per: **Celler Cooperatiu d'Espolla**

Dimarts 27 | MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA - 19.30 h

CONFERÈNCIA

"I si els refugiats fóssim nosaltres?" Una reflexió sobre les condicions i límits de l'acció de Càritas davant del gran repte de l'acollida humanitària dels refugiats, a càrrec de **Marià Lorca**, president de Càritas - Alt Empordà Interior

Presentarà l'acte: **Francesc Cruanyes**, regidor de l'ajuntament de Figueres
Col·labora: **Museu del Joguet de Catalunya**

Dimecres 28 | BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT - 19.15 h

CONFERÈNCIA

La psicòloga clínica i psicoanalista **Anna Miñarro** farà una conferència sota el títol **"El rostre (rastre) de la violència. (Camps de concentració i exili)".**

Presentarà l'acte: **Lluís Casadellà**, president d'Omnium de Figueres
Col·labora: **Biblioteca Carles Fages de Climent**

Dijous 29 | LA CATE, ESPAI CULTURAL - 21.00 h

SESSIÓ DE CINEMA

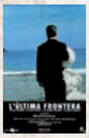

Projecció de **L'última frontera** de Manuel Cussó-Ferrer. Una pel·lícula que posa en escena el pas del filòsof alemany d'origen jueu Walter Benjamin (Berlin, 1892 - Portbou, 1940) pels Pirineus, des de Banyuls a Portbou, i que ens parla del drama que va viure Walter Benjamin fugin dels nazis.

Col·laboren: **La Cate i Cineclub Diòptria**

Divendres 30 | SALA ATENEA CASINO MENESTRAL - 19.45 h

TAULA RODONA

Sobre pel·lícula **L'última frontera** amb la presència del director de **Manuel Cussó-Ferrer**, l'actor **Quim Lecina** que va interpretar a la pel·lícula el paper de Walter Benjamin i **Anastasi Rinos**, consultor de muntatge.

Presentació a càrrec de: **Eduard Ayats**, president del Casino Menestral
Moderarà l'acte: **Pitu Anaya**

ORGANITZEN: casinomenestral Figuerenc · Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com

PATROCINEN: Ajuntament de Figueres · Consell Comarcal de l'Alt Empordà · Fundació Albert Tomàs i Bassols, Patrimoni cultural, recerca i estudi

ENTITATS ORGANITZADORES DELS DIFERENTS ACTES:

EMPRESES I ENTITATS COL·LABORADORES:

PELS MARIDATGES TENIM EL SUPORT DE:

MITJANS DE COMUNICACIÓ COL·LABORADORS:

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

PROGRAMA D'ACTES
octubre 2016

Dissabte 1 | **GALERIA D'ART LOLA VENTÓS - 19.00 h**

Inauguració de l'EXPOSICIÓ

"Exilis llibres d'artista". Una exposició en la qual es mostra al públic una col·lecció de llibres realitzats per diversos artistes, sobre el tema "EXILIS".

Comissaris exposició: **Dolors Ventós** i **Francesc Carbonell (PopulArt)**
Col·labora: **Parc Art de Cassà de la Selva**
Maridatge ofert per: **Celler Terra Remota i embotits El Graner**

ARTISTES PARTICIPANTS

Aldabó, Jaume
Alemany, Maria
Alonso, Imma
Altes, Ernest
Armengol, Mònica
Bardera, Enric
Bosch, Dolors
Bruguera, Lluís
Campdepadrós, Mònica
Carbonell, Francesc
Castaño, José Luis
Ciurana, Adrià
Efe, Núria
Garcés, Javier
Gispert, Jordi
Guerrero Medina, José M.
Hedreville, Dunia - Duarte, Carles - Brossa, Màrius
Izquierdo, Lluís
Maronna, Carlos
Marquès, Bep
Mateu, Assumpció
Planas, Miquel
Riba, Mercè
Ribera, Mercè
Ruiz Avilés, Miquel
Sanglas, Carme
Sivori, Eduardo
Tabuenca, Gonzalo
Vergonyós, Marta

Diumenge 2 | **AUDITORI CONVENT CAPUTXINS - 17.00 h**

TEATRE

La idea d'Europa de Georges Steiner. Monòleg interpretat i dirigit per **Òscar Intente**. Ens parla dels homes, les dones i els nens europeus que duen, com si fos una motxilla massa carregada un pes a l`esquena. El pes d'un passat brutal i grandiós alhora.

Preu de l'entrada: **8 €**
Col·labora: **Teatre Jardí de Figueres**

Dilluns 3 | **AUDITORI CONVENT CAPUTXINS - 19.15 h**

Inauguració de l'EXPOSICIÓ

fotogràfica de **Xavi Toral** que va viatjar fins al camp de refugiats d'Idomeni, per copsar de primera mà la injustícia i les males condicions de vida de les prop de 12.000 persones que fugien de la guerra de Síria.

Roigé (Roger Canals Parellada), ens cantarà uns temes a l'entorn dels refugiats

Presentaran l'acte: **Josep Taberner**, president de l'ONG Amb les teves mans i **Gemma Poca**, infermera a Castellterçol, voluntària a Grècia i cooperant de l'ONG Bomberos en Acción.

Maridatge ofert per: **Celler Mas Estela** amb **Embutits de l'Empordà**

Dimarts 4 | **LA CATE, ESPAI CULTURAL - 19.30 h**

CONFERÈNCIA i EXPOSICIÓ

Conferència a càrrec d'un ponent de la Creu Roja. Tot seguit **inauguració de l'exposició** elaborada pel Gabinet de Drets Humans de la Creu Roja Catalunya.

Presentarà l'acte: **Domènec Subirà**, periodista de Catalunya Ràdio
Col·laboren: **La Cate i Creu Roja delegació Figueres**
Maridatge ofert per: **Celler Arché** amb **Embotits de l'Empordà**

Dijous 6 | **MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA - 19.15 h**

CONFERÈNCIA

que ens oferirà **Erick Hauck**, periodista, ambaixador ciutadà i emprenedor social, sota el títol **"Jo sóc refugiat: els murs de la vergonya"**, que vol posar en qüestió el recurs de la construcció de murs que utilitzen els països més desenvolupats per aturar la immigració il·legal.

Presentarà l'acte: **Josep Maria Bernils**, periodista
Col·laboren: **Museu del Joguet de Catalunya** i **Associació Triangle Blau**

Dijous 6 | **LA CATE, ESPAI CULTURAL - 21.15 h**

SESSIÓ DE CINEMA

Projecció del documental ***Fugir de l'oblit***, amb l'assistència del seu director l'**Abel Moreno**. Ens explica la història d'en Pitu, que s'ha passat tota la vida fugint. Fugint del franquisme, del camp de refugiats d'Argeles, del camp de concentració de Dachau, del camp d'extermini de Treblinka o de la matança d'Oradour-sur-Glane.

Col·laboren: **La Cate** i **Cineclub Diòptria**

Divendres 7 | **SALA ATENEA CASINO MENESTRAL - 20.00 h**

VETLLADA POÈTICA

Veus d'exili. Lectura de poemes, amb acompanyament musical a càrrec del mestre **Josep Maria Surrell**.

Presentarà l'acte: **Cari Oriol Serres**
Col·labora: **Atenea Casino Menestral**

Dissabte 8 | **SORTIDA A LA JONQUERA - 9.00 h**

Visita al MUME (MUSEU MEMORIAL DE L'EXILI)

Un centre d'interpretació ubicat a la Jonquera dedicat a recordar els exilis provocats per la Guerra Civil espanyola.
Per reserves A PARTIR DE L'1 DE SETEMBRE:
per e-mail info@casinomenestral.cat o Tel. 972 678 666

Places limitades
Data límit per apuntar-se 4 d'octubre

SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBÚS - Plaça Estació, 17
Preu: **2 €** (socis Casino Menestral). **3 €** per als no socis
Visita comentada per: **Jordi Font Agulló**, director del MUME
Col·laboren: **Fundació Albert Tomàs Bassols, MUME** i **Autocars David i Manel**

A les inauguracions de les exposicions s'oferirà una copa de vi d'un celler empordanès

Pels horaris i de les exposicions consulteu els programes de mà o la web

Trobareu tota la informació ampliada a
www.archivocine.com
Fent clic sobre:
Cinema fet a casa

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

PROGRAMA D'ACTES
octubre 2016

Dilluns 10 | **MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA - 19.30 h**

CONFERÈNCIA

"Refugiats (des)amparats per la llei" a càrrec de **José Luís Nvumba**, advocat guineà exiliat a Catalunya. Assessora i defensa els demandants d'asil dirigint els serveis jurídics de la Fundació ACSAR (Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als refugiats).

Presentarà l'acte: **Montserrat Blasi** (Amnistia Internacional Alt Empordà)
Col·labora: **Museu del Joguet de Catalunya** i **Amnistia Alt Empordà**

Dimecres 12 | **PLAÇA DE CATALUNYA FIGUERES - Tot el dia**

FIRA DE COL·LECCIONISME

On es poden comprar llibres, monedes, bitllets, minerals, joguets, punts de llibre i tot tipus d'objectes de col·leccionisme.
Aquest dia es posaran a la venda posters de cinema, cedits per l'Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam, la recaptació que es faci anirà destinada a la secció de la **Creu Roja de Figueres.**

Organitza: **Casino Menestral Figuerenc**

Dijous 13 | **LA CATE, ESPAI CULTURAL - 21.00 h**

SESSIÓ DE CINEMA

Projecció del documental **Quién mató a Walter Benjamín**.
amb l'assistència del seu director en **David Mauas.**
Walter Benjamin, un dels pensadors més rellevants del segle XX, morí a Portbou el 1940. El film indaga sobre les estranyes circumstàncies de la seva mort.

Col·laboren: **La Cate** i **Cineclub Diòptria**

Divendres 14 | **AMICS DEL CASTELL ST. FERRAN - 20.00 h**

CONFERÈNCIA

"Refugiats, de la guerra civil a l'actualitat" a càrrec de **David Garcia Algilaga**, escriptor.

Presentarà l'acte: **Joan Manuel Soldevilla**, professor de l'instituto R.M.
Col·labora: **Amics del Castell de Sant Ferran**
Maridatge ofert per: **Caves Perelada** i **Fricash De Carns**

Dissabte 15 | **PARC BOSC cantonada PASSEIG NOU - 9.00 h**

RUTA BOMBARDEIGS I REFUGIS

Ruta pels refugis de Figueres comentada per l'historiador **David Garcia.** Us proposem una visita guiada per recórrer la història dels anys de guerra i de postguerra a la ciutat.
La duració prevista és de 3 hores. Màxim de 40 persones.

Col·laboren: **Ajuntament de Figueres/Cultura** i **Institut d'Estudis Empordanesos**

Diumenge 16 | **ESTACIÓ D'AUTOBUSOS - 7.00 h**

EXCURSIÓ - RUTA BANYULS - PORTBOU

Ruta que segueix les passes que el filòsof alemany Walter Benjamin va fer el 1940 fugint de França per arribar fins a Portbou. **Durada 6 hores. La tornada es farà en tren.**
Informació: Tel. 672 46 18 84. E-mail: secretaria@cee.cat
El **preu de l'excursió** és de 10 € (inclou el viatge amb autocar i l'arrossada que es farà un cop arribats a Portbou). Places limitades.
Per reserves A PARTIR DE L'1 DE SETEMBRE: per e-mail info@casinomenestral.cat o Tel. 972 678 666 al moment de la reserva s'haurà d'abonar els 10 €
Organitza: **Centre Excursionista Empordanès**
Col·laboren: **Fundació Albert Tomàs Bassols, Autocars David i Manel** i **Ajuntament de Portbou**

ORGANITZEN:

PATROCINEN:

ENTITATS ORGANITZADORES DELS DIFERENTS ACTES:

EMPRESES I ENTITATS COL·LABORADORES:

PELS MARIDATGES TENIM EL SUPORT DE:

MITJANS DE COMUNICACIÓ COL·LABORADORS:

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Divendres 16 setembre

CASA EMPORDÀ, antic escorxador

Inauguració exposició

Sobre la pel·lícula ***L'última frontera*** de Manuel Cussó-Ferrer. Acompanyada d'una mostra de cartells de pel·lícules que han tractat el tema dels refugiats.

Acte presentat per: **Joan Manuel Soldevilla Alberti**

Comissariat: **Manuel Cussó-Ferrer**

Coordinació: **Nati Vilanova** i **Cristina Jutge**

Maridatge ofert per: **Celler Espelt** amb **Embotits de l'Empordà**

Ajuntament de Figueres · casinomenestral FIGUERENC · Consell Comarcal de l'Alt Empordà · FUNDACIÓ ALBERT TOMÀS i BASSOLS Patrimoni cultural, recerca i estudi · Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com

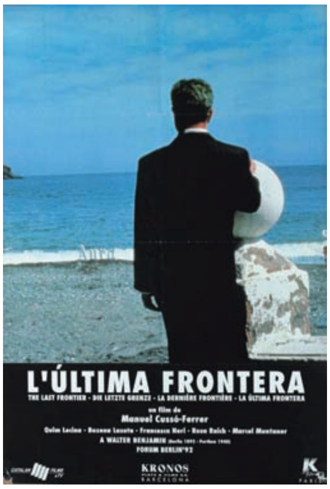

Es complauen convidar-vos
el divendres 16 de setembre a les 8 del vespre,
a la Casa Empordà (antic escorxador)
a la inauguració de l'exposició sobre la pel·lícula:

L'última frontera

de **Manuel Cussó-Ferrer**

Acompanyada d'una mostra de cartells de pel·lícules que han tractat el tema de refugiats.

Aquesta exposició donarà el tret de sortida al programa d'actes (**16 de setembre al 16 d'octubre**) que des del Casino Menestral s'ha preparat per parlar del drama dels refugiats.

REFUGIATS UN DRAMA ACTUAL

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

"És només pel bé dels que no tenen esperança que l'esperança ens és donada. WALTER BENJAMIN"

16 setembre - 20 h

Inauguració a càrrec del Professor d'Història i Teoria del Cine

Àngel Quintana

EXPOSICIÓ

25è Aniversari de la pel·lícula

L'ÚLTIMA FRONTERA

del director

Manuel Cussó-Ferrer

Filmada l'any 1991 a la serra de l'Albera, Portbou, Colera, Figueres, Banyuls de la Marenda, Barcelona i París

Del 16 de setembre al 16 d'octubre 2016
A la Casa Empordà de Figueres

A la mateixa exposició es podran veure 42 cartells de pel·lícules de com el cinema ha reflectit el drama dels refugiats

Organitzen: casinomenestral FIGUERENC · Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com

Patrocina: Ajuntament de Figueres

Col·laboren: Fundació Museu del Joguet de Catalunya Figueres · KRONOS PLAYS & FILMS BARCELONA · Associació Filatèlica i Numismàtica · Amat Carreras E.M.C. muntatge cinematogràfic · Grup Oliveda vins i caves · FRI CASH

Faust - Titelles - Contes
Faust
Mariona Masgrau
(1949-2007)

Memòries de desplaçaments

EL CARTELL DE LA PEL·LÍCULA
L'ÚLTIMA FRONTERA
EL DIRECTOR MANUEL CUSSÓ-FERRER
Ajuntaments i Entitats
LA FITXA

LA RUTA PROBABLE REALITZADA PER WALTER BENJAMIN
WALTER BENJAMIN

LOCALITZACIONS DEL RODATGE
FOTOS DEL RODATGE
ELS CRÈDITS DE LA PEL·LÍCULA
QUIM LECINA

BOZENA LASOTA
ROSA RAICH
MARCEL MUNTANER
FRANCESCA NERI

FOTOS DEL RODATGE
BANYULS de la Marenda
FIGUERES

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dissabte, 17 setembre

CASA EMPORDÀ, antic escorxador

Converses amb el director

de la pel·lícula ***L'última frontera***. Manuel Cussó-Ferrer conversarà amb tothom qui vulgui parlar de la pel·lícula, de Walter Benjamin, o simplement, de cinema en general.

L'EXILI DE 1939

LAMERICA
LEJOS
LOS NIÑOS DE RUSIA

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Diumenge 18 setembre

SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

Visita a Portbou

Excursió a Portbou per visitar diferents indrets relacionats amb Walter Benjamin de l'estada dels darrers dies a Portbou.

Visita comentada per: **Pilar Parcerisas** (Memorial Passatges Walter Benjamin)

Col·laboren: **Fundació Amics Museus Dalí** i **Autocars David i Manel**

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

18 SETEMBRE

VISITA ESPAIS WALTER BENJAMIN A PORTBOU

Visita a diferents indrets relacionats amb Walter Benjamin de l'estada dels darrers dies a Portbou.

Per reserves:
Tel. **972 677 520**

e-mail:
amics@fundaciodali.org

Visita comentada per
Pilar Parcerisas
(Memorial Passatges Walter Benjamin)

Organitza: AMICS DELS MUSEUS DALÍ

Patrocina: casinomenestral FIGUERENC

Col·labora: Autocars DAVID i MANEL SL

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Diilluns 19 setembre

BIBLIOTECA CARLES FAGES DE CLIMENT

Conferència i exposició

"L'Europa dels refugiats" conferència que ens oferirà l'escriptor **Josep Ramoneda.** Tot seguit inauguració de l'exposició **"La Constel·lació Benjamin.** ***Desembalant la biblioteca de Cussó-Ferrer".***

Acte presentat per: **Joan Manuel Soldevilla Alberti**

Comissari exposició: **Manuel Cussó-Ferrer**

Coordinació: **Nati Vilanova** i **Cristina Jutge**

Maridatge ofert per: **Celler Espelt** amb **Embotits de l'Empordà**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

19 SETEMBRE | DILLUNS, 19.15 h
BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT

Conferència
L'EUROPA DELS REFUGIATS

que ens oferirà l'escriptor **Josep Ramoneda**

Presentarà l'acte: **Joan Manuel Soldevilla Alberti**

Exposició
LA CONSTEL·LACIÓ BENJAMIN
Desembalant la biblioteca de Cussó-Ferrer

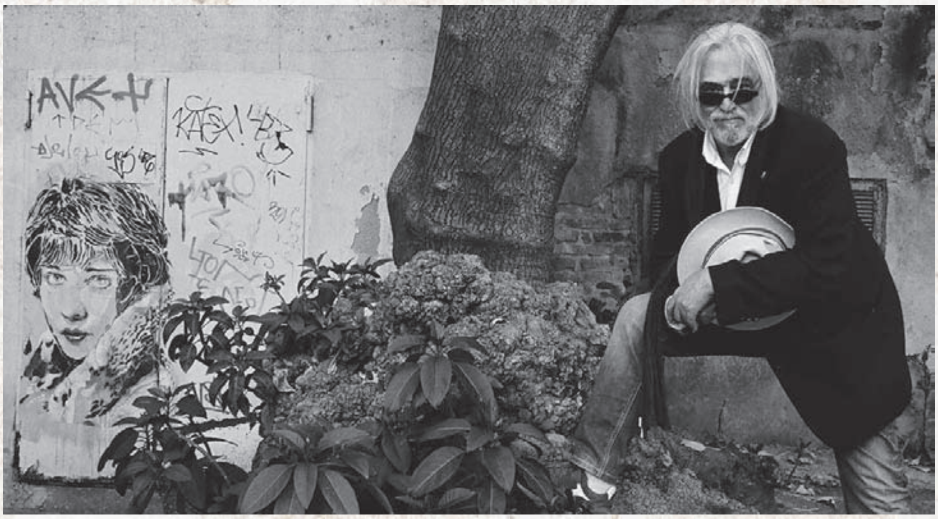

Fotografia: Ósca Fernández Orengo

ORGANITZEN:

Biblioteca Fages de Climent Figueres · Kronos Plays & Films S.A. Barcelona · casino menestral figuerenc · Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com

PATROCINEN:

Ajuntament de Figueres · Consell Comarcal de l'Alt Empordà · Fundació Albert Tomàs i Bassols Patrimoni cultural, recerca i estudi

COL·LABORA:

espelt Viticultors de l'Empordà

Vitrina 5

Judaisme – Germanitat

"Les aigües de la religió s'escolen
i deixen al seu darrera aiguamolls o estanys".

F. Nietzsche. *Consideracions intempestives III*[4]

Segons el mateix Walter Benjamin: "La condició jueva no és un fi en si mateix, sinó una bellíssima causa portadora i representant de l'espiritual". Tal i com explicava J.M. Valverde a Portbou el 26 de setembre de 1990, cal tenir molt present la condició de jueu alemany de Benjamin, doncs és a través de la germanitat que arriba a l'espiritual.

Fou el seu amic Scholem[5] qui li va donar a conèixer "La Càbala"[6] i va iniciar un llarg intent per incorporar-lo al sionisme militant. Sobre la mística jueva i Walter Benjamin cal afegir-hi la lectura de Stéphane Mosès.

Aquesta vitrina, on reunim Judaisme i Germanitat, ens aboca també a dos aspectes importants en Walter Benjamin, l'hermenèutica bíblica i la cultura alemanya. No és estranya, doncs, la incorporació de les obres que fan referència a Les Tesis, que han estat interpretades com una visió messiànica de la història. Resulta imprescindible la inclusió d'un projecte completament maratonià: *L'obra dels passatges*, on Benjamin profetitza: "El misteri del fetitxisme de la mercaderia".

Us presentem una amalgama de llibres i temàtiques on s'evidencia el comportament, de vegades radical, de Walter Benjamin, que podem resumir amb un dels fragments del pròleg de J.M. Castellet a l'edició publicada per Edicions 62 l'any 1968 de *L'home unidimensional* d'Herbert Marcuse: "[...] de la mateixa manera que podem fer del món un infern –el que estem fent, en definitiva, ara–, també podem fer exactament el contrari, ja que posseïm, com en cap altre moment de la història, els instruments que possibiliten un canvi social qualitatiu: tenim a les mans totes les forces intel·lectuals i materials necessàries per a realitzar una societat lliure."

Tanmateix, també defineix molt bé el nostre sentiment de revolta, aquell pensament crític que el mateix H. Marcuse cita al final de *L'home unidimensional* en la frase de l'assaig sobre de Goethe de Benjamin: "Només gràcies als desesperats ens és donada l'esperança".

4. En acabar Walter Benjamin el batxillerat, hi havia a Alemanya un clima cultural on es llegia molt a Nietzche.
5. Gerhard Scholem va judaïtzar el seu nom a Gershom.
6. En hebreu *qabbalà* és igual a tradició.

Vitrina 6

Eivissa i altres temes presents en l'obra de Benjamin

"Eivissa és una illa destruïda per la invasió turística [...] l'illa ja no existeix. Només hi ha una aclaparadora arquitectura turística..."

Josep Pla

Obra completa. Vol. 37, Ed. Destino, 1980

Evidentment l'Eivissa dels primers anys trenta que va conèixer Benjamin en les seves estades d'abril a juliol de 1932 i d'abril a setembre de 1933, no correspon aquesta descripció feta per Josep Pla, doncs l'illa fou per a ell el primer lloc tranquil, refugi d'exili, i el Sant Antoni d'aquells anys era ben llunyà del d'aquests últims decennis. El Benjamin *flâneur* de les grans ciutats i el fetitxisme de les mercaderies, va trobar en aquells paisatges estimats, en contraposició a la vida urbana, la calma. A Eivissa iniciaria la traducció al francès, comptant amb la col·laboració de Jean Selz, d'*Infància a Berlín cap a 1900*.

Fou aquell mateix estat d'ànim el que havia trobat el 1924 a Capri. Allà hi coneixeria a la revolucionària i actriu letona Asja Lascis, en la seva companyia Walter Benjamin visità Nàpols i ambdós signaren l'article "Nàpols". Les ganes de Benjamin de retrobar a Lascis el portarien a viatjar a Rússia on va escriure: "Abans que Moscou, és Berlín el que s'aprèn a conèixer a través de Moscou" *Diari de Moscou*.

Els temes en la constel·lació de Walter Benjamin són nombrosos i heterogenis: la fotografia publicitària, la creació radiofònica, el cinema (Chaplin), els surrealistes, reflexions sobre els joguets, els contes per infants... i la teoria de l'art, donant lloc a l'obra més citada, encara avui, a totes les Escoles de Belles Arts: *L'obra d'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica*, que Massimo Cacciari defineix com: "Una filosofia de la crisi de l'art, destinada, per això mateix, a assumir el to d'una veritable i pròpia filosofia de la història".

El nòmada Benjamin que va de Zuric a Marsella, passant per París i Moscou, aquell que en passejar va del *Dandy* a l'*Snob*, mentre reflexiona a l'entorn de la novetat de la moda i les mercaderies; l'escriptor Benjamin creant la figura del flâneur i el fetitxisme de les mercaderies:

Oh Mort, vell capità, ja ha arribat l'hora! Llevem l'àncora! [...]
Perquè, de tant que el foc ens crema en el cervell, volem
Sumir-nos al fons del precipici, Infern o Cel, ¿què importa?,
Al fons de l'Insabut, per a trobar-hi alguna novetat.

Charles Baudelaire, *Les flors del mal*, El viatge

(Traducció de Jordi Llovet. Edicions 62, 2007)

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

LA CONSTEL·LACIÓ BENJAMIN

Desembalant la biblioteca de Cussó-Ferrer

Fotografia: Manel Fernandez Orengo

Exposició a la Biblioteca Fages de Climent de Figueres

del 19 de setembre al 15 d'octubre de 2016

Selecció de llibres exposats:
www.bibliotecadefigueres.cat/Public/BancArxius/Selecciółlibresexposició.pdf

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT
FIGUERES

Ajuntament de Figueres · casinomenestral FIGUERENC · Arxiu–Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com

La constel·lació Walter Benjamin és un enlluernador laberint d'un pensament crític; ens transporta vers la filosofia, l'assaig, el periodisme, la novel·la...

Manuel Cussó-Ferrer, captivat per la figura de l'intel·lectual jueu alemany Walter Benjamin (Berlin, 1892 - Portbou, 1940) ha aplegat al llarg dels anys una nodrida biblioteca personal que conté a l'entorn d'uns 300 exemplars i reuneix bona part de l'obra benjaminiana i les seves traduccions a altres llengües. Així mateix, també hi trobem un important nombre de les publicacions aparegudes a l'entorn de la figura i l'obra del que sens dubte ha estat un dels pensadors més influents del segle XX.

En el marc del cicle *REFUGIATS, un drama actual*, que té lloc a Figueres del 16 de setembre al 16 d'octubre, Cussó-Ferrer desembala part d'aquesta biblioteca i, a través de la tria d'un centenar de llibres, acompanyada pels textos que ha escrit ell mateix, fa aflorar algunes de les pistes més visibles, aquelles que d'un cop d'ull ens evidencien diferents claus del complex univers del pensament de Benjamin, així com també alguns dels temes presents en la seva obra: refugiats-exiliats, judaisme, l'Eivissa que ell va conèixer....

Manuel Cussó-Ferrer

Nascut a Cornellà de Llobregat el 1948, actualment viu entre Tolosa (França) i Barcelona. Marcat per l'època de la postguerra, s'exilia després de realitzar estudis d'enginyeria en l'especialitat d'electrònica. Entre 1972 i 1978, resideix en diverses capitals europees com Brussel·les, Zuric i París, adquireix una bona formació en teatre i es llicencia en cinematografia.

El 1979 retorna a Barcelona i treballa en algunes produccions de la indústria del cinema, així com en publicitat, sèries de televisió i vídeos. Col·labora com a ajudant de direcció en una vintena de llargmetratges. El 1987 crea la seva pròpia productora KRONOS PLAYS&FILMS, amb la que produeix bona part de la seva obra com a autor-productor. El 1991 dirigeix *La última frontera*, un llargmetratge rodat Portbou, Colera i la serra de l'Albera, precursor en presentar informació, documentació i dades sobre la mort de Walter Benjamin, que participa a la secció Fòrum del Festival de Berlín al 1992 i s'exhibeix en una trentena de festivals i ciutats d'arreu del món.

Al llarg dels darrers deu anys ha participat en seminaris, exposicions i en projectes cinematogràfics. En l'actualitat treballa en l'escriptura d'un nou llargmetratge amb el títol provisional de: *Je suis mort. Qui sait mieux ?*

Vitrina 1

Obra completa de Walter Benjamin

"Moltes obres dels antics s'han convertit en fragments. Moltes obres dels moderns ho són des que van néixer".

Friedrich Schlegel

Athenäum, fr. 24

Nombroses vegades s'ha escrit que l'obra de Benjamin és fragmentària –potser tots els assagistes són autors fragmentaris– em sembla adient, doncs, la cita de F. Schlegel en exposar l'obra completa en alemany de Walter Benjamin, ja que la seva lectura és l'únic estel polar que ens pot orientar en la seva pròpia constel·lació.

A més del seu llibre *Je déballe ma bibliothèque*, traduït de l'alemany per Philippe Ivernel; hi he volgut afegir una revista, *La maleta de Portbou* –el director de la qual és Josep Ramoneda– doncs encara avui és difícil trobar una bona revista cultural que no faci referència a Walter Benjamin; i l'edició de l'òpera *Benjamin dernière nuit* de Michel Tabachnik amb llibret de Régis Debray, produïda i representada a l'Opera de Lyon el mes de març d'enguany que, entre molts altres exemples, denota la vigència mediàtica del pensador. I és que en l'actual societat d'aquest món globalitzat, caracteritzada per la manca de pensament crític, el pensament de Benjamin persisteix amb força.

Vitrina 2

TRADUCCIONS. La tasca del traductor

"Tots els grans textos contenen la seva traducció entre línies".

Walter Benjamin

Walter Benjamin va treballar sempre per defensar els interessos del llenguatge, desenvolupant la seva teoria de la traducció universal en un fragment de 1916: *Sur le langage en général et sur le langage humain*.

Traductor a l'alemany de Proust i Baudelaire, entre altres autors, d'aquest darrer cal posar de relleu la traducció de *Tableaux parisiens*, que en el pròleg conté un dels assaigs més llegits de Benjamin: *La tasca del traductor*, escrit el 1921 i publicat el 1923, on desplega les seves teories sobre el treball poètic del traductor. He considerat interessant de mostrar algunes versions –en diferents llengües– de les millors traduccions de la seva obra.[1]

1. Qui em va fer descobrir Walter Benjamin fou precisament el seu primer traductor al català, el poeta Antoni Pous. També vaig conèixer el seu primer traductor al francès Maurice de Gandillac. Aplegar gran quantitat de volums traduïts per l'abundant nombre d'excel·lents traductors seria excessiu, per això he triat a l'atzar i en funció de l'espai disponible, algunes d'aquestes obres.

Vitrina 3

Obra sobre Walter Benjamin

"Qualsevol obra val més que tot el bé o el mal que es pugui dir d'ella".

Maurice Nadeau

Des que als anys setanta Antoni Pous, primer traductor de Walter Benjamin al català, em va fer descobrir el personatge i la seva obra; no he parat de llegir, rellegir i col·leccionar els llibres que fan referència l'autor més citat de la nostra època.

He començat per triar l'edició en alemany de *Benjaminiana*[2] de Gary Smith, tot i que aquest autor és reconegut per les seves traduccions a l'anglès, i d'aquí que també hi hem afegit *On Walter Benjamin: Critical Essays and Recollections*.

Com a curiositat, i en versió italiana, incloc el discurs pronunciat per Jacques Derrida al rebre el premi Adorno (el 22 de setembre del 2001), un petit llibre que a Xavier Juncosa i a mi ens agrada força: *Il sogno de Benjamin*. Així mateix hi afegeixo alguns col·loquis i la indispensable biografia de Bernd Witte.

No hi ha prou espai per l'ingent llista de treballs sobre l'obra de Walter Benjamin, a més del degoteig constant de tesines sobre els seus escrits. Tot plegat una paradoxa si tenim present que en el sistema universitari, des dels anys 50 fins a finals dels 70, Benjamin fou considerat un diletant.

Vitrina 4

REFUGIATS – EXIL·LIATS

"Totes les coses belles de la terra ens haurien de pertànyer a tots".

Personatge d'una novel·la de Virgínia Woolf

No hi ha cap innocència política en els exiliats d'ahir, tampoc en els seixanta cinc milions de refugiats d'avui, amb disset milions de persones als camps de refugiats d'enguany;[3] és per això que més m'estimo començar amb una frase d'un personatge de novel·la, doncs la nostra impotència es fa insuportable.

El tema de l'exili en les pel·lícules, com en la literatura, fa aflorar desig de justícia ben lluny de les teories sociològiques sobre els fluxos migratoris. En aquest segle XXI, cal reformular el sistema en el que vivim.

Els llibres escollits són una mirada retrospectiva vers els moments més obscurs del segle XX i, en mig de les guerres, per a mi hi ha sempre la referència al Pirineu. Només divuit mesos separen la travessia del refugiat Machado –febrer de 1939– i l'exiliat Benjamin –setembre de 1940– ambdós amb unes maletes molt plenes que van esdevenir buides, el punt de contacte més important: la poesia. Només la poesia pot salvar-nos.

2. *Benjaminiana i Il sogno de Benjamin* han estat manllevats a Xavier Juncosa i Gurguí, productor-autor del film realitzat per François Gurguí: *Le polyèdre Benjamin* (360').
3. Aquesta xifra, 65.000.000 de persones, prové d'Alexander Betts, director del centre d'estudis sobre refugiats de la Universitat d'Oxford. Els camps de refugiats que a dia d'avui apleguen 17.000.000 de persones estan gestionats per les Nacions Unides.

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL
LA CONSTEL·LACIÓ BENJAMIN
Desembalant la biblioteca de Cussó-Ferrer

INFORMACIÓ I PRÉSTEC
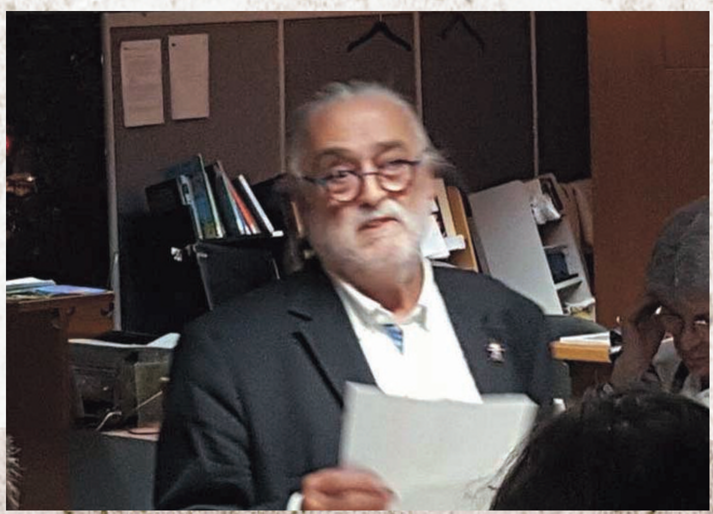

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dimarts 20 setembre

MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA

Exposició petit format

"Jugar als camps de concentració" de Damàs Calvet Serra. La seva gran afició als escacs el va portar a tallar a mà les peces d'aquest joc, amb el qual va entretenir les hores amb els companys d'exili i dels camps de concentració.

Acte presentat per: **Julià Guillamon**, escriptor, crític literari i especialista en l'exili

Comissari exposició: **Josep Maria Joan Rosa**

Maridatge ofert per: **Celler Pere Guardiola** i **Forn de la Barceloneta**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

JUGAR ALS CAMPS DE CONCENTRACIÓ

JOC D'ESCACS
Realitzat el 1939 per Damàs Calvet Serra

L'autor d'aquest joc d'escacs, Damàs Calvet Serra (Figueres, 1912-1989) és un descendent del poeta Damàs Calvet de Budallés (Figueres 1836-Barcelona 1891), que va fugir a França cap al final de la guerra civil.

La seva gran afició als escacs el va portar a tallar a mà les peces d'aquest joc, amb el que va entretenir les hores amb els companys d'exili i dels camps de concentració de Sant Cebrià de Rosselló i d'Argelers.

MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA/FIGUERES

Del 17 setembre al 15 d'octubre

Organitza: casinomenestral FIGUERENC

Patrocina: Ajuntament de Figueres

Col·labora: FUNDACIÓ MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA FIGUERES

Maridatge: pere guardiola celler; FORN LA BARCELONETA

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dimecres 21 setembre

CONSELL COMARCAL ALT EMPORDÀ

Inauguració exposició

d'**Alfred Mauve** "Els passos de frontera". Es mostren imatges de l'àrea de l'Albera per on l'hivern de 1939, van emprendre el camí de l'exili en direcció cap a França.

Acte presentat per: **Sònia Martínez**, alcaldessa de la Jonquera

Comissari exposició: **Jordi Font Agulló**, director del MUME la Jonquera

Maridatge ofert per: **Celler Martí Fabra** i **Embotits El Graner**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

ELS PASSOS DE FRONTERA

exposició fotogràfica d'ALFRED MAUVE

En aquesta exposició es mostren, fonamentalment, imatges de l'àrea de l'Albera d'una i altra banda de la frontera i, particularment, dels indrets de pas dels centenars de milers de persones que l'hivern de 1939 van emprendre el camí de l'exili en direcció cap a França. En concret, a les fotografies s'hi plasmen paisatges naturals, racons de carrers de pobles fronterers, vistes parcials de monuments i, fins i tot, petits detalls que possiblement van poder veure els mateixos refugiats en el seu trajecte de fugida. El mateix artista explica la seva intenció: "jo fotografio l'herba que ha rebrotat damunt d'aquesta història, la seva ombra, alguna cosa que ha sobreviscut".

Es tracta d'una recerca fotogràfica centrada en les emocions i la sentimentalitat que es proposa resseguir els rastres dels itineraris de l'exili. Per mitjà de l'austeritat que li proporciona la tècnica emprada en el revelat, **la platinotípia o paladiotípia,** l'artista aconsegueix transmetre una profunda reflexió sobre la llibertat, la desesperació, el passat, la frontera i el mateix estatus de la fotografia com a dispositiu generador de memòria visual.

Els tons delicats, la presentació acurada dels detalls, el predomini de negres i grisos i l'acabat mat sense estridències, són alguns dels elements definidors de les fotografies. Tot plegat, comporta que les fotografies evoquin unes atmosferes que presenten la frontera com un espai ambigu: una ratlla imaginària situada en el món real que el fet de travessar-la pot conduir cap a la llibertat, però també cap al sofriment o la mateixa mort.

Tot i que es tracta de fotografies que ens són pràcticament coetànies pel que fa a la seva realització (entre 1998 i 2008), gràcies al punt de vista gairebé atemporal que adopta l'artista en evitar reproduir qualsevol signe del món contemporani en l'enquadrament dels seus plans, l'observador pot tenir la impressió de trobar-se al davant d'un prat, un carrer o una tanca del mateix any 1939.

CONSELL COMARCAL ALT EMPORDÀ - 21 setembre al 13 octubre

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

ELS PASSOS DE FRONTERA

exposició fotogràfica d'ALFRED MAUVE

Alfred Mauve

És el nom artístic del fotògraf alemany Christian Riedeberger. Es formà en l'Escola de Belles Arts de Perpinyà, on inicià els estudis el 1989. El 2002 es traslladà a Barcelona, on viu i treballa des d'aleshores. La seva obra es troba en col·leccions públiques d'equipaments com el Centre Pompidou de Paris, el Musée de la Photographie de Chalon s/Saone, la Biblioteca Municipal de Perpinyà, el Musée de la Photographie de Charleroi, el Museu Memorial de l'Exili o el Musée des Beaux-Arts de Dunkerque.

Organitza: casinomenestral FIGUERENC

Patrocina: Consell Comarcal de l'Alt Empordà

Col·labora: MUM/E Museu Memorial de l'Exili

CONSELL COMARCAL ALT EMPORDÀ - 21 setembre al 13 octubre

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dijous 22 setembre

BIBLIOTECA FAGES CLIMENT i LA CATE

Presentació llibre

A la biblioteca Carles Fages de Climent presentació del llibre ***Trenes tallades. Records d'una nena de Rússia***, editat per Edicions Cal·lígraf, amb la presència de l'autora na **Roser Rosés**.

Acte presentat per: **Jaume Torrent,** editor de Cal·lígraf

Sessió cinema

A la Cate passe del documental ***Els nens de Rússia***.

Col·laboren: **Biblioteca Fages de Climent, La Cate** i **Cineclub Diòptria**

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT
GUERES

TRENES TALLADES
BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT FIGUERES

Trenes tallades.
Records d'una nena de Russia
Roser Rosés
2a Edició
Calligraf

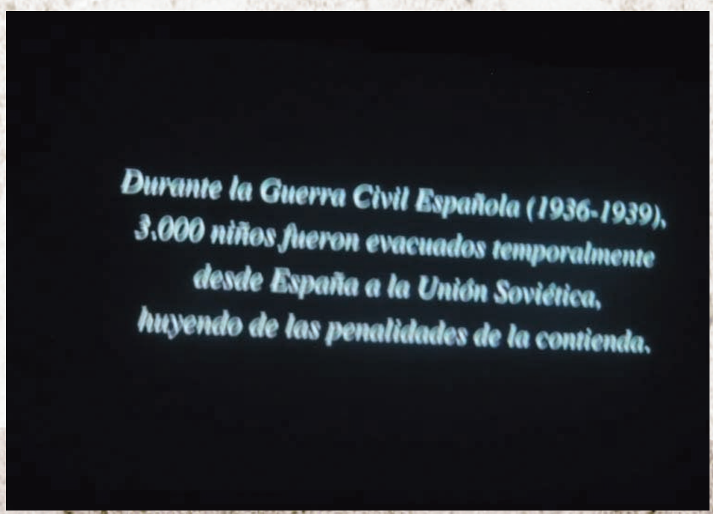
Durante la Guerra Civil Española (1936-1939),
3.000 niños fueron evacuados temporalmente
desde España a la Unión Soviética,
huyendo de las penalidades de la contienda.

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Divendres 23 setembre

CAFÈ DALÍCATESSEN

Inauguració exposició

de **Marc Sanyé "9 kilòmetres"**. 9 quilòmetres de mar separen la costa turca de les illes gregues de Lesbos i Kos. 9 quilòmetres que prometen deixar enrere la guerra, l'opressió i la pobresa i aconseguir la llibertat.

Acte presentat per: **Milton Sanchez,** fundador de l'ONG "Amb les teves mans"

Comissari exposició: **Martí Dacosta**

Maridatge ofert per: **Celler La Vinyeta** amb **Embotits de l'Empordà**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

9 kilòmetres

exposició fotogràfica de MARC SANYE

9 km de mar separen la costa turca de les illes gregues de Lesbos i Kos.

9 kilòmetres que prometen deixar enrere la guerra, l'opressió i la pobresa i aconseguir la llibertat o, si més no, l'esperança de llibertat.

9 kilòmetres que obliguen a abandonar tot allò que no es pot portar en una bossa.

És un viatge desesperat, a través d'un mar no sempre amable, a la recerca, també, desesperada d'una vida més digne.

Aquest trajecte està a mans de les màfies, traficants de persones. Elles controlen qui, quan i com es creua el mar Egeu i elles hi posen el preu: uns 1.200 dòlars per persona.

Al mar les màfies desapareixen i els ocupants de les embarcacions són abandonats a la seva sort: tripulació sense capità i sense Kmó. Quan el camí es torça, pescadors i voluntaris són l'únic rescat possible per aquestes famílies senceres, també nadons i persones d'avançada edat, que es juguen la vida per fer aquest viatge.a

Turcs, afganesos, iraquians i sirians arriben a les illes gregues amb barques de menKda i armilles salvavides de joguina i allà, just allà, al tocar terra ferma: desesperació, crits, plors, abraçades, emoció i encara els queda un llarg trajecte fins arribar a l'esperada Europa.

A les platges de Lesbos i Kos, comencen una nova odissea, possiblement encara més incerta. Alemanya, França, Suècia, Noruega i Regne Unit són els països on la majoria d'ells volen posar final a aquest periple.

Només al 2015 es calcula que han arribat a Lesbos uns 400.000 refugiats i han mort unes 500 persones intentant creuar el mar Egeu. La xifra de morts no és real: moltes vides es perden pel camí.

Es diu que el Mediterrani és el cemenKri més gran d'Europa: "imagina quanta és la desesperació que consideren més segur el mar que la terra" Oscar Camps - socorrista voluntari a Lesbos.

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Marc Sanye, Fotoperiodista

Comença a cursar fotografia a l'any 2000 a Vic. Es traslllada a Barcelona el 2002 on estudia Fotoperiodisme a l'IEFC (Institut d'Estudis fotogràfics de Catalunya). El 2004, i en el mateix IEFC, estudi Assaig fotogràfic en zones conflictives, al mateix temps ho compagina amb diferents cursos i tallers de fotografia digital i postproducció. El 2005 comença a col·laborar amb el diari EL9NOU. Aquest mateix any seleccionat a la Biennal de fotografia de Vic amb el treball IN. Des del 2007 diferents tallers com Albarracín, Periodisme humano a Madrid i Photon a València se sumen a la seva docència. El 2011 un taller sobre el terreny a Melilla es converteix en una exposició: EL PES DE LA POBRESA, un treball sobre les dones portadores a la frontera. EL PES DE LA POBRESA, 3er al concurs Tolerancia de l'ALIANCE FRANÇAISE de Madrid. El 2013 exposa a l'Espai ETC, SUNDAY SIKH, un treball sobre la comunitat Sikh, encarregada pel Consell Comarcal d'Osona. En 2014 documenta HOLIES, sobre la comunitat de Ghana a Vic. Seleccionat en Dones per Àfrica el 2015. Actualment treballant com a fotoperiodista al diari el9nou i com a fotògraf freelance en diferents projectes.

23 setembre al 13 octubre

Organitzen:

casinomenestral FIGUERENC

DALÍCATESSEN Cafè · Bar

Col·laboren:

Celler La Vinyeta - Embotits El Graner

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dissabte 24 setembre

SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

Excursió al Museu Memorial del Camp de Rivesaltes i a la Maternitat d'Elna

Coordinació: **Tourist Club 65**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Memorial du Camp de Rivesaltes
Maternitat Suïssa d'Elna

Sortida direcció Rivesaltes però abans farem una parada per esmorzar, a càrrec dels Srs. Client, seguidament anirem a visitar el camp del "Memorial de Rivesaltes" , on milers de republicans espanyols, entre altres persones titllades d'indesitjables", van ser confinats quan fugien de la repressió franquista, aquest es un reconeixement que honra la memòria de tots aquells, uns 60.000 en total, que "van cometre" l'error de ser diferents, al acabar anirem de dinar a Perpinya i a la tarda farem una visita guiada a la Maternitat suïssa d'Elna, aquesta entitat va ser creada durant el exili de la guerra civil espanyola per una Sra. Suïssa d'aquí el nom, aquí varen néixer mes de 600 nens de persones exiliades, a una hora prudencial tornarem al punt d'origen.

MENU
Salade Gourmande
Confit de Canard Frites Sauce au Miek
Coulant Chocolat Glace Vanille
Pain, Eau Minerale, Vin Rose, Café

PREU: 55€

DIA: 24 SETEMBRE

HORA: 07h30

LLOC:
Est. Bus Figueres

Reserves a:
Tourist Club 65

Paga i senyal 15€
Resta abans del
14 setembre

EL VIATGE INCLOU:
- Bus Anada i tornada
- Guia acompanyant
- Entrada i visita guiada al Camp de Rivesaltes i la Maternitat Suïssa
- Assegurança de viatge.

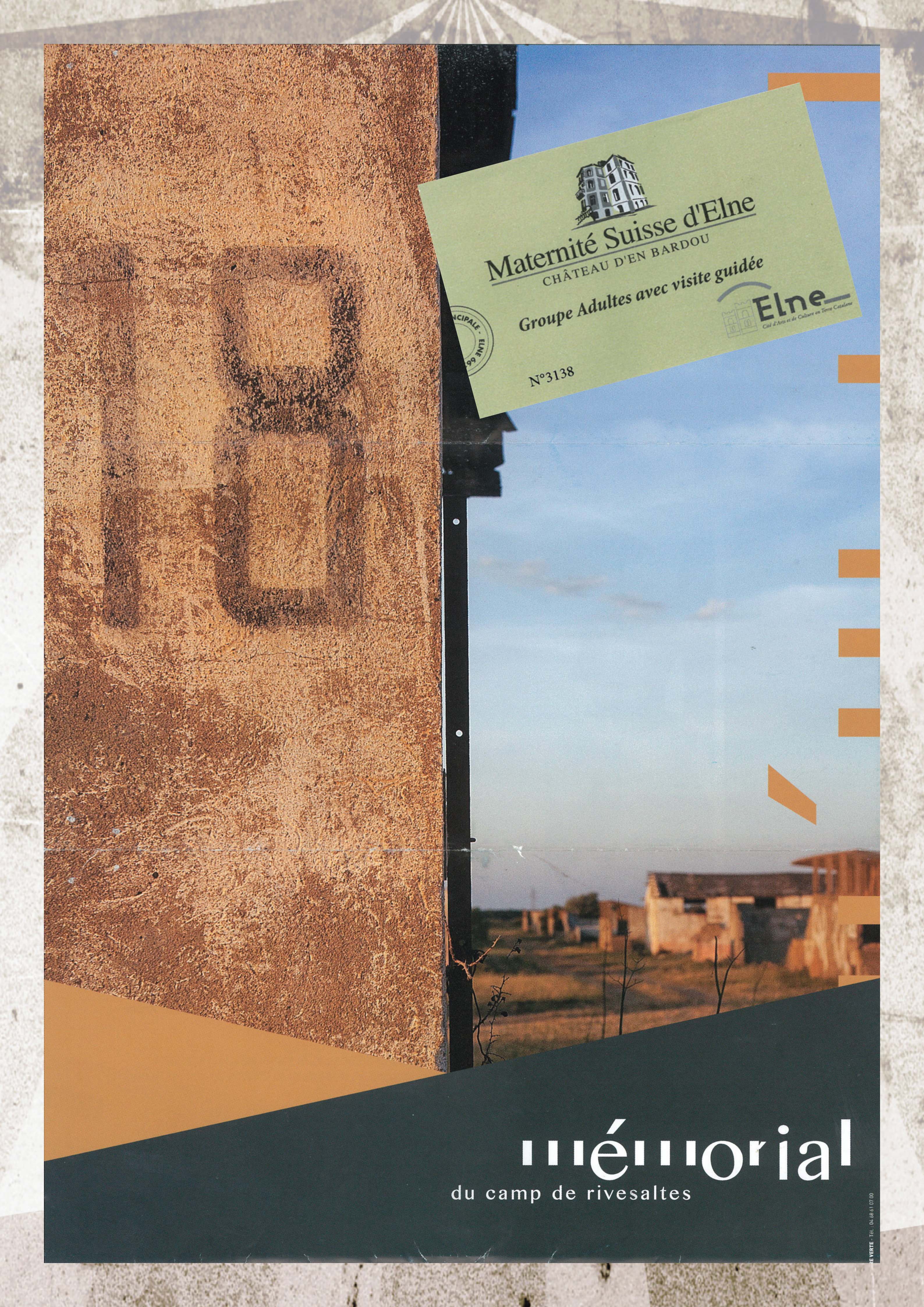

Maternité Suisse d'Elne
CHÂTEAU D'EN BARDOU
Groupe Adultes avec visite guidée
N°3138
Elne
mémorial
du camp de rivesaltes
RE VERTE - Tél. : 04 68 61 07 00

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dilluns 26 setembre

FUNDACIÓ CLERCH I NICOLAU

Inauguració exposició

de **Marià Roman.** La fotografia d'esdeveniments i paisatge del poble va ser una afició que, a poc a poc, va anar derivant més cap a la recerca del seu passat.

Acte presentat per: **Josep Maria Bernils**, periodista

Comissaris exposició: **Carles Roman** i **Lluís Benejam**

Col·labora: **Roger Fotocomposició**

Maridatge ofert per: **Celler Cooperatiu d'Espolla** amb **Embotits de l'Empordà**

Fotos de l’exposició Marià Roman

del 26 de setembre al 17 d’octubre 2016

Marià Roman Hernández va néixer a Portbou l'any 1936 i, més concretament, a l'estació de Portbou.

Allà hi havia un edifici amb pisos per als treballadors de la Renfe i el seu pare, l'Aureli, n'era un d'ells. Va ser testimoni, doncs, de l'època de la postguerra amb ulls de nen, que viu els fets sense les idees preconcebudes dels adults, però que, com a observador imparcial, aviat s'adonarà de la dura realitat i de tot el que aquesta representava pels que l'havien de viure cada dia.

La fotografia d'esdeveniments i paisatge del poble va ser una afició que, a poc a poc, va anar derivant més cap a la recerca del seu passat i més enrere. Potser cercant allò que el seu estimat poble va ser i podia haver esdevingut, si no hagués estat pels canvis que les circumstàncies polítiques varen derivar i desviar cap a uns o altres interessos.

Va recopilar tantes forografies del seu poble que li va estar impossible ordenar-les mai de cap manera, però la seva desordenada col·lecció és un veritable mosaic que, ben muntat, seria com una crònica sobre la construcció d'un poble, el seu zenit i la seva caiguda.

Les imatges de la retirada són un exemple esfereïdor de com les coses es poden torçar per a qualsevol poble de qualsevol país, malgrat que sembli que mentre tot va bé, sigui fora de qualsevol perill.

En aquests darrers anys, en Marià fotografia els cels del seu poble, com el pintor que en el crepuscle de la seva carrera abandona la figuració i deriva cap a l'abstracció, trobant plaer en la simple barreja de colors.

1939 Camp d'Argelers. Homes, dones, infants, cavalls, sorra i fred (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

1939-40 Camp d'Argelers (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

1939 Camp d'Argelers o Camp de St. Cyprien (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

1939 Jovenalla a les andanes de l'estació de Cervera per agafar el tren (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

1939 Jovenalla a l'andana de tren de l'estació de Cervera, tot esperant el menjar servit pel personal del restaurant de Mr. Dereon (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

1939 Frontera de Portbou (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

1939 Oficials i membres de la II Brigada de cavalleria republicana a Cotlliure (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

5 de febrer de 1939. Acollida dels infants i dones arribats d'Espanya al Camp de la Moresca a Potvendres
(Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

5 de febrer de 1939. Infants arribats d’Espanya al Camp de la Moresca de Portvendres, per una estada de 3 setmanes abans del seu trasllat cap a una colònia a Dunkerque (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

5 de febrer de 1939. Control d’una ambulància a la duana de Cervera de la Marenda. Possiblement, a dins, hi podia anar Antonio Machado (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

5 de febrer de 1939. Refugiats darrere la cadena de la duana de Cervera de la Marenda (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

9 de febrer de 1939. Duana de Cervera de la Marenda amb multitud de refugiats (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

5 de febrer de 1939. Estacionament de gent i vehicles abans de passar el control de la duana de Cervera de la Marenda, abans d'anar als camps d'acollida (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

5 de febrer de 1939. Duana de Cervera de la Marenda, Trasllats de ferits i malalts. Al fons, a l'esquerra, un soldat senegalès

(Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

5 de febrer de 1939. Colònia de nens agrupats abans del seu trasllat al Camp de la Moresca de Portvendres
(Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

10 de febrer de 1939. Pas per Cotlliure. Tots els refugiats provinents de Cervera agafaven aquest camí per anar al Camp d'Argelers (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

Febrer de 1939. Camp d'Argelers. 80.000 refugiats que s'amunteguen a la sorra.
El camp serà finalment habilitat a finals del mes de maig del mateix any (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

1939 Camp d'Argelers (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

10 de febrer de 1939. Refugiats a peu pel costat de la via del tren prop de Cotlliure (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

Gener de 1939. Interbrigadistes passant pel Pertús. (Foto arxiu: Marià Roman, Portbou - Autor: desconegut)

Antic restaurant Internacional on morí Walter Benjamin (Foto: Marià Roman, Portbou)

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dimarts 27 setembre

MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA

Conferència

"I si els refugiats fóssim nosaltres?" Una reflexió sobre les condicions i límits de l'acció de Càritas davant del gran repte de l'acollida humanitària dels refugiats a càrrec de **Marià Lorca**, president de Càritas - Alt Empordà Interior

Acte presentat per: **Francesc Cruanyes**, regidor de l'Ajuntament de Figueres

Col·labora: **Museu del Joguet de Catalunya**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

CONFERÈNCIA - 27 setembre - 19,30 h

MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA

I SI ELS REFUGIATS FÓSSIM NOSALTRES?

Una reflexió sobre les condicions i límits de l'acció de Càritas davant del gran repte de l'acollida humanitària dels refugiats, a càrrec del senyor **Marià Lorca**, president de Càritas - Alt Empordà Interior.

Presentarà l'acte:

Francesc Cruanyes, regidor de l'Ajuntament de Figueres

Organitza: casinomenestral FIGUERENC

Patrocina: Ajuntament de Figueres

Col·laboren: FUNDACIÓ MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA FIGUERES · Càritas

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dimecres 28 setembre

BIBLIOTECA CARLES FAGES DE CLIMENT

Conferència

La psicòloga clínica i psicoanalista **Anna Miñarro** farà una conferència sota el títol **"El rostre (rastre) de la violència. (Camps de concentració i exili)".**

Acte presentat per: **Lluís Casadellà**, president d'Òmnium Cultural de Figueres

Col·laboren: **Biblioteca Carles Fages de Climent** i **Òmnium Cultural**

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS
ALT EMPORDÀ
CONFERÈNCIA
“EL ROSTRE (RASTRE)
DE LA VIOLÈNCIA
(Camps de concentració i exili)”
A càrrec d’Anna Miñarro,
psicòloga clínica i psicoanalista
En el marc del cicle “Refugiats, un drama actual”
DIMECRES, 28 DE SETEMBRE
19.15 h
Biblioteca Fages de Climent
(Plaça del Sol, s/n, Figueres)
REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL
Amb el suport de:
Ajuntament de Figueres
Diputació de Girona
Amb la col·laboració de:
BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT
FIGUERES
EMPORDÀ
HORA NOVA
casinomenestral
FIGUERENC

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dijous 29 setembre

LA CATE, ESPAI CULTURAL

Sessió de cinema

Projecció de la pel·lícula ***L'última frontera*** de Manuel Cussó-Ferrer. Una pel·lícula que posa en escena el pas del filòsof alemany d'origen jueu Walter Benjamin (Berlin, 1892 - Portbou, 1940) pels Pirineus, des de Banyuls de la Marenda fins a Portbou, i que parla del drama que va viure Walter Benjamin fugint dels nazis.

Acte presentat per: **Cristina JUtge**

Col·laboren: **La Cate** i **Cineclub Diòptria**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Divendres 30 setembre

SALA ATENEA CASINO MENESTRAL

Taula rodona

Sobre la pel·lícula ***L'última frontera*** amb la presència del director **Manuel Cussó-Ferrer**, l'actor **Quim Lecina** que va interpretar el paper de Walter Benjamin a la pel·lícula i **Anastasi Rinos**, consultor de muntatge.

Acte presentat per: **Eduard Ayats**, president del Casino Menestral
L'acte fou moderat per: **Pitu Anaya**

casinomenestral
FIGUERENC

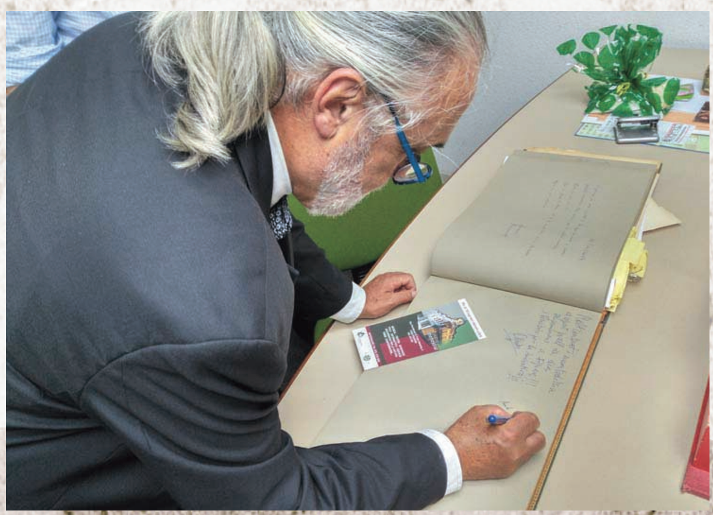

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dissabte 1 d'octubre

GALERIA D'ART LOLA VENTÓS

Inauguració exposició

"Exilis llibres d'artista". Una exposició en la qual es mostra al públic una col·lecció de llibres realitzats per diversos artistes, sobre el tema "EXILIS".

Comissaris exposició: **Dolors Ventós** i **Francesc Carbonell (PopulArt)**
Col·labora: **Parc Art de Cassà de la Selva**
Maridatge ofert per: **Celler Terra Remota** i **embotits El Graner**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Diumenge 2 d'octubre

AUDITORI CONVENT DELS CAPUTXINS

Monòleg

La idea d'Europa de Georges Steiner. Monòleg dirigit i interpretat per **Òscar Intente.** Ens parla dels homes, les dones i els nens europeus que duen, com si fos una motxilla massa carregada, un pes a l`esquena. El pes d`un passat brutal i grandiós alhora.

Col·labora: **Teatre Jardí de Figueres**

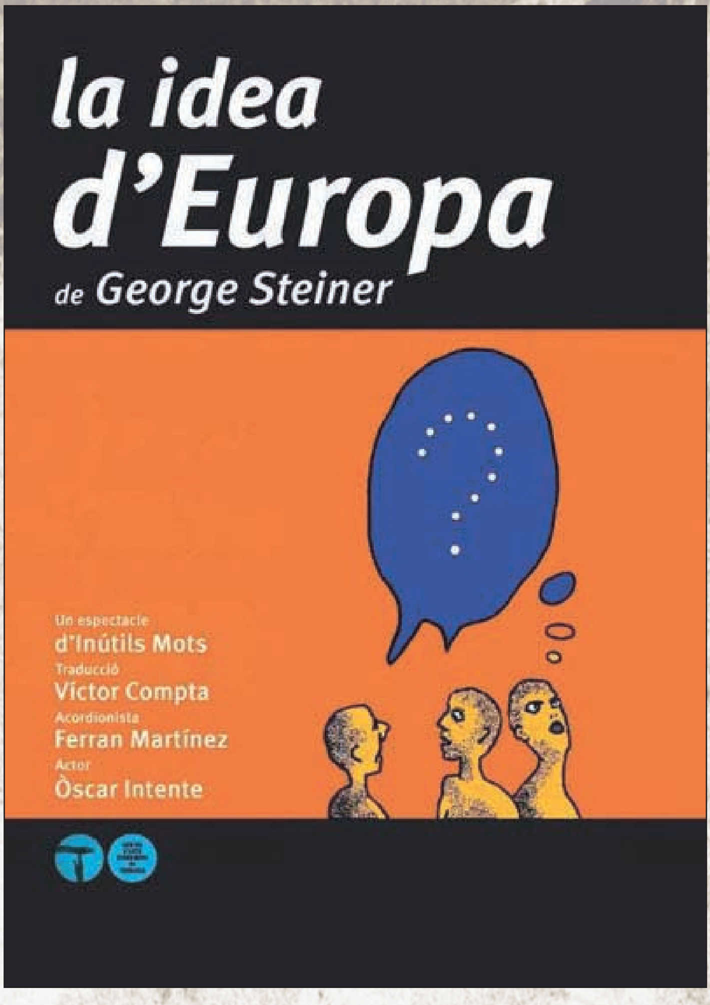
la idea d'Europa
de George Steiner
Un espectacle
d'Inútils Mots
Traducció
Víctor Compta
Acordionista
Ferran Martínez
Actor
Òscar Intente

FIGUERES A ESCENA
LA IDEA D'EUROPA
Auditori Caputxins
02/10/2016 17:00
Zona: No numerat
Tarifa:General
8,00€
CIF: P1707200J
ID: 2495133167

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

Diilluns 3 d'octubre

AUDITORI CONVENT DELS CAPUTXINS

Inauguració exposició

Xavi Toral va viatjar fins al camp de refugiats d'Idomeni, per copsar de primera mà la injustícia i les males condicions de vida de les prop de 12.000 persones que fugien de la guerra de Síria.

Roigé, ens cantarà uns temes a l'entorn dels refugiats.

Acte presentat per: **Josep Taberner**, president de l'ONG *Amb les teves mans*

Maridatge ofert per: **Celler Mas Estela** amb **Embotits de l'Empordà**

Xavi Toral · Fotografia

Xavi Toral · Fotografia

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Diimarts 4 d'octubre

LA CATE, ESPAI CULTURAL

Conferència i exposició

A càrrec d'un ponent de la Creu Roja. Tot seguit inauguració de l'exposició elaborada pel Gabinet de Drets Humans de la Creu Roja Catalunya.

Acte presentat per: **Domènec Subirà**, periodista de Catalunya Ràdio
Col·laboren: **La Cate** i **Creu Roja delegació Figueres**
Maridatge ofert per: **Celler Arché** amb **Embotits de l'Empordà**

exposició fotogràfica
El nostre món en guerra
La Cate - Espai Cultural de Figueres, del 4 al 16 d'octubre de 2016
REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL
casinomenestral
FIGUERENC
Ajuntament
de Figueres
La CAte
Espai cultural
Figueres
Arxiu-Col·lecció
Lluís Benejam
www.archivocine.com
Cada cop més a prop de les persones
Creu Roja

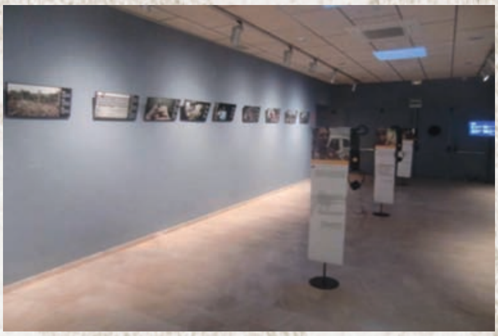

“La guerra i la violència poden privar-nos de moltes coses, però tots tenim alguna cosa en comú que és universal i duradora: la dignitat humana. Darrere el patiment sempre hi ha algú, i és això el que sobresurt amb nitidesa a l’exposició”.

Yves Daccord
Director de Comunicació
Comitè Internacional de la Creu Roja

“La compassió humanitza els problemes, ens ajuda a identificar-nos amb els altres i ens exigeix corregir el què és inacceptable”.

James Nachtwey
fotògraf de l’exposició

Les fotografies que s’exhibeixen en aquesta exposició han estat realitzades per reconeguts fotògrafs de guerra de l’*Agencia VII*: James Nachtwey, Franco Pagetti, Antonin Kratochvil, Ron Aviv i Christopher Morris.

Lloc d’exhibició:

La Cate-Espai cultural

REFUGIATS UN DRAMA ACTUAL

casinomenestral FIGUERENC — Ajuntament de Figueres

La Cate Espai cultural Figueres — Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com

La Cate-Espai cultural
Ronda del Rector Arolas, 4a,
17600 · Figueres Tel. 972 678 496
Horari de 18 a 21 h.
www.lacate.cat

Creu Roja

Gabinet de Drets Humans i
Centre de Dret Internacional Humanitari

www.creuroja.org **902 22 22 92**

Humanitat Imparcialitat Neutralitat Independència Voluntariat Unitat Universalitat

exposició fotogràfica

EL NOSTRE MÓN EN GUERRA

del 4 al 16 d'octubre

Cada cop més a prop de les persones **Creu Roja**

L'EXPOSICIÓ

Amb aquesta exposició fotogràfica la **Creu Roja** pretén cridar l'atenció sobre les històries personals de pèrdua i patiment que succeeixen durant els conflictes armats. Tanmateix, l'exposició posa en relleu iniciatives encoratjadores portades a terme per dones i homes ordinaris per tal de limitar el patiment humà en aquelles regions més violentes del món.

Les imatges de **l'Afganistan, Colòmbia, República Democràtica del Congo, Filipines, Geòrgia, Líban, Libèria i Haití** retraten realitats molt diverses. Desplaçaments, separacions de familiars, dificultats econòmiques... situacions que caracteritzen la vida quotidiana de les persones que apareixen a les fotografies.

Aquesta exposició s'emmarca en una campanya mundial titulada **"El nostre món, la teva acció"** impulsada pel Moviment Internacional de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja per tal de recordar-nos que el nostre món afronta reptes sense precedents i ens recorda la responsabilitat col·lectiva de tots i totes de fer d'aquest món un lloc millor.

ELS CONFLICTES ARMATS

Les víctimes dels nombrosos conflictes armats moderns afronten un complex conjunt de pressions i problemes relacionats amb la inseguretat que predomina en l'actualitat. Hi ha importants necessitats a curt termini, i sovint, recurrents, en àmbits com la seguretat, l'alimentació, l'aigua, l'allotjament, l'ajuda mèdica o bé problemes crònics com la pobresa, la malnutrició i la falta d'escolarització, de feina o d'atenció a la salut.

Es reafirma la pertinença i adequació del **Dret Internacional Humanitari** com un dels instruments més importants dels quals disposa la comunitat internacional per preservar la vida i la dignitat humana en temps de conflicte armat. Tot i així, el Dret Internacional Humanitari ha d'evolucionar a mesura que també evoluciona la naturalesa dels conflictes armats i les seves causes i conseqüències.

La Creu Roja treballa arreu del món per protegir i assistir, sense discriminació, a les víctimes dels conflictes armats i altres situacions de violència. En temps de pau, ofereix respostes integrals a les persones vulnerables des d'una perspectiva de desenvolupament humà.

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dimecres 5 d'octubre

BIBLIOTECA CARLES FAGES DE CLIMENT

Conferència

que ens oferí **Erick Hauck**, periodista, ambaixador ciutadà i emprenedor social, sota el títol **"Jo sóc refugiat: els murs de la vergonya"**, que vol posar en qüestió el recurs de la construcció de murs que utilitzen els països més desenvolupats per aturar la immigració il·legal.

Acte presentat per: **Josep Maria Bernils**, periodista

Col·laboren: **Biblioteca Fages de Climent** i **Associació Triangle Blau**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

CONFERÈNCIA - 5 octubre - 19,15 h

BIBLIOTECA CARLES FAGES DE CLIMENT

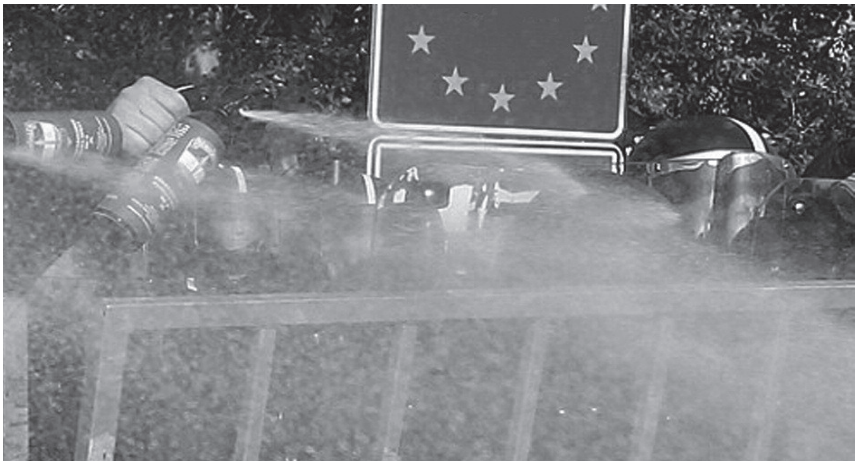

que ens oferirà **Erick Hauck**, periodista, ambaixador ciutadà i emprenedor social, sota el títol **"Jo sóc refugiat: els murs de la vergonya"**, que vol posar en qüestió el recurs de la construcció de murs que utilitzen els països més desenvolupats per aturar la immigració il·legal.

Presentarà l'acte:

Josep Maria Bernils, periodista

Organitza: casinomenestral FIGUERENC

Patrocina: Ajuntament de Figueres

Col·laboren: FUNDACIÓ MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA FIGUERES; Triangle Blau

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dijous 6 d'octubre

LA CATE, ESPAI CULTURAL

Sessió de cinema

Projecció del documental ***Fugir de l'oblit***, amb l'assistència del seu director l'**Abel Moreno**. Ens explica la història d'en Pitu, que s'ha passat tota la vida fugint. Fugint del franquisme, del camp de refugiats d'Argeles-sur-Mer, del camp de concentració de Dachau, del camp d'extermini de Treblinka o de la matança d'Oradour-sur-Glane.

Acte presentat per: **Xavier Cairó**

Col·laboren: **La Cate** i **Cineclub Diòptria**

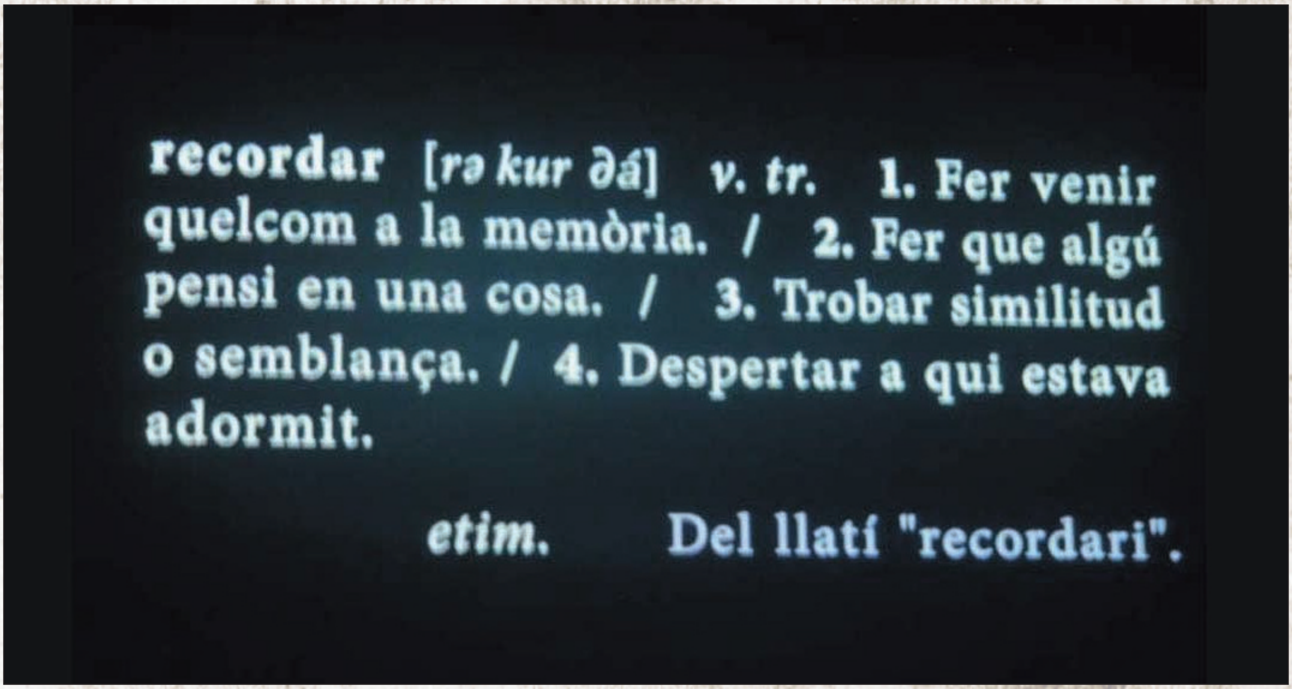

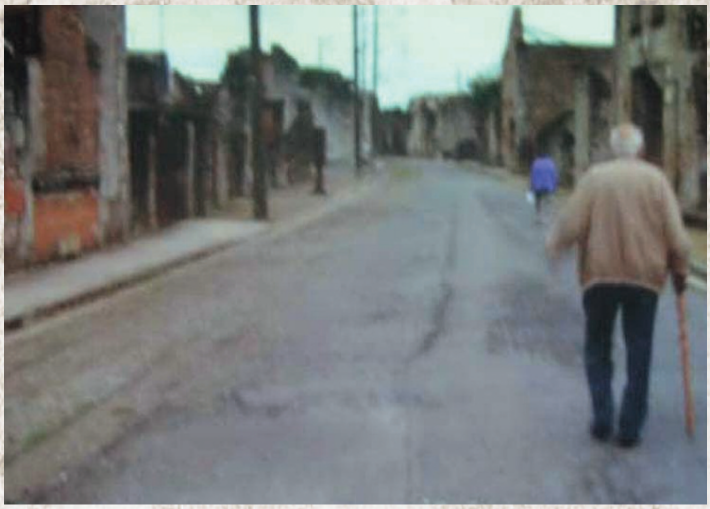

Nom:
Prénom:
Le Cdant Espagnol
Le Commandant de la Compagnie.
ARGE München
GROUPE N°
D'IDENTITÉ
RS ÉTRANGERS
Fugir
de l'oblit

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

Divendres 7 d'octubre

SALA ATENEA CASINO MENESTRAL

Vetllada poètica

Lectura de poemes, amb acompanyament musical a càrrec del mestre **Josep Maria Surrell**.

Acte presentat per: **Anna Maria Velaz**

Presentadora i coordinadora del recital: **Cari Oriol Serres**

Rapsodes: **Josep Antoni Tudela, Laly Lacha, Magda Bosch, Gerard Carrión, Jocy Aguilera i Julia Mora**

Col·labora: **Atenea del Casino Menestral Figuerenc**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

VETLLADA POÈTICA - 7 octubre - 20.00 h

SALA ATENEA DEL CASINO MENESTRAL

Veus d'exili

Lectura de poemes, amb acompanyament musical a càrrec del mestre **Josep Maria Surrell**.

Presentarà l'acte:
Cari Oriol Serres

casinomenestral FIGUERENC

ATENEA

Vetllada poètica

Els rapsodes

Magda Bosch
Eulàlia Lacha
Gerard Carrión
Joselín
Josep Antoni Tudela
Júlia Mora

Presentadora i coordinadora del recital

Cari Oriol Serres

Pianista:

Josep Maria Surrell

Presentació

Els últims dies d'aquell gèlid gener del 1936, un allau de fugitius intentava passar la frontera, creuar una ratlla que els donaria la salvació i la llibertat.

El Pertús està col·lapsat. Es desvien per Portbou. Molt aviat també ho està. Cotxes aturats sense benzina, carreteres estretes i accidentades, embalums abandonats a les cunetes. Malalts, ferits, morts. Soldats i civils. Dones i nens...Tots ells víctimes del fred, la pluja, la fam i...la por. El paisatge era dantesc. Impossible circular. A peu només. Cansament, escasses forces. Falten un milers de metres. Sembla impossible. No es pot més. Però s'ha de seguir fins a l'últim alè. La frontera està tancada.

Avui ja no hi són. Avui recordarem aquells episodis. Sentiran les seves veus. Les podran captar, sentir, respirar! Són veus d'exili, interpretades pel grup de rapsodes.

Desitgem que aquest acte sigui viscut per tots vostès una gran i profunda emoció. Llavors s'endinsaran en aquella angoixa existencial dels milers de refugiats que van patir aquesta tragèdia.

En aquest acte d'avui hi haurà molt de dolor, però també bellesa. Dues maneres de retre un homenatge a les víctimes i alhora preservar la memòria històrica dels fets.

Programa

1. Pere Quart: Corrandes de l'exili. *Magda Bosch*
2. Pere Quart: Dona de la nit alta. *Eulàlia Lacha*
3. Carles Riba: Súnion. *Gerard Carrión*
4. Àlvar d'Orriols: Les fogueres de Pertús. *Joselín*
5. Agustí Bartra: fragments de Crist de 200000 braços. *Magda Bosch*
6. Salvador Espriu: Assaig de càntic en el temple. *Josep Antoni Tudela*
7. Francisca Aguirre: Frontera. *Júlia Mora*

II Part dedicada a Walter Benjamin

1. Walter Benjamín: L'avet de Nadal. *Joselin*
2. Walter Benjamin: El flâneur. *Gerard Carrión*
3. Walter Benjamin: Les joguines. *Eulàlia Lacha*
4. Walter Benjamin: Sonet 53 *Josep Antoni Tudela*
5. Bertold Brech: Sobre la lliure mort de l'exiliat. *Gerard Carrión*
6. Hanna Arendt: Poema dedicat a Walter Benjamin. *Magda Bosch*
7. Poema coral amb textos i frases curtes de Walter Benjamin

Pere Quart:

Corrandes de l'exili

***Rapsode:* Magda Bosch**

Una nit de lluna plena
tramuntàrem la carena,
lentament, sense dir re...
si la lluna feia el ple
també el féu la nostra pena.

L'estimada m'acompanya
de pell bruna i aire greu
(com na Mare de Déu
que han trobat a la muntanya).

Perquè ens perdoni la guerra,
que l'ensagna, que l'esguerra,
abans de passar la ratlla,
m'ajec i beso la terra
i l'acarono amb l'espatlla.

A Catalunya deixí
el dia de ma partida
mitja vida condormida;
l'altra meitat vingué amb mi
per no deixar-me sens vida.

Avui en terres de França
i demà més lluny potser,
no em moriré d'enyorança
ans d'enyorança viuré.

En ma terra del Vallès
tres turons fan una serra,
quatre pins un bosc espès,
cinc quarteres massa terra.
"Com el Vallès no hi ha res".

Que els pins cenyeixin la cala,
l'ermita dalt del pujol;
i a la platja un tenderol
que bategui com una ala.
Una esperança desfeta,
una recança infinita.
I una pàtria tan petita
que la somio completa.

Pere Quart:

Dona de la nit alta

***Rapsode:* Eulàlia Lacha**

Espera'm. Apaga la llàntia.

Sobrevolo mon llac de memòries.
Camina. Les mans són mes ales.

La fosca no aprèn a besar-me.
Llenço la clau de l'alba.
La nit estalvia mirades.

Dormiré de costat amb l'aurora
presonera de llunes tardanes.

Silenci de grills que callen.

No vull res, deixa'm sola.
Apaga la llàntia.

Nit negra, nit blava, nit blanca.
Nit blava com mar dessalada.
Nit negra com aigua secreta.
Nit blanca com neu endolada.

És el bleix de les herbes no verdes
que es vesteixen de verd en llevar-se.

Una font somnàmbula.

Mira el cel i veuràs les esferes
rodant i rodant com les feres de gàbia.

Els viatges s'encalcen pels aires...

La fosca comanda.
Car la llum colorada del dia
és el somni només de la nit fatigada.

Bona nit, nit alta.

Carles Riba:

Súnion

***Rapsode:* Gerard Carrión**

Súnion! T'evocaré de lluny amb un crit d'alegria,
tu i el teu sol lleial, rei de la mar i del vent:
pel teu record, que em dreça, feliç de sal exaltada,
amb el teu marbre absolut, noble i antic jo com ell.
Temple mutilat, desdenyós de les altres columnes
que en el fons del teu salt, sota l'onada rient,
dormen eternitat! Tu vetlles, blanc a l'altura,
pel mariner, que per tu veu ben girat el seu rumb;
per l'embriac del teu nom, que a través de la nua garriga
ve a cercar-te, extrem com la certesa dels déus;
per l'exiliat que entre arbredes fosques t'albira
súbitament, oh precís, oh fantasmal! I coneix
per ta força la força que el salva als cops de fortuna,
ric del que ha donat, i en sa ruïna tan pur.

Àlvar d'Orriols:

Les fogueres de Pertús

***Rapsode:* Joselín**

Quanta misèria, quant dolor, i quanta grandesa en tot això!

I quin sabor amarg de derrota!...

Els carrers són plens de gent. L'onada de fugitius s'ha apoderat del poble i n'ha envaït les cases. Hi hagi o no llar de foc, la gent no es priva d'encendre les seves petites fogueres, encara que sigui a terra. Les cases vomiten un fum dens i desagradable, fum de llenya verda, d'olor acre i picant que s'escampa en l'aire del carrer i irrita ulls i goles.

El tancament de la frontera del Pertús ha produït pànic, i són molts els que fan marxa enrere per buscar una altra sortida.

Van passant les hores, lentes, inacabables. Camions, empentes, discussions, renecs... El mateix que a Girona.

En caure la tarda, per fi pugem a un camió que em torna cap a Figueres. La nit ha omplert de foscor els estrets carrerons de la petita ciutat empordanesa. Defallits, trencats per un dia de dejuni , encara arribem a temps al nostre Menjador d'Assistència Social. Un arròs amb llenties, un trosset de pa... i a buscar dormitori. Sortim al carrer. Tot és ple avui. Cada dia que passa creix aquesta riuada humana. Si es triga gaire a obrir les comportes al final sucumbirà, negada en sí mateixa, aquesta immensa allau de fugitius.

Per fi, després de múltiples indagacions, trobem un lloc on refugiar-nos: el Cine Menestral. El local ja està ple de dorments.

Agustí Bartra:

Fragments de Crist de 200000 braços

***Rapsode:* Magda Bosch**

Ciutat de derrota. Haver estat vençut no era prou. Fa fred, fa vent. Que no plogui. Al nord, filferrades; al sud, filferrades; a l'oest, filferrades. Ah, però a l'est hi ha el mar! Ciutat de derrota. Fam i misèria. El pa el tasten abans les rates. Avui llenties. Hom va brut. Demà, llenties. Pols de sorra i suor. Demà passat, llenties. Polls, sarna, disenteria. Sempre llenties. Els espahís a cavall. Aviat deixarem de veure els llums de les xaboles.

No hi havia demà. El futur no existia.

Salvador Espriu:

Assaig de càntic en el temple

***Rapsode:* Josep Antoni Tudela**

Oh, que cansat estic de la meva
covarda, vella, tan salvatge terra,
i com m'agradaria d'allunyar-me'n,
nord enllà,
on diuen que la gent és neta
i noble, culta, rica, lliure,
desvetllada i feliç!
Aleshores, a la congregació, els germans dirien
desaprovant. "Com l'ocell que deixa el niu,
així l'home que se'n va del seu indret",
mentre jo, ja ben lluny, em riuria
de la llei i de l'antiga saviesa
d'aquest meu àrid poble.
Però no he de seguir mai el meu somni
i em quedaré aquí fins a la mort.
Car sóc també molt covard i salvatge
i estimo a més amb un
desesperat dolor
aquesta meva pobra,
bruta, trista, dissortada pàtria.

Francisca Aguirres:

Frontera

***Rapsode:* Júlia Mora**

Jo, que vaig arribar a la vida massa aviat,
vaig ser –sóc- la que s'anticipà,
la que va arribar a la cita abans d'hora
i va haver d'esperar a la consigna
veient com passava l'equipatge de la vida
des del banc neutral de la deshora.
Jo era petita i tenia son

Jo que vaig néixer en el trenta, quan és cert
-com tots vostès saben- que mai no ho hauria d'haver fet,
que jo havia d'haver-ho meditat abans,
tenir una mica de paciència i encert
i no ingressar en aquest temps foll
que cobra el seu lloguer en monedes d'espant.
Jo era petita i tenia son

Jo, que estic pagant la meva imprudència,
que dec a la pressa la meva misèria,
que el meu cor es va partir en mil trossos,
per pagar un lloc en el desert,
jo, sapigueu, vaig arribar tard un dia a la frontera.
Jo era petita i tenia son

Jo, que m'havia anticipat tant,
no vaig saber anticipar-me una mica més
(I al cap i a la fi per pagar
en monedes de sang i de dissort,
què poden importar alguns anys)
Jo, que no vaig saber néixer en el quaranta cinc,
vaig cometre el desencert , escolteu-ho:
d'arribar tard a la frontera
Jo era petita i tenia son

Hi vaig arribar amb els ulls encegats de la infància
I el cor en blanc, sense història,
(Senyor, que imperdonable, només tenia nou anys!)
Jo era petita i tenia son

Potser, al mateix temps va arribar ell,
però en diferent temps.
No ho vaig saber
(Oh temps, miserable i injust)
Vaig estar allí –potser el vaig veure-,
però era tard.
Jo era petita i tenia son

Don Antonio era vell
I també tenia son.
(Senyor, que imperdonable:
Haver nascut massa aviat I haver arribat massa tard)

Francisca Aguirre:
Los trescientos escalones

Traducció al català de
Cari Oriol Serres

II Part dedicada a Walter Benjamin

Walter Benjamín:

L'avet de Nadal

***Rapsode:* Joselin**

Tot començava amb els avets. La ciutat es transformava amb un gran paquet de Nadal. Un bon dia el paquet esclatava i tot de joguines, nous, palla i ornaments brollaven del seu interior: era el mercat de Nadal. A més d'aquestes coses n'emergia una altra: la pobresa.

Als pobres se'ls permetia d'anar als barris benestants proveïts de cintes d'or o de plata i d'espelmes de colors.

Als pobres se'ls permetia d'anar als barris benestants proveïts de cintes d'or o de plata i d'espelmes de colors. Els rics enviaven la canalla a comprar xaiets de llana als fills dels pobres o a repartir les almoines que, per vergonya, no gosaven donar ells mateixos.

Es feia fosc; tot i això, jo no encenia el llum, per no apartar els ulls de les finestres de l'altra banda del pati, darrera les quals cremaven les primeres espelmes.

Però, moltes d'altres continuaven sumides en la foscor i em eia l'efecte que aquelles finestres nadalenques estotjaven la solitud, la vellesa, la misèria: tot el que callaven els pobres.

Així que m'apartava de la finestra, percebia una estranya presència a l'habitació. Només era un aire, com els plecs que fa sobtadament una vela inerta per l'efecte d'una brisa fresca: "Jesús és nat per treure'ns de pecat i dar-nos alegria"

L'àngel que havia començat a prendre forma amb aquestes paraules s'esvaïa amb elles.

Walter Benjamin:

El flâneur

***Rapsode:* Gerard Carrión**

Cap al migdia d'un feixuc dia de juliol vaig arribar a l'estació de Sant Lluís de Marsella després de passar quatre setmanes de repòs a París. Uns amics m'havien recomanat l'Hotel Regina, proper al port. Era la primera visita a la ciutat. Les meves antigues normes de viatge són contraries a la gran majoria dels viatgers. Aquests tan bon punt arriben a qualsevol destí, s'afanyen a traslladar-se al centre de la ciutat. Jo, en canvi, sempre feia primer un reconeixement de les rodalies i dels suburbis. Ben aviat vaig comprovar la virtut d'aquest principi. Vaig caminar entre el moll i els dics, entre els barris portuaris i els ravals més pobres, autèntics refugis de misèria. Caminí en solitari fins arribar als ravals més populosos, on m'arrastrà un fluix de mariners lliures de servei, obrers portuaris que tornaven de la feina i mestresses de casa desvagades que, amb un eixam de criatures, passaven davant de cafès i basars i acabaven perdent-se per carrers laterals, ja que només alguns oficials de marina i flâneurs, com era el meu cas, continuaven per l'arteria principal, el carrer del comerç, la borsa i els turistes, *La Cannabière.*

París engendrà la figura del flâneur. El caminant que passeja pels carrers d'una ciutat sense rumb, erràtic. Walter Benjamin és atret pel magnetisme de París, on hi va residir diverses vegades. Anava pels grans bulevards amb els seus passatges una vegada i una altra, sempre com si fos la primera vegada. Mai necessita una mà que el dirigeixi ni té cap sentit d'explorador. Només ell sap gaudir del moment. Només ell davant del monòton asfalt que té cada dia davant ells seus ulls, pot experimentar en un moment determinat una fascinació com si mirés una catifa.

És flâneur en un París exultant, la capital del segle. Recorre els famosos passatges que desemboquen en els grans boulevards, aquelles galeries cobertes de vidre i revestides les parets de marbre. Les botigues més elegants comparteixen un espai que esdevé com una ciutat, com un món en miniatura, on es pot comprar de tot.

Aquest París i la mateixa figura del flâneur serà a la fi la seva presó, per no dir, la tomba. Del flâneur pensador esdevindrà l'home acorralat i fugitiu, que només trobarà un camí: el de la mort.

Francisca Aguirres:

Les joguines

***Rapsode:* Eulàlia Lacha**

El joc sempre allibera. Envoltats d'un món de gegants, els nens en jugar creen un de propi, més petit; l'adult, acorralat per un món real del qual no en pot escapar desdibuixa l'amenaça jugant amb una imatge reduïda d'aquest món.

No em d'oblidar que les modificacions més eficaces en els joguets mai no són obra dels adults, sinó dels propis nens mentre juguen. La nina més principesca de totes, una vegada esventrada, reparada i readaptada, es converteix en una estimada camarada proletària en la lúdica comuna infantil.

Els nens no constitueixen una comunitat aïllada, sinó que formen part del poble i de la classe de la qual procedeixen. Això significa que els seus joguets no testimonien una vida autònoma, sinó que són un diàleg mut basat en signes entre ells i el seu poble.

Qui dóna al nen les joguines si no els adults? És clar que el nen té un marge de llibertat per rebutjar les coses. Però la majoria dels joguets des de temps antics els estat imposats quasi com objectes de culte que, més endavant es transformaren en joguets, gracies a la imaginació exercida pel nen. De jugar una vegada i una altra i una altra, transforma la vivència més extraordinària en un hàbit. Menjar, dormir, vestir-se, rentar-se, tenen que inculcar-se de petits en forma de joc. L'hàbit entra en la vida com un joc.

Com diu un poeta modern: cada persona té una imatge per la que renunciaria al món, quants no la buscarien en una vella caixa de joguets?

Figueres gaudeix d'un Museu del Joguet. Sens cap dubte, Walter Benjamin l'hagués visitat. Va visitar tots els que podia i va escriure sobre aquest tema diverses vegades. També era un gran col·leccionista - per tant, també de joguets-, completant el conjunt amb la seva profunda filosofia: el desig per aconseguir el joguet, la satisfacció de la possessió, la alliberació, el joc com a instrument d'aprenentatge de la vida...

Se sentia satisfet del paper d'Alemanya en la elaboració de joguines i en les múltiples exposicions en els seus museus dedicades a aquest món. Escoltin el seu orgull: " Si Alemanya és el centre geogràfic d'Europa, també ha estat el centre espiritual en el terreny del joguet. Una bona part de les peces més formoses que avui en dia encara troben en els museus i en les habitacions infantils poden considerar-se com un obsequi que Alemanya ha fet a Europa".

La Lali ens llegirà una breu reflexió de Walter Benjamin sobre el joguet. Va dedicat a la ciutat de Figueres i al seu museu del joguet.

Walter Benjamín:

Sonet 53

***Rapsode:* Josep Antoni Tudela**

El sonet 53 de Walter Benjamin forma part d'un grup de poesies dedicades especialment al seu amic Friedrich Heinle.

És un cant a l'amistat i un sonet elegíac.

Friedrich Heinle i la seva amiga Rika Selingson es van suïcidar pocs dies després de l'inici de la Primera Guerra Mundial, La Gran Guerra, la Guerra del 14.

Heinle era poeta i també un visionari que intuí les greus conseqüències bèl·liques amb tot el que comportarien. Un cas idèntic al de Stefan Zweig Un precedent, menys conegut.

Walter Benjamin no era precisament un poeta. Havia escrit petites composicions sense gaire importància. Fou la mort de l'amic el sentiment que volgué expressar en la forma literària més adequada: la lírica.

Ens va dir: "Friedrich era poeta i la seva mort em va convertir a mi en poeta"

Bertold Brech:

Sobre la lliure mort de l'exiliat Walter Benjamin

***Rapsode:* Josep Antoni Tudela**

Descobreixo que has alçat la mà contra tu mateix
avançant el botxí.

Després de vuit anys d'exili dedicats a observar el món de l'enemic,
expulsat a la fi cap a una frontera infranquejable,
has creuat, em diuen, una frontera infranquejable.

S'ensorren imperis. Els capitosts dels bàndols
desfilen jugant a ser homes d'Estat. Els pobles
desapareixen , invisibles sota les armes.

Així el futur està en la nit i les forces dels bons són
escasses. Tot això ho vas veure
quan destruïres el teu cos torturable.

Hanna Arendt:

Poema dedicat a Walter Benjamin

***Rapsode:* Magda Bosch**

Hannah Arendt va escriure un poema dedicat al seu estimat cosí i gran amic: Walter Benjamin. Conté una salutació i un elegíac comiat. El títol és d'una senzillesa exquisida: només les inicials del nom i cognom.

Ella, que havia salvat la vida, anà expressament a Portbou uns mesos després de la mort de Walter Benjamin entre altres coses per cercar la seva tomba. No la va trobar. I aquest és un de tants "misteris" que envolten la mort del filòsof: la tomba, l'enterrament en cementiri catòlic, l'escassa informació de tot plegat o les contradiccions.

Després va escriure a un amic comú – Scholem- referint el seu viatge a Portbou. En anomenar aquesta població i, en especial, el lloc on està ubicat el seu cementiri, li diu: "És un dels llocs més fantàstics i més bonics que hagi vist mai en la meva vida" Com si la bellesa natural apaivagués aquella bogeria i el dolor que comportà.

Algun dia retornarà la foscor.
La nit descendirà de les estrelles.
Els nostres braços reposaran estesos
en les proximitats, en les llunyanies.

Des de l'obscuritat sonen suaument
petites melodies arcaiques. Escoltem-les.
Separem-nos,
trenquem per fi les files.

Veus distants, tristeses pròximes.
Són aquestes les veus i aquests són els morts,
que hem enviat com a missatgers,
per conduir-nos al somni.

Poema coral amb textos i frases curtes de Walter Benjamin

Aquesta nit en somnis caminava entre un tropell d'ombres borroses...

L'herald canta amb dolça veu l'eternitat. El seu cant intimida i els núvols fugen al so de la trompeta.

Un arbre purpuri de ramosos coralls flamejants alça els roigs braços...

Un bes amarg augura la destrucció

Estem infinitament empobrits d'amor

Les ànimes que es preserven a la memòria perviuen excelses i subtils...

Fatigades ja de perseguir-se pel cel, descendeixen dues papallones...

L'ànima fuig al país de les ombres

El gran cigne, en despertar a l'alba, llançà un crit!

El somni de la mort...

El cigne abandonava la campanya solejada... i veloç descendia fins el turó humit del gebre i la rosada

La veu de l'amic sorgeix envoltada de dolor

Campana que sona per l'eternitat

Tu, cor meu, ressones en dies lluminosos

El silenci ja no et pot acompanyar. Ets només el vas d'un càntic diví i tentineges en les petjades dels teus passos

Si començo una cançó, s'atura...i si et percebo, és il·lusió

Qui cantarà els anys d'odissea: el mar teu fou desànim, el teu vent, dolor

Com puc mesurar aquesta solitud?

Viatge on res transporto

El cor ja no plora, malgrat la boca clami a crits

En tota bellesa s'amaga la tristesa que, com més propera, més borrosa

El camí que serpenteja entre les roques

L'últim viatge sobre les ones lluminoses

El cor, inclinat sobre l'abisme immens, sol vagar a la tarda, mentre les ones blavoses banyen els peus

La nit desplega la foscor i murmura entre les ones

Un cant bressa als qui s'enfonsen

Sóc i vaig ser qui inflava la teva vela i escampava llums i tenebres dels núvols

Ànima meva, per què sempre busques el teu bell amic?

Fa temps que va morir i el món ha continuat girant: ja ningú enyora l'heroi

Ànima meva, per què busques sempre el teu bell amic? I fas sorgir de la boca adormida moltes cançons tristes

Les llàgrimes cremaven com ciris

El sol brillava per la volta celeste i aconseguí que l'ombra de la nit es fongués

Crepuscle de plom de un dia

La ciutat fosquejava

El fullatge callava i el vi cantava en la copa

En somnis la vida se n'anava del obscur pit

Els dies festius els nens juguen en els petits boscos lluminosos...i el braç incansable de la mort continua la sega

Com pot alegrar-me la lluentor d'aquest dia, si tu no m'acompanyes pel bosc on el sol llampegueja entre les negres branques?

Jo estic en el bosc més sol que els arbres i arbusts a la nit

L'ona perduda en alta mar avança

El déu de la mort sorgeix entre les pàl·lides ones i diposita en el teu negre cabell una corona desfullada

La música del vent a les teves ales

El cant dels ocells desperta en un matí gris tot preguntant on és l'estimada

Els àngels, desarmats, feien de sentinelles davant el jardí d'un nou paradís

Llavis meus, voleu emmudir i tancar les ferides que no es curen?

El silenci davant la mort

Amb ell va el meu dolor

L'esdevenidor del món sagna

Mar tranquil, reflex de l'aurora

La caducitat mora en tot allò que es viu

Camina per les rutes del bosc i els núvols l'acompanyen

Venus dóna ordres als actius vents

El vent polsa les cordes de l'arpa i sona l'alè de la teva mort

Les ones dels oceans somriuen

El vent de la nit s'apropa volant

Posa la teva mà sobre els ulls plorosos com suau tapís

Els núvols del crepuscle ombregen ja i la mort s'apropa amb pas sigil·lós

Algun dia del record i de l'oblit només en restarà el cant

Els àngels el portaren a països llunyans de muntanyes nevades i raigs de lluna eterna

La melodia s'enfonsa en la blavor i la terra s'apropa alliberada per l'aurora.

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dissabte 8 d'octubre

SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

Visite MUME

Visita al Museu Memorial de l'exili (MUME). Un centre d'interpretació ubicat a la Jonquera dedicat a recordar els exilis provocats per la Guerra Civil espanyola.

Visita comentada per: **Jordi Font Agulló**, director del MUME
Col·laboren: **MUME**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

8 OCTUBRE

VISITA AL MUSEU MEMORIAL DE L'EXILI A LA JONQUERA

Visita al Museu Memorial de l'Exili (MUME). Un centre d'interpretació ubicat a la Jonquera dedicat a recordar els exilis provocats per la Guerra Civil espanyola, amb l'objectiu de dedicar un espai per a la memòria, la història i la reflexió crítica.

Per reserves:
Tel. **972 678 666**

e-mail:
info@casinomenestral.cat

Visita comentada per
Jordi Font , director del MUME

casinomenestral FIGUERENC — FUNDACIÓ ALBERT TOMÀS i BASSOLS Patrimoni cultural, recerca i estudi — MUME Museu Memorial de l'Exili — Autocars DAVID i MANEL SL

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dilluns 10 d'octubre

MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA

Conferència

"Refugiats (des)amparats per la llei" a càrrec de **José Luís Nvumba**, advocat guineà exiliat a Catalunya. Assessora i defensa els demandants d'asil dirigint els serveis jurídics de la Fundació ACSAR (Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als refugiats).

Acte presentat per: **Montserrat Blasi** (Amnistia Internacional Alt Empordà)

Col·laboren: **Museu del Joguet de Catalunya** i **Amnistia Alt Empordà**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

CONFERÈNCIA - 10 octubre - 19,30 h

MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA

Refugiats (des)amparats per la llei

a càrrec de **José Luís Nvumba**, advocat guineà exiliat a Catalunya. Assessora i defensa els demandants d'asil dirigint els serveis jurídics de la Fundació ACSAR (Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als refugiats).

Presentarà l'acte:

Montserrat Blai, membre d'Amnistia Internacional Alt Empordà

Organitza: casinomenestral FIGUERENC

Patrocina: Ajuntament de Figueres

Col·laboren: FUNDACIÓ MUSEU DEL JOGUET DE CATALUNYA FIGUERES; AMNISTÍA INTERNACIONAL

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dimecres 12 d'octubre

PLAÇA DE CATALUNYA DE FIGUERES

Fira de col·leccionisme

On es poden comprar llibres, monedes, bitllets, minerals, joguets, punts de llibre i tot tipus d'objectes de col·leccionisme. Aquest dia es posaran a la venda posters de cinema, cedits per l'Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam, la recaptació que es faci anirà destinada a la secció de la **Creu Roja de Figueres**.

Organitza: **Casino Menestral Figuerenc**

MORGAN?

EL ABUELO

Del 16 de setembre al 16 d'octubre de 2016

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

Cada poster: **5 €**

Desitgem que la persona que compri qualsevol dels cartells ho fagi per solidaritat amb la

Creu Roja

AQUEST ÉS L'OBJECTIU D'AQUESTA VENDA

La recaptació que es faci anirà destinada a l'assemblea de la Creu Roja a Figueres i a la Delegació de Creu Roja a La Jonquera. Els diners que es recullin aniran destinats a projectes d'ajuda i atenció de refugiats i sol·licitants de protecció internacional.

Taula número 01

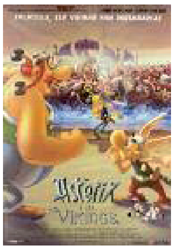

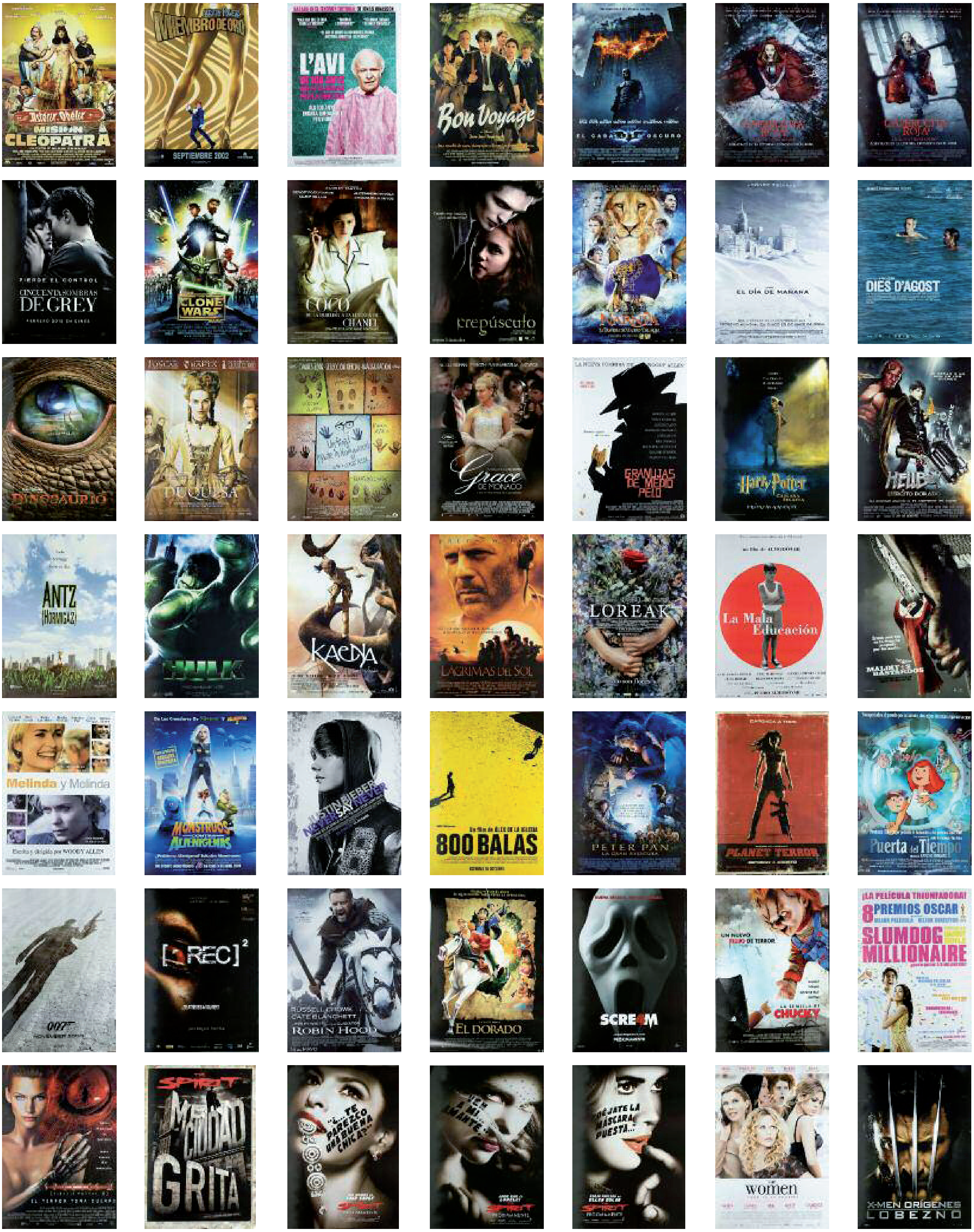

Taula número 02

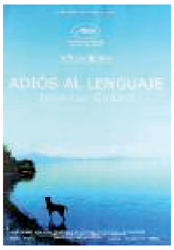

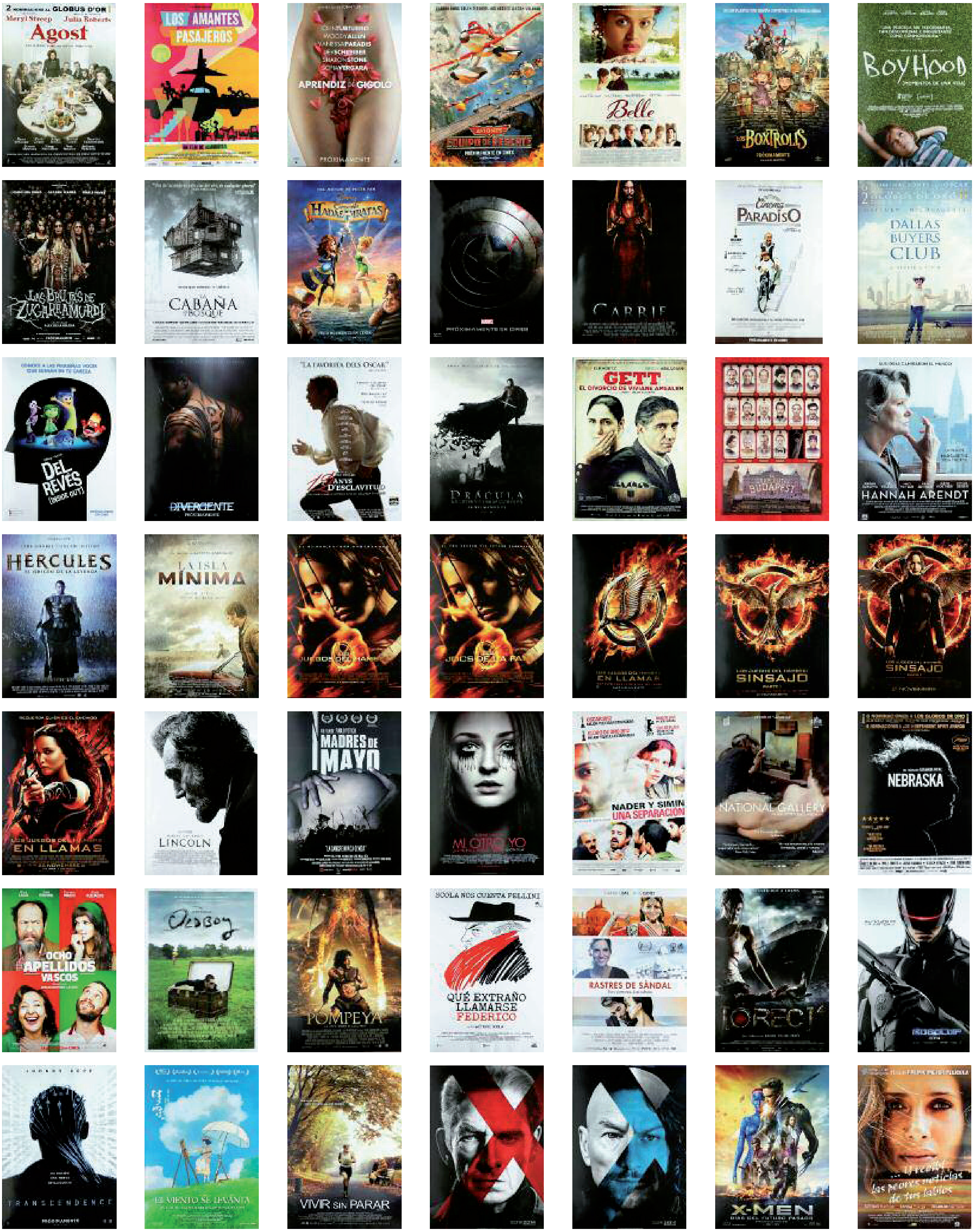

Taula número 03

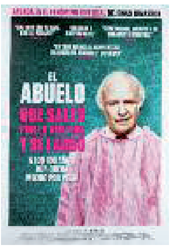

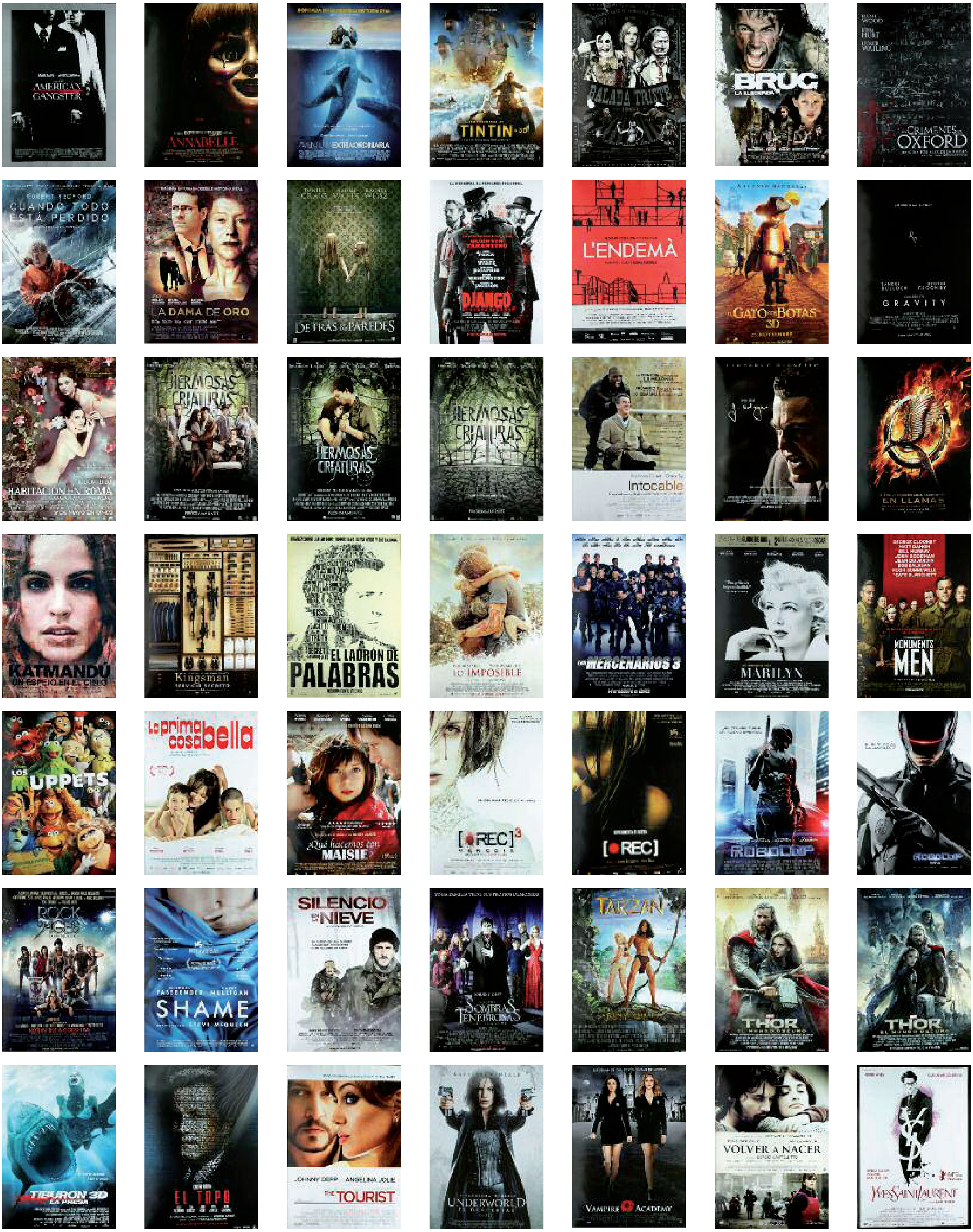

Taula número 04

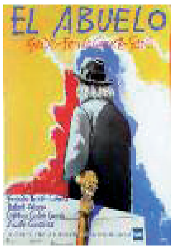

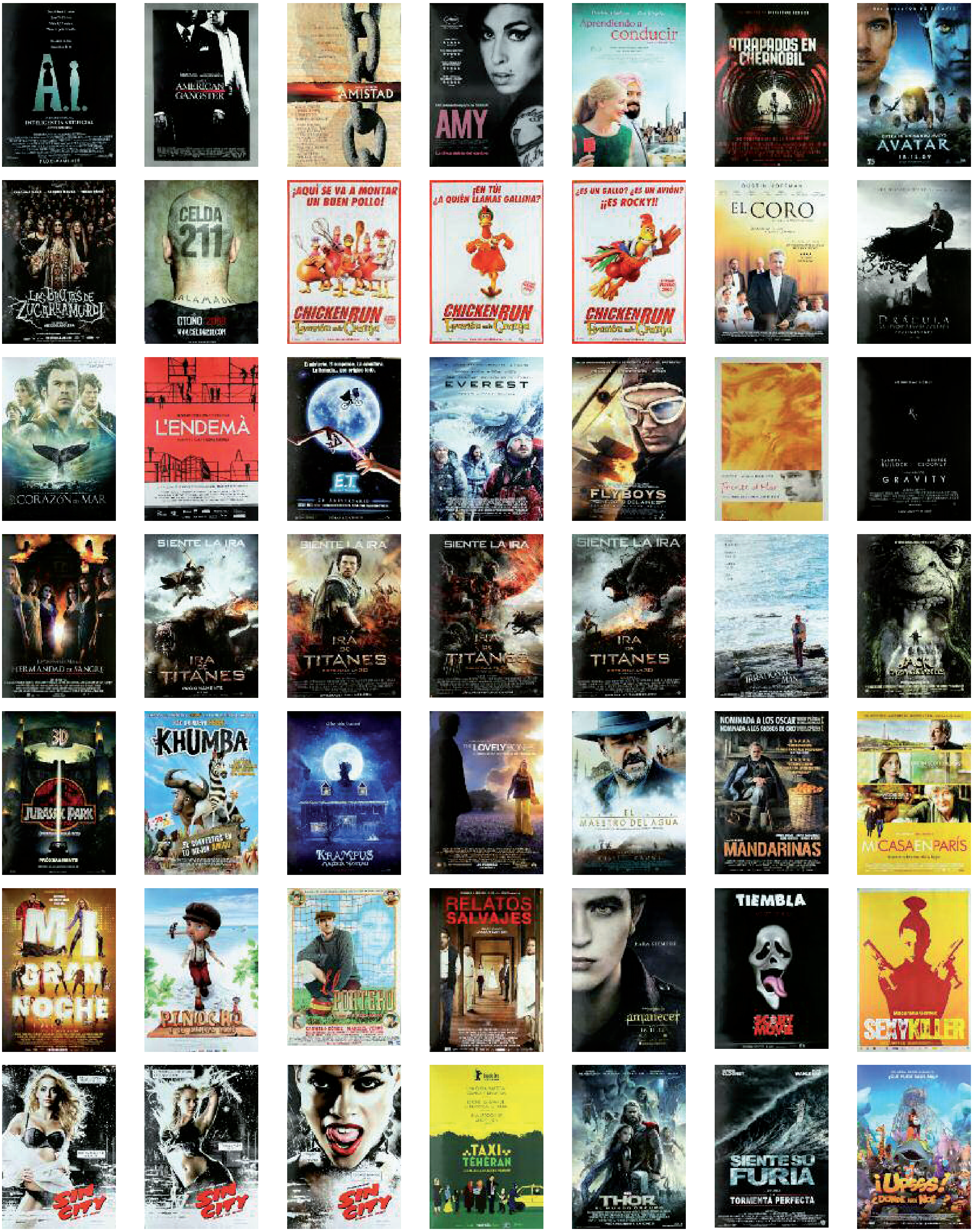

Taula número 05

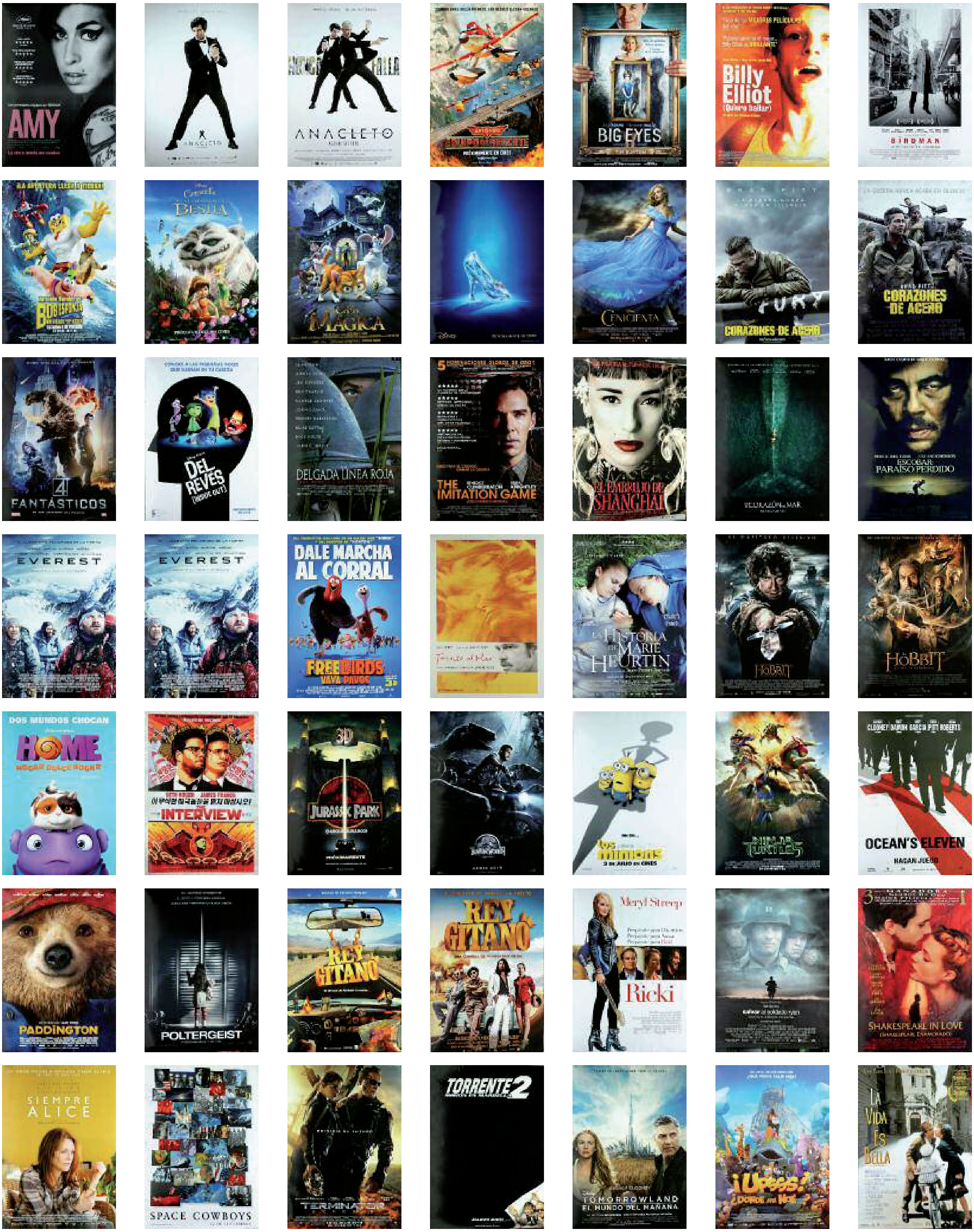

Taula número 06

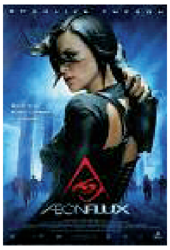

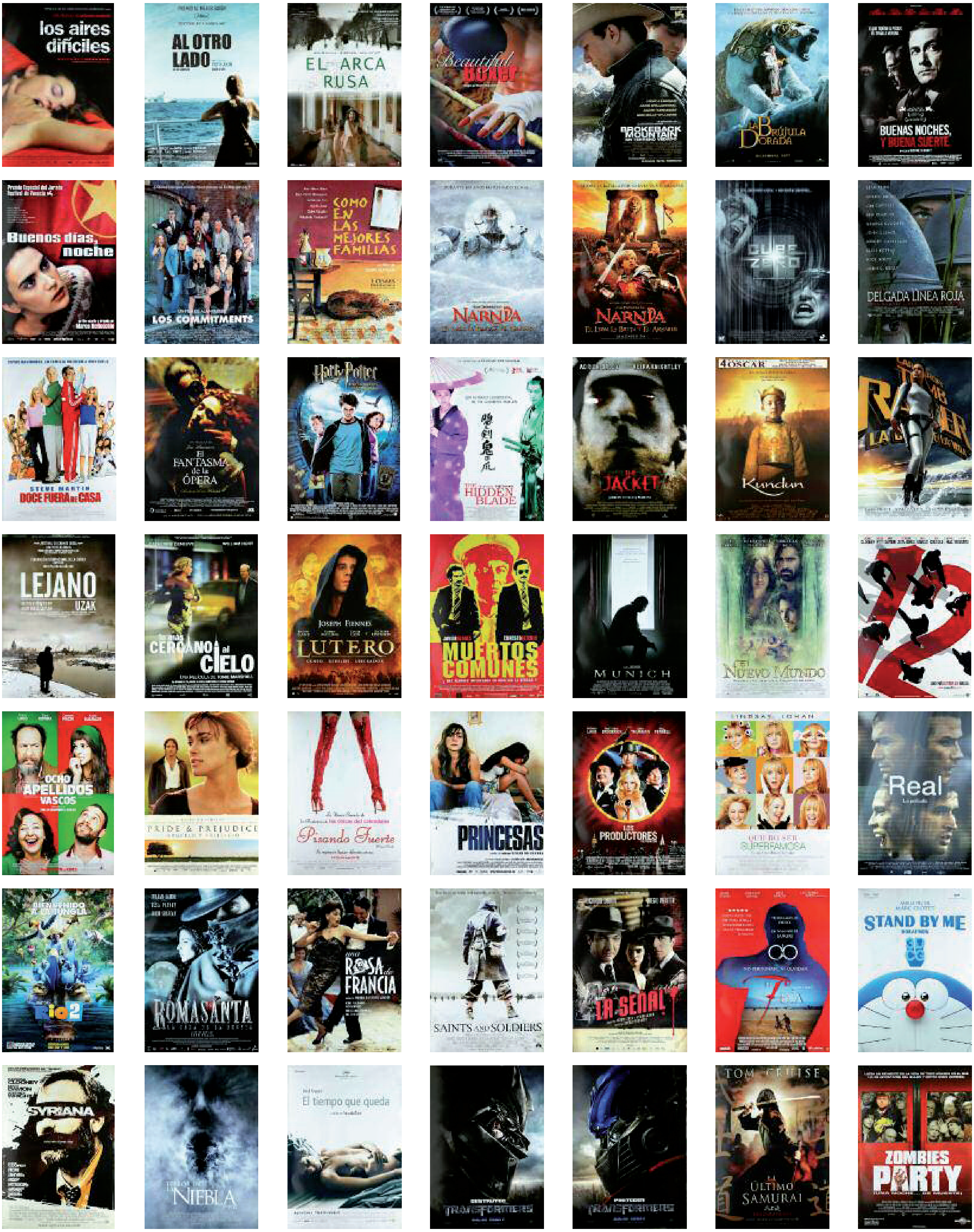

Taula número 07

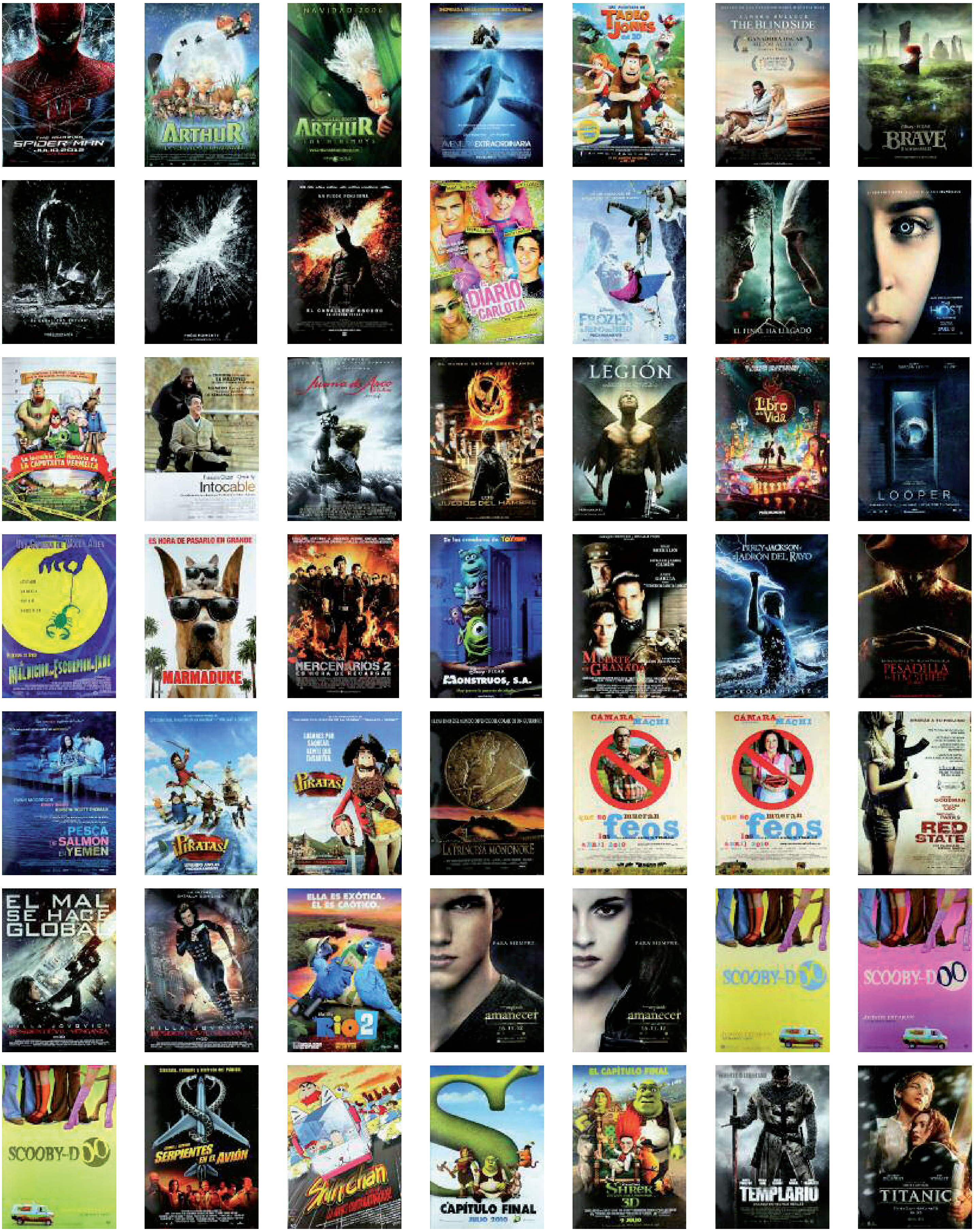

Taula número 08

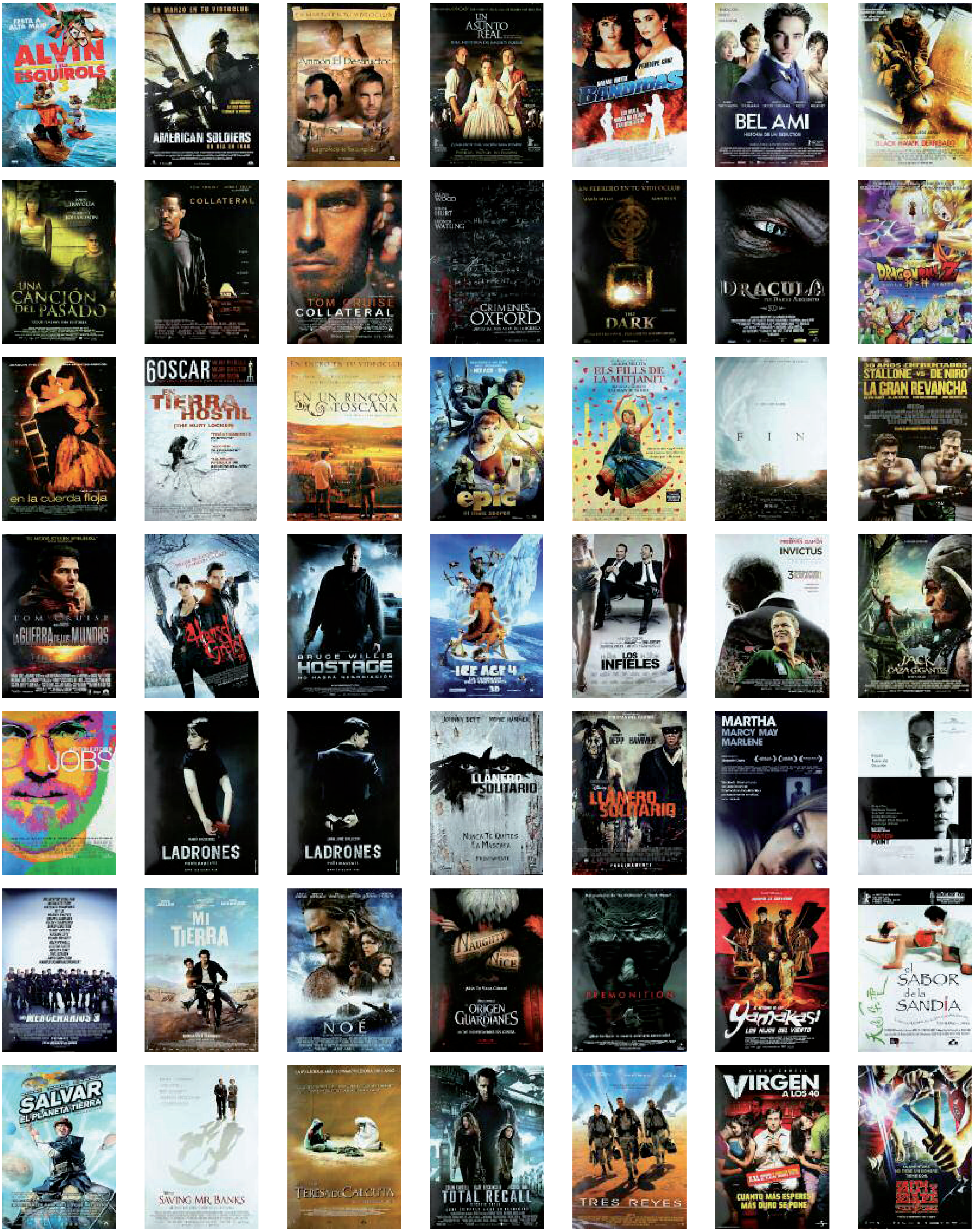

Taula número 09

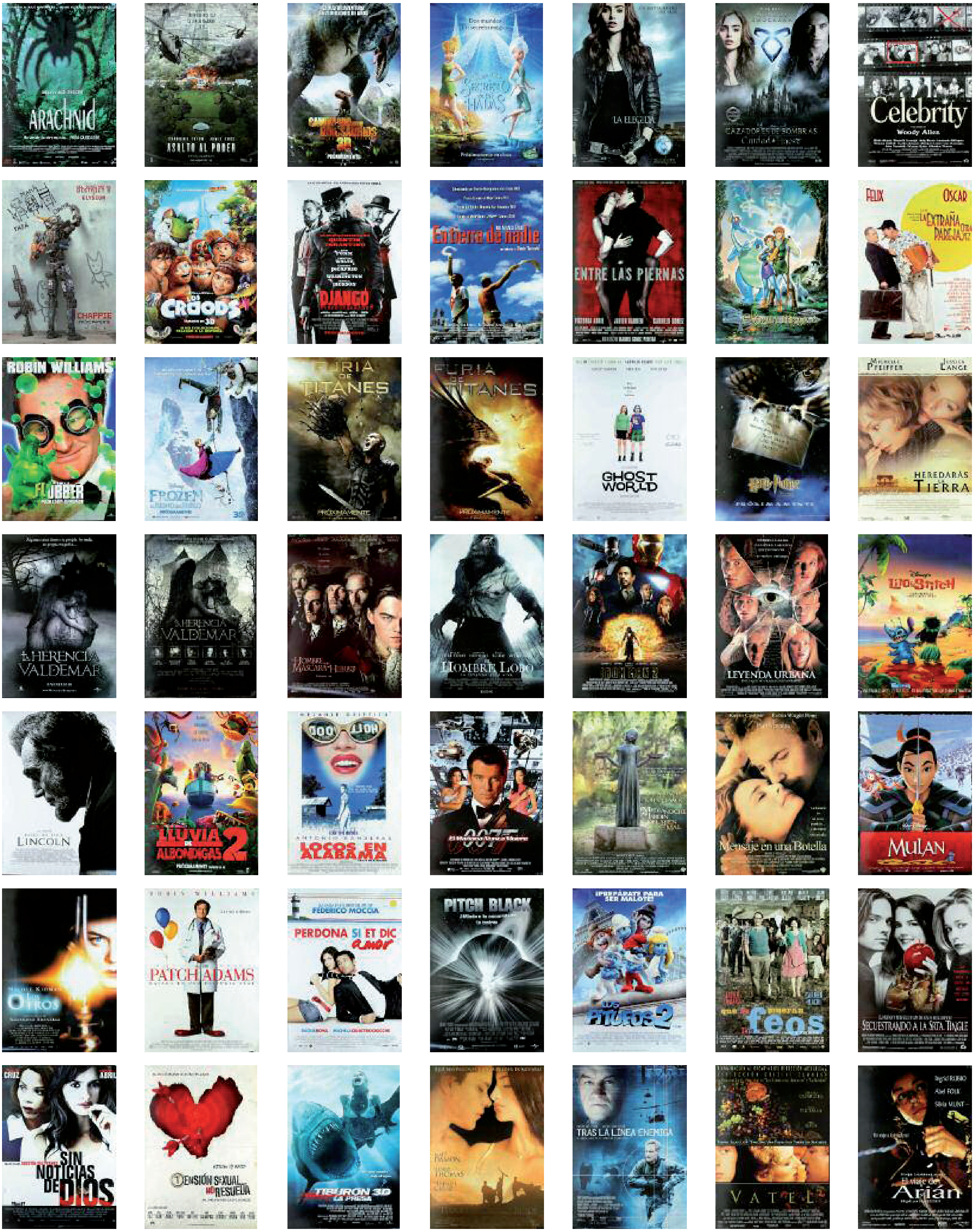

Taula número 10

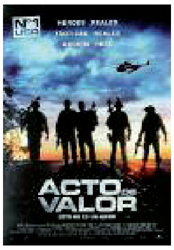

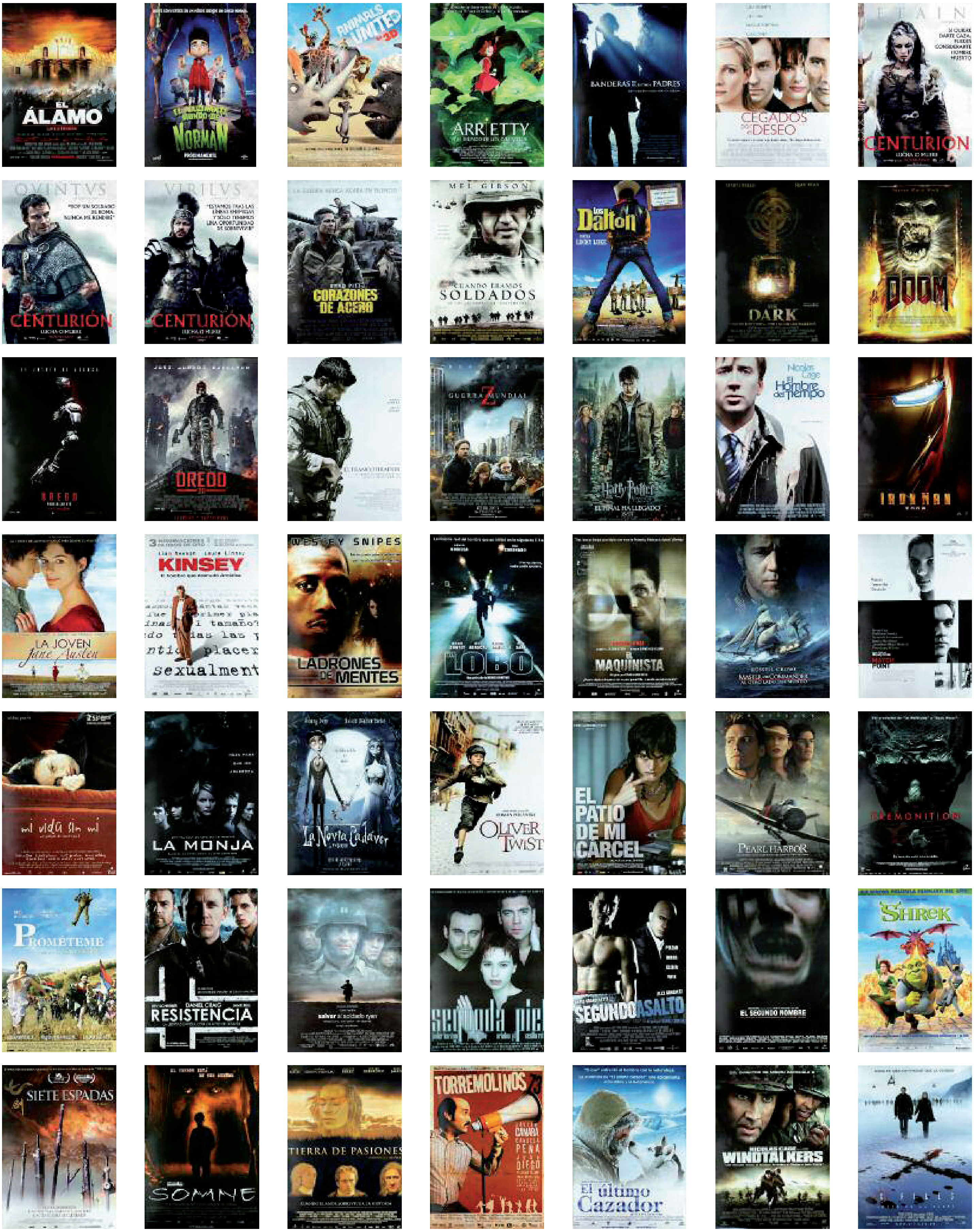

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Dijous 13 d'octubre

LA CATE, ESPAI CULTURAL

Sessió de cinema

Projecció del documental ***Quién mató a Walter Benjamín*** amb l'assistència del seu director en **David Mauas**. Walter Benjamin, un dels pensadors més rellevants del segle XX, morí a Portbou el 1940. El film indaga sobre les estranyes circumstàncies de la seva mort.

Acte presentat per: **Cristina Jutge**

Col·laboren: **La Cate** i **Cineclub Diòptria**

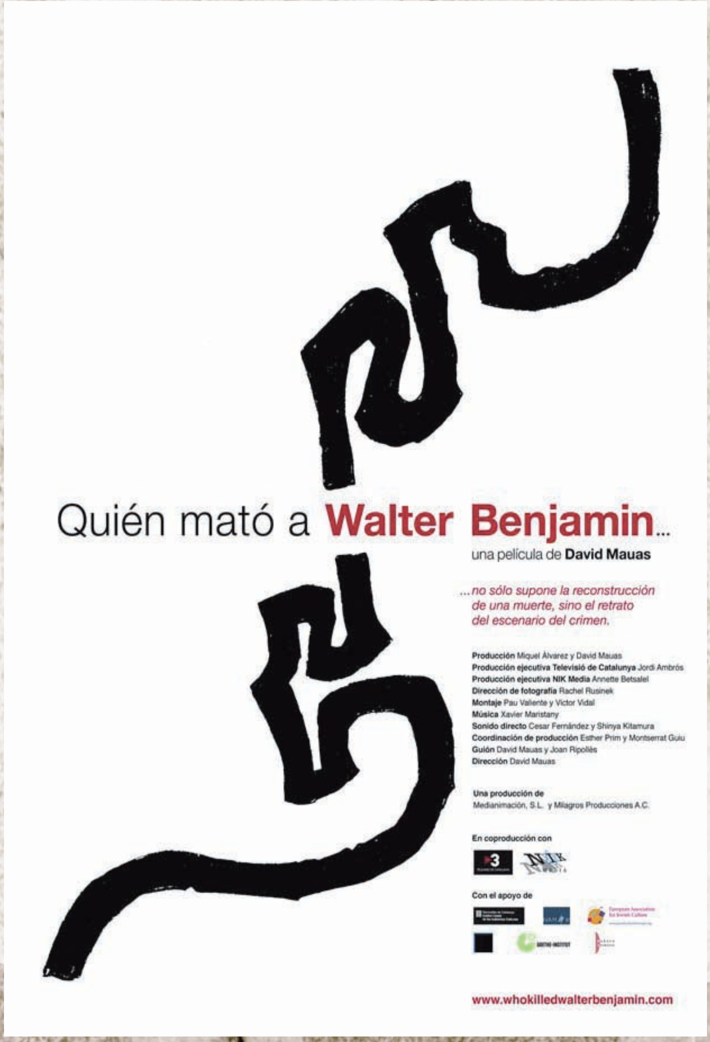
Quién mató a Walter Benjamin...
una película de David Mauas
...no sólo supone la reconstrucción de una muerte, sino el retrato del escenario del crimen.
Producción Miquel Álvarez y David Mauas
Producción ejecutiva Televisió de Catalunya Jordi Ambrós
Producción ejecutiva NIK Media Annette Betsalel
Dirección de fotografía Rachel Rusinek
Montaje Pau Valiente y Victor Vidal
Música Xavier Maristany
Sonido directo Cesar Fernández y Shinya Kitamura
Coordinación de producción Esther Prim y Montserrat Guiu
Guión David Mauas y Joan Ripollès
Dirección David Mauas
Una producción de
Medianimación, S.L. y Milagros Producciones A.C.
En coproducción con
Con el apoyo de
www.whokilledwalterbenjamin.com

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Divendres 14 octubre

AMICS DEL CASTELL DE SANT FERRAN

Conferència

“Refugiats, de la guerra civil a l'actualitat” a càrrec de **David Garcia Algilaga**, escriptor.

Acte presentat per: **Joan Manuel Soldevilla**, professor de l'institut R.M.

Col·labora: **Amics del Castell de Sant Ferran**

Maridatge ofert per: **Caves Peralada** i **Fricash De Carns**

REFUGIATS, DE LA GUERRA
CIVIL A L'ACTUALITAT
CONFERÈNCIA
DAVID GARCIA ALGILAGA
Historiador
JOAN MANUEL
SOLDEVILLA
Professor Institut
R.Muntaner
Amics del Castell de Sant Ferran
Figueres
DIVENDRES 14
D'OCTUBRE
SEU SOCIAL
8 del vespre
D@MARISA
COL·LABOREN:
tramuntana.TV
El Consorcio Castillo San Fernando
Ajuntament de Figueres
Cultura
ROGER
miram.cat
DALÍCATESSEN
EMPORDÀ
HORA NOVA
GironaNoticies.com
viu
figueres.com
CRAE
Acte inclòs dintre el programa "Refugiats, un drama actual"
Organitzat per:
casinomenestral FIGUERENC
Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam
www.archivocine.com
Ajuntament de Figueres
Patrocinat per:
Consell Comarcal de l'Alt Empordà
FUNDACIÓ ALBERT TOMÀS i BASSOLS

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

Dissabte 15 d'octubre

PASSEIG PARC BOSC DE FIGUERES

Ruta bombardeigs i refugis

Ruta pels refugis de Figueres comentada per l'historiador **David Garcia.** Us proposem una visita guiada per recórrer la història dels anys de guerra i de postguerra a la ciutat.

Col·laboren:

Ajuntament de Figueres/Cultura i **Institut d'Estudis Empordanesos**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

15 OCTUBRE

RUTA BOMBARDEIGS I REFUGIS

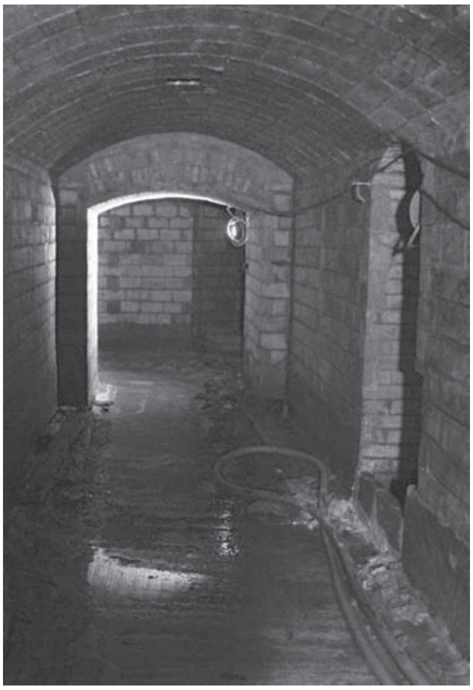

Ruta pels refugis de Figueres comentada per l'historiador **David Garcia**. Us proposem una visita guiada per recórrer la història dels anys de guerra i de postguerra a la ciutat.

La duració prevista és de 3 hores.

Màxim de 40 persones

Per reserves David Garcia:
Tel. **637 840 118**

e-mail:
algilaga78@hotmail.com

casinomenestral FIGUERENC

Ajuntament de Figueres Alt Empordà Cultura

L'INSTITUT D'ESTUDIS EMPORDANESOS

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

Diumenge 16 d'octubre

SORTIDA DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

Ruta Banyuls-Portbou

Ruta que segueix les passes que el filòsof alemany Walter Benjamin va fer el 1940 fugint de França per arribar fins a Portbou. Durada 6 hores.

Organitza: **Centre Excursionista Empordanès**

Col·laboren: **Fundació Albert Tomàs Bassols, Autocars David i Manel** i **Ajuntament de Portbou**

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

16 OCTUBRE

EXCURSIÓ RUTA BANYULS-PORTBOU

Ruta que segueix les passes que el filòsof alemany Walter Benjamin va fer el 1940 fugint de França per arribar fins a Portbou.

Durada 6 hores.

El preu de l'excursió és de 10 € (inclou el viatge amb autocar i l'arrossada que es farà un cop arribats a Portbou). Places limitades.

Interessats Tel. 672 46 18 84

E-mail: secretaria@cee.cat

Organitza: CEE

Patrocina: casinomenestral FIGUERENC

Col·laboren: FUNDACIÓ ALBERT TOMÀS i BASSOLS Patrimoni cultural, recerca i estudi — Autocars DAVID i MANEL SL

REFUGIATS
UN DRAMA ACTUAL

Retalls de premsa

El Casino programa un cicle amb un mes d'actes sobre el drama dels refugiats

FIGUERES | G,T

■ El Casino Menestral de Figueres i l'arxiu-col·lecció de l'expert en cinema Lluís Benejam, en col·laboració amb múltiples entitats de la ciutat i la comarca, ha programat un cicle amb una trentena d'actes durant un mes per parlar sobre el drama dels refugiats. Les activitats, sota el títol *Refugiats, un drama actual*, s'iniciaran el proper divendres, 16 de setembre, i s'allargaran fins al 16 d'octubre.

Les jornades s'iniciaran a les vuit del vespre a la Casa Empordà amb la inauguració de l'exposició sobre la pel·lícula *L'última frontera* de Manuel Cussó-Ferrer acompanyada d'una mostra de cartells que films que han tractat aquesta problemàtica.

La pel·lícula va ser filmada a la serra de l'Albera fa 25 anys i aborda el drama viscut per Walter Benjamin fugint dels nazina. Amb l'objectiu d'aprofundir-hi, l'endemà dissabte 17 de setembre al mateix punt i a partir de les cinc de la tarda es podrà conversar amb el seu director.

Entre la programació hi ha exposicions, sessions de cinema, xerrades, teatre o sortides culturals

Activitats per a tothom

Durant tot el mes hi continuaran les xerrades, sortides culturals per diferents punts de Figueres i la comarca i tampoc hi faltaran les exposicions, el teatre, les sessions de cinema o les vetllades poètiques. A més, la inauguració de cada exposició s'acabarà amb el maridatge d'una copa de vi d'un celler empordanès, col·laboradors del cicle, i productes de l'Empordà. L'objectiu és oferir un espai de debat a l'entorn d'aquesta problemàtica de rabiosa actualitat.

COMUNICACIÓ

Seguiu l'actualitat a través de la nostra web
Informació actualitzada diàriament 24/7
WWW.EMPORDA.INFO

AGENDA ESTIU

Programen un mes d'activitats sobre la crisi dels refugiats

➤ El Casino Menestral organitza un cicle cultural del 16 de setembre al 16 d'octubre, a partir del film «L'última frontera» de Manel Cussó-Ferrer

FIGUERES | SÒNIA FUENTES

■ La realitat dels refugiats és un drama davant del qual ningú pot restar impassible, per aquest motiu, el Casino Menestral ha programat un mes d'activitats, del 16 de setembre al 16 d'octubre, destinades a abordar el conflicte. Amb la participació de les entitats figuerenques i d'altres pobles veïns i juntament amb el consistori figuerenc, s'ha programat el cicle, *Refugiats, un drama actual*, que parteix de la pel·lícula *L'última frontera*. El seu director, Manuel Cussó-Ferrer, va ser present divendres, a La Cate de Figueres, durant la presentació per donar suport a aquesta iniciativa.

La pel·lícula de Cussó-Ferrer, que va ser filmada a la serra de l'Albera, Portbou i Colera, es va estrenar a la Berlinale el febrer de 1992 i ara compleix 25 anys. Parla del drama que va viure Walter Benjamin fugint dels nazis i es projectarà el dia 29 de setembre a La Cate.

El programa d'actes s'emmarca dins el cicle «Cinema Fet a Casa», que va començar el seu camí l'any 2009, amb la intenció de dedicar-la al col·leccionisme cinematogràfic. A partir de la segona edició, a part de la Fira del Col·leccionisme, "vam voler que servís per donar a conèixer pel·lícules que tot ella o alguna seqüència s'hagués filmat a la comarca de l'Alt Empordà, la iniciativa, aquest any, però, s'ha desbordat" explicava el president del Casino Menestral, Eduard Ayats.

En total seran una trentena de propostes que permetran "obrir un espai de debat i reflexió necessari", va recalcar el regidor de Cultura, Alfons Martínez, "davant aquesta crisi d'humanitat que estem patint".

Els organitzadors han destacat la participació de les entitats que aportaran totes elles el seu gra de sorra a l'hora d'explicar el conflicte a través de cada una de les propostes que elles mateixes han organitzat. El cicle inclou des de xerrades, exposicions, presentacions de llibres i sortides culturals a diferents espais de Figueres i punts de la comarca. Lluís Benejam, que un any més posa a disposició del cicle el seu arxiu-col·lecció, s'ha mostrat enormement satisfet del resultat de la programació, "perquè ens ajudarà una mica més a entendre el que està passant", referint-se a un conflicte que afecta ja 65 milions de refugiats al món.

La presentació dels actes va omplir, divendres, La Cate. BORJA BALSERA

ALGUNES ACTUACIONS DESTACADES

1. 16 DE SETEMBRE — **Inauguració exposició *L'última Frontera*** Casa Empordà. 20.00 hores.
2. 17 DE SETEMBRE — **Converses amb el director.** Casa Empordà 20.00 hores
3. 22 DE SETEMBRE — **Presentació de *Trenes tallades. Records d'una nena de Rússia*** Biblioteca 19.00 h.
4. 24 DE SETEMBRE — **Sortida al camp de Rivesaltes i Maternitat d'Elna** Sortida des de Figueres 7.30
5. 27 DE SETEMBRE — **Xerrada «I si els refugiats fóssim nosaltres?»** Museu del Joguet 19.30 hores.
6. 1 D'OCTUBRE — **Exposició «Exilis llibres d'artista»** Galeria Ventós
7. 2 D'OCTUBRE — **Teatre *La idea d'Europa*** Convent dels Caputxins 17.00 h
8. 5 D'OCTUBRE — **Xerrada «Jo sóc refugiat. Els murs de la vergonya»** amb Erik Hauck Museu del Joguet
9. 6 D'OCTUBRE — **Documental *Fugir de l'oblit*** La Cate 21.00 hores.

→**ACTES CULTURALS.** PER CONSCIENCIAR LA POBLACIÓ

El Casino Menestral apropa a Figueres el drama dels refugiats

INAUGURACIÓ. El tret de sortida del cicle va ser el 16 de setembre — ÀNGEL REYNAL

Redacció | **FIGUERES**

■ El Casino Menestral Figuerenc amb l'arxiu-col·lecció de Lluís Banejam ha organitzat el cicle "Refugiats, un drama actual". Fins al 16 d'octubre hi haurà més d'una trentena d'actes que configuren el programa per tal d'apropar a la gent el drama que s'està vivint a Europa. Aquesta iniciativa busca motivar la reflexió a l'entron de les vivències i penúries que avui dia viuen milers de persones fruit de la necessitat d'emigrar. Aquest cicle d'actes també compta amb el suport de l'Ajuntament de Figueres, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i la fundació Albert Tomàs. En el marc d'aquest cicle d'actes hi haurà exposicions, projeccions, taules rodones, excursions i presentacions, tant a Figueres com en altres municipis de la comarca. El tret de sortida va ser divendres, 16 de setembre, a la Casa Empordà, amb l'exposició sobre la pel·lícula *L'última frontera* de Manuel Cussó. La mostra inclou cartells de pel·lícules que tracten el tema dels refugiats. Hi van acudir un centenar de persones i membres del govern. ■

DEL 19 AL 26 DE SETEMBRE

El cicle sobre els refugiats aborda l'exili forçat dels nens a Rússia

➤ Dijous es presenta «Trenes tallades. Records d'una nena de Rússia», sobre la vida de Roser Rosés

FIGUERES | **SÒNIA FUENTES**

■ El crític de cinema Àngel Quintana donava divendres el tret de sortida a l'exposició de la pel·lícula *La última frontera* del director Manuel Cussó-Ferrer, a la Casa Empordà. L'acte servia per inaugurar el cicle *Refugiats, un drama actual*, que continua fins al 16 d'octubre latent per fer reflexionar sobre la realitat dels refugiats. Josep Ramoneda, escriptor, pronunciava dilluns a la biblioteca una xerrada sobre *L'Europa dels refugiats* i diferents equipaments de la ciutat dediquen exposicions a aquesta temàtica.A la biblioteca de Figueres s'ha inaugurat ja *La Constel·lació Benjamin. Desembalant la biblioteca de Cussó-Ferrer* i al Museu del Joguet s'hi exhibeix a partir de dimarts el joc d'escacs realitzat per Damiàs Calvet, que forma part del seu fons.

La Casa Empordà va acollir dissabte la inauguració de l'exposició sobre 'La última frontera'. BORJA BALSERA

La programació segueix

Durant la Guerra Civil (1936-1939), milers de nens espanyols, majoritàriament del Cantàbric, van ser evacuats a diferents països per allunyar-los del conflicte. Aproximadament, tres mil nens van ser acollits per la Unió Soviètica. A través del testimoni de diversos d'aquests infants, avui octogenaris, el film *Els nens de Rússia*, indaga en la seva perpècia i narra dramàticament els fets. Allò que havia de ser en principi una evacuació temporal va ser un llarg viatge, del qual molts no van poder tornar fins 20 anys després. La pel·lícula es projecta dijous a les 21.30 a la Cate.

Abans, a les 19.00 hores es presentarà a la biblioteca el llibre *Trenes tallades. Records d'una nena de Rússia* editat per Edicions Cal·lígraf, amb la presència de l'autora Roser Rosés. El llibre és el relat corprenedor dels anys d'exili forçat de la Roser Rosés, una nena de 12 anys, que l'any 1938 va ser enviada pels seus pares a l'URSS per salvaguardar-la dels estralls de la Guerra Civil, d'on va tornar l'any 1947 convertida en una dona amb una sensibilitat i una formació incompatible amb l'Espanya franquista.És la història lúcida, tendra i intensa de la infantesa d'una l'autora que no va retrobar-se amb els seus pares fins després de nou anys de fugir cap a Rússia, i de viure als Estats Units i Mèxic.

Per completar les activitats, el cicle inaugura quatre exposicions de fotografia. La primera al Consell Comarcal sobre *Els passos de la frontera* d'Alfred Mauve, on es mostren imatges de l'àrea de l'Albera, per on l'hivern de 1939 van emprendre el camí de l'exili en direcció cap a França, s'inaugura dimecres. De l'exili del 39 s'enllaça amb la problemàtica actual dels exiliats que ara busquen la llibertat. Divendres, al Cafè Dalícatessen, Marc Sanyé exposa *9 kilòmetres*, imatges sobre els 9 quilòmetres de mar que separen la costa turca de les illes gregues de Lesbos Kos. També podrem assistir a una altra visió de l'exili, la que ofereixen les fotografies de Marià Roman (Portbou 1936) a la recerca del passat, una mostra comissariada per Carles Roman. L'obertura serà dillus 26, a la Fundació Clerch i Nicolau. Per completar els actes de la setmana, hi ha la visita al Museu Memorial del camp de Rivesaltes i la Maternitat d'Elna, dissabte.

LES PROPOSTES

EMPORDA

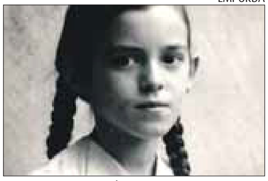

ROSER ROSÉS

Explica la seva experiència vital a Rússia, fugint de la guerra civil

1 L'autora té 90 anys i explicarà la trajectòria vital que la va portar amb 12 anys a Rússia, fugint de la Guerra Civil, i com allà també va viure la Segona Guerra Mundial.

EMPORDA

EXPOSICIÓ FOTOGRAFIA

Marc Sanyé inaugura '9 Kilòmetres' al Cafè Dalícatessen

2 Nou quilòmetres de mar separen la costa turca de les illes gregues de Lesbos i Kos, que permeten deixar enrere la guerra i aconseguir la llibertat. La mostra s'inaugura divendres.

EMPORDA

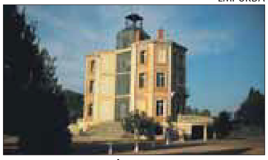

VISITA HISTÒRICA

Al Museu Memorial del Camp de Rivesaltes i la Maternitat d'Elna

3 Dissabte, des de Figueres es farà una sortida molt especial per recordar el pas de refugiats republicans catalans i espanyols, jueus, algerians, gitanos i harquis.

CICLE «REFUGIATS, UN DRAMA ACTUAL» ▸ FINS AL 16 D'OCTUBRE

Roser Rosés

AUTORA DEL LLIBRE «TRENES TALLADES. RECORDS D'UNA NENA DE RÚSSIA»

«Sempre vaig tenir l'esperança de tornar a casa»

Els pares de Roser Rosés (1926) van enviar-la a Rússia als 12 anys per protegir-la de la guerra civil. No va tornar a veure'ls fins que en tingué 21. Tornà, aleshores, a una Catalunya ben diferent. Després de set dècades ha recollit tots els seus records en un llibre, *Trenes tallades*, presentat dijous a Figueres.

Roser Rosés amb el seu llibre, a la biblioteca de Figueres. BORJA BALSERA

ENTREVISTA

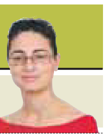

Cristina Vilà
FIGUERES

«No havia parlat d'això ni amb la família, perquè no saber et protegia per si et feien algun interrogatori»

■ A primer cop d'ull, Roser Rosés sembla una persona fràgil, però una espurna encén la seva mirada. El llibre, diu, "m'ha alliberat dels vells fantasmes que duia dins".

P Imaginava el ressò que podria tenir aquest llibre?
R No, m'ha canviat la vida.
P Com sorgeix aquesta aventura d'escriure els seus records?
R Jo ja tenia tot això escrit per als meus fills, perquè el dia que faltés sabessin aquesta part de la meva vida que em va tocar viure. Una vegada ho vaig comentar a una amiga, l'Helena Vidal, nascuda a Rússia i de pares catalans, i ho va voler llegir. Ella tenia interès, el seu pare havia estat mestre meu. L'hi vaig deixar amb tota la il·lusió i ella ho va ensenyar als editors de Cal·lígraf i, pim-pam-pum, ja va estar. Sense adonar-me'n ja tenia el llibre al carrer i iniciava aquesta aventura inesperada.
P La seva és la història que molts altres nens també van viure. Rússia acollí 2.873 infants.
R Sí, sí, però això és el que he viscut jo. Els exilis, com tot, cadascú els té d'una manera i jo he escrit el que he viscut. Entenc i comprenc que hi hagi gent que pensi que no combrego amb una o una altra cosa, però és el que m'ha tocat viure a mi.
P La seva va ser una infantesa feliç.
R Sí, tot normal.
P Els seus pares, però, decidiren enviar-la a Rússia per protegir-la.
R Sí, jo patia molt, tenia fins i tot atacs de nervis a causa dels bombardejos, m'alteraven molt. Un oncle meu era qui feia les expedicions a Rússia i m'hi va apuntar.
P Tot va resultar com pensava?
R Creia que el fet natural seria viure en família, amb els meus oncles, i això no va ser així.
P És clar, només arribar a Leningrad ja la separaren d'ells.
R No va ser una cosa que em torbés en un primer moment, perquè l'oncle, que era metge, va haver de marxar per dur una altra expedició de nens. Just en arribar a Figueres es va assabentar que Franco havia pres Barcelona i va llançar maletes, va girar cua i va fugir, afortunadament a Mèxic. Sort d'això perquè, amb el temps, vam poder sortir de Rússia i anar-hi.
P Com vivien els infants?
R En règim d'internat.
P No va ser traumàtic?
R No, no. A Leningrad ens van instal·lar en un hotel per viure la quarantena.
P Degué ser molt xocant.
R Molt, la neu, aquella manera de parlar tan estranya... A Leningrad ja ens ensenyaren l'alfabet ciríl·lic i un rodolí en rus. Ens començaven a introduir de manera amable i agradable. Recordo molta higiene, ens dutxàvem cada dia. És clar, veníem d'un país en guerra.
P Passada la quarantena s'instal·len en una colònia de Pravda on viuen durant dos anys. Com era?
R Eren internats de nens. El professorat era, principalment, espanyol i alguns russos que parlaven castellà.
P Visqué un ambient familiar?
R Sí, perquè vaig marxar amb una cosina de València, la Lola, que tenia la meva edat. Sempre anàvem juntes. La meva tia, a l'inici, també hi era, però se li va morir la filla, de tres anyets, va patir molt i la van dur a una casa per a adults. Ella no va assumir mai quedar-se sola sense el marit i després sense la filla. Sort que estava embarassada i va tenir un nen. Allò la va fer viure.
P Els infants s'adaptaven millor?
R Sí. Jo no vaig sentir angúnia de sentir-me empressonada, perquè eren tres pavellons amb jardins entremig, era molt agradable, la colònia. Havia estat una casa de repòs. Però, és clar, no hi tenia els pares. Tot va canviar però, de fet, amb la guerra viscuda, els canvis els vas assumint d'una manera natural. No quedava més remei.
P Va fer amistats?
R Durant tres o quatre anys vaig estudiar i després, amb la guerra, treballava, perquè necessitaven mans. Molts espanyols es van enrolar amb l'exèrcit rus per defensar aquell país que ens havia acollit molt bé. Ara no acullen cap refugiat. És un desastre.
P Quan esclata la Segona Guerra Mundial tot canvia.
R Va ser un desastre total. Ens evacuaren de seguida a un poblet de la República del Volga, Kukkus. Tornaren els bombardejos...
P Tornava l'horror.
R Pitjor.
P No es va quedar gaire a Kukkus. Vostè va decidir trobar la seva tieta i nebot enviats a Taixkent i, més tard, a Kokand.
R Sí, em van evacuar a l'Àsia Central i després cap a Crimea i novament em vaig reincorporar a la casa de nens, que ja era de joves.
P Sempre mantingué l'esperança?
R L'esperança de tornar a casa, sempre. Ho vaig aconseguir al cap de set anys i mig de marxar.
P Sortir de Rússia no devia ser fàcil.
R La nostra va ser la segona i última expedició que va sortir. L'eufòria de guanyar la guerra els va fer veure les coses a escala internacional, però després van tornar a la seva manera de ser.
P De Rússia arriba a Mèxic, passant pels Estats Units. Quin xoc cultural.
R Vaig viure'n molts, cultures diferents, fins i tot la vestimenta.
P Després retorna a casa. Sabia tot el que havien viscut els seus pares?
R No, el meu pare no em va ni venir a rebre, perquè no era lliure per desplaçar-se pel seu país.
P Torna a una Catalunya diferent.
R Del record que en tenia, vaig trobar que tot era fosc, trist.
P Tot allò que visqué ho compartí.
R El 2006 vaig proposar fer una xerrada i va ser quan vaig trencar el gel. Aleshores em vaig incorporar de voluntària al Museu d'Història de Catalunya i anava per les escoles i instituts. Va ser difícil parlar. No ho havia fet ni amb la família.
P Per què?
R Perquè no saber et protegeix per si algun dia et fan un interrogatori policial.

PROPOSTES PER A AQUESTA SETMANA

CASINO MENESTRAL

CONFERÈNCIA

Debat obert sobre l'acollida humanitària

L Museu del Joguet de Catalunya.
D Dimarts 27, a les 19.30 hores.
■ El president de Càritas Alt Empordà Interior, Marià Lorca, reflexionarà sobre les condicions i els límits de l'acció de l'entitat que representa el gran repte de l'acollida humanitària dels refugiats. El regidor Francesc Cruanyes serà l'encarregat de presentar l'acte. **REDACCIÓ** | FIGUERES

CASINO MENESTRAL

CONFERÈNCIA

El rostre (rastre) de la violència als camps

L Biblioteca Fages de Climent.
D Dimecres 28, a les 19.15 hores.
■ La psicòloga clínica i psicoanalista Anna Miñarro mostra una mirada diferent sobre els camps de concentració i l'exili. Miñarro els aborda des del punt de vista de la violència que hi succeïa. L'acte el presentarà el president d'Òmnium Cultural de Figueres, Lluís Casadellà. **REDACCIÓ** | FIGUERES

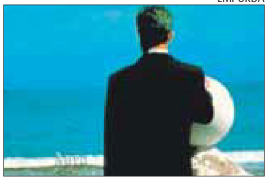

EMPORDÀ

SESSIÓ DE CINEMA

L'últim viatge del filòsof Walter Benjamin

L Sala La Cate.
D Dijous 29, a les 21.00 hores.
■ *L'última frontera* de Manuel Cussó-Ferrer evoca el viatge que va viure el filòsof jueu Walter Benjamin des de Banyuls de la Marenda fins a Portbou on arribà fugint dels nazis i on va morir el 1940. El film es projecta en col·laboració amb Cineclub Diòptria. **REDACCIÓ** | FIGUERES

EMPORDÀ

TAULA RODONA

Cinefòrum amb Quim Lecina i Cussó-Ferrer

L Casino Menestral (antics jutjats).
D Divendres 30, a les 19.45 hores.
■ L'actor Quim Lecina i el director Manuel Cussó-Ferrer parlaran sobre la seva participació al film *L'última frontera*. Lecina és qui justament va interpretar el personatge de Walter Benjamin. A l'acte, també hi participarà Anastasi Rinos, consultor de muntatge. **REDACCIÓ** | FIGUERES

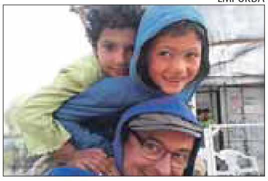

EMPORDÀ

DOBLE EXPOSICIÓ

La mirada dels artistes sobre els exilis

L Galeria Ventós i Caputxins.
D Dissabte 1 i dilluns 3, a les 19.00.
■ Aquest dissabte, a la galeria Ventós, s'obre les portes d'*Exilis llibres d'artista*, una col·lecció de llibres creats per 25 artistes al voltant del tema. Per la seva part, el fotògraf Xavi Toral mostra, als Caputxins, imatges captades fa uns mesos al camp de refugiats d'Idomeni. **REDACCIÓ** | FIGUERES

Refugiats, una crida a la reflexió

Figueres obre un mes d'activitats per aprofundir en el drama dels exilis

Una mostra sobre la pel·lícula «L'última frontera» de Manuel Cussó-Ferrer obre el cicle *Refugiats, un drama actual*. El director ha desembalat part de la seva biblioteca i ha triat un centenar de llibres sobre Walter Benjamin, que seran exposats a Figueres.

Fotografia de Cussó-Ferrer. ÓSCAR FERNÁNDEZ ORENGO

FIGUERES | **S. FUENTES**

■ L'exposició, *La constel·lació Walter Benjamin* és un enlluernador laberint d'un pensament crític; ens transporta vers la filosofia, l'assaig, el periodisme i la novel·la. Des que als anys setanta Antoni Pous, primer traductor de Walter Benjamin al català, va descobrir aquest pensador i la seva obra a Manuel Cussó-Ferrer, el cineasta no ha parat de llegir, rellegir i col·leccionar els llibres que fan referència a l'autor més citat de la nostra època.

Manuel Cussó-Ferrer, captivat per la figura de l'intel·lectual jueu alemany Walter Benjamin (Berlín, 1892 - Portbou, 1940) ha aplegat, al llarg dels anys, una nodrida biblioteca personal que conté entorn d'uns 300 exemplars i reuneix bona part de l'obra benjaminiana i les seves traduccions a altres llengües. Així mateix, també s'hi troba un important nombre de les publicacions aparegudes entorn de la figura i l'obra del que sens dubte ha estat un dels pensadors més influents del segle XX.

En el marc del cicle «Refugiats, un drama actual», que té lloc a Figueres del 16 de setembre al 16 d'octubre, Cussó-Ferrer desembala part d'aquesta biblioteca i, a través de la tria d'un centenar de llibres, acompanyada pels textos que ha escrit ell mateix, fa aflorar algunes de les pistes més visibles, aquelles que d'un cop d'ull ens evidencien diferents claus del complex univers del pensament de Benjamin, així com alguns dels temes de la seva obra. La mostra s'inaugurarà a la biblioteca de Figueres dilluns 19, després de la conferència *L'Europa dels refugiats*, que oferirà l'escriptor Josep Ramoneda, a 1/4 de 8 del vespre.

El cicle «Refugiats, un drama actual» començarà divendres (a les 8 del vespre) amb l'exposició, a la Casa Empordà, sobre la pel·lícula *L'última frontera* del director Manuel Cussó-Ferrer, que es podrà veure el 29 de setembre a La Cate. La pel·lícula està filmada a la serra de l'Albera, Portbou i Colera i parla del drama que va viure Walter Benjamin fugint dels nazis. L'exposició entorn aquesta pel·lícula mostrarà cartells d'altres pel·lícules que també han tractat el tema de les persones refugiades, explica Lluís Benejam, el qual ha comissariat l'exposició juntament amb Àngel Quintana i Manuel Cussó. La inauguració de la mostra, que es podrà visitar durant tot el mes que dura el cicle, estarà acompanyada d'un maridatge ofert pel Grup Oliveda i Fricash De Carns.

L'endemà dissabte, a la Casa Empordà, de les 5 de la tarda a les 8 del vespre, Cussó-Ferrer estarà present a *Converses amb el director*, per parlar amb el públic sobre el film, Benjamin i el cinema en general. Per aproximar-nos encara més a la figura de Benjamin, diumenge, a partir de les 9 del matí, es podran visitar els espais que el filòsof va recórrer a Portbou. La proposta està organitzada pels Amics dels Museus Dalís i el Casino. La sortida serà des de l'estació d'autobusos de Figueres.

El suport de les entitats

El cicle *Refugiats, un drama actual* està organitzat pel Casino Menestral Figuerenc i l'Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam, però hi col·laboren unes 26 entitats altempordaneses i compta amb el suport de l'Ajuntament de Figueres, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i la Fundació Albert Tomàs i Bassols.

CICLE «REFUGIATS, UN DRAMA ACTUAL» ▸ FINS AL 16 D'OCTUBRE

Homenatges polièdrics i artístics

➤ El cicle «Refugiats» segueix avançant i desgranant actes de sensibilització amb molt d'interès

FIGUERES | **CRISTINA VILÀ**

■ El cicle *Refugiats, un drama actual* ha desplegat, aquesta setmana passada, una activitat intensa amb propostes molt diverses entre les quals han destacat la inauguració d'una mostra de gran valor documental de l'arxiu Marià Roman a la Fundació Clerch i Nicolau, una taula rodona sobre el film *L'última frontera* o una col·lectiva, que esdevé un homenatge col·lectiu dels artistes actuals als exiliats, a la galeria Ventós, entre altres.

La mostra a la Ventós, que es va organitzar juntament amb l'associació cultural PopulArt de Capmany i que porta per títol *Exilis*, va servir per presentar vint-i-nou llibres d'artista de trenta-un artistes diferents, tots ells molt coneguts dins i fora de la comarca. Molts d'ells, de fet, no van faltar a la cita i van interactuar amb el concorregut públic assistent explicant què amaguen les seves peces. La mostra es podrà veure fins al 29 d'octubre.

L'activitat dins el cicle «Refugiats» segueix aquesta setmana i ho fa sense defallir. Després de la inauguració, aquest dilluns passat, d'una mostra sobre el camp d'Idomeni del fotògraf Xavi Toral, als Caputxins, aquest dimarts es presentarà una altra mostra elaborada pel Gabinet de Drets Humans de la Creu Roja Catalunya, a La Cate, així com una xerrada d'un ponent de l'entitat. L'altra proposta, que presentarà Cari Oriol, serà una vetllada poètica divendres als antics jutjats consistent en una lectura de poemes, amb acompanyament musical. L'endemà, a les 9 del matí, s'ha organitzat una sortida per visitar el Museu de l'Exili de la Jonquera de la mà del seu director, Jordi Font. Per cloure la setmana, dilluns, al Museu del Joguet, l'advocat guineà José Luis Nvumba oferirà la xerrada *Refugiats (des)amparats per la llei*. El presentarà Montserrat Blasi.

La Ventós inaugurà dissabte una col·lectiva sobre els exilis. FRANCESC AGUILERA

L'ACTE DESTACAT

VETLLADA POÈTICA

L Antics jutjats de Figueres.
P **Cari Oriol Serres.**
D Divendres 7, a les 20.00 hores.

BORJA BALSERA

CONFERÈNCIA

Erick Hauck i la immigració il·legal

➤ Erick Hauck ofereix dimecres, a les 19.30 hores, al Museu del Joguet, la xerrada *Jo sóc refugiat: els murs de la vergonya*, on qüestionarà el recurs de la construcció de murs per aturar la immigració il·legal.

EMPORDÀ

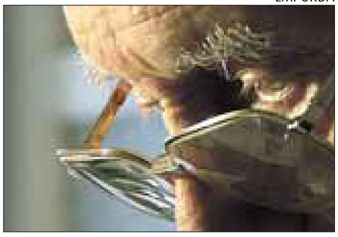

SESSIÓ DE CINEMA

Projecten «Fugir de l'oblit»

➤ Abel Moreno signa *Fugir de l'oblit*, un documental que explica la vida d'en Pitu, un home que ha passat la vida fugint. Serà dijous a les 21.00 hores a La Cate.

Òscar Intente reviu els mots de George Steiner per reflexionar sobre Europa

LA REPRESENTACIÓ

TEATRE «LA IDEA D'EUROPA»
L Caputxins de Figueres.
D Diumenge 2, a les 17.00 hores.
P Preu: 8 euros.

EMPORDÀ

L'ARTÍFEX DE L'OBRA
Òscar Intente, actor i director
➤ Òscar Intente és el responsable que aquesta obra es porti a escena. Durant la representació l'acompanya Ferran Martínez, a l'acordió.

FIGUERES | **REDACCIÓ**

■ *La idea d'Europa* és el títol d'un llibret de George Steiner que neix, a la vegada, d'una conferència impartida pel mateix autor, un dels pensadors més reconeguts del Vell Continent, al Nexus Institute d'Amsterdam. *La idea d'Europa* també és un monòleg teatral adaptat per l'actor i productor Òscar Intente que, alhora, dirigeix, produeix i porta a escena aquest diumenge a les 5 de la tarda, als Caputxins de Figueres.

La peça, que dura una hora aproximadament, interpel·la l'espectador sobre la identitat del fet europeu i sobre el pes de la història i la cultura europea. A més, l'obliga a fer-se preguntes i a reflexionar sobre conceptes importants com la raó o la justícia.

PARAL·LEL 46

Alfons Martínez Puig
Articulista

REFUGIATS

Fa pocs dies, a Figueres, es va donar inici al cicle «Refugiats: Un drama actual», una iniciativa del Casino Menestral i l'Arxiu de Cinema Lluís Benejam; un cicle que, al voltant de la pel·lícula *L'última frontera* del director Manuel Cussó-Ferrer, s'ha bastit un munt d'activitats diverses que sobrepassen la mateixa ciutat i busquen altres indrets de la comarca.

Una de les primeres activitats ha estat una xerrada de l'escriptor i pensador Josep Ramoneda a la Biblioteca Fages, que va contextualitzar no només el cicle, sinó tot el que està suposant l'arribada massiva de refugiats a Europa.

Potser la crisi dels refugiats ja no surt tant als mitjans de comunicació, però els refugiats continuen arribant a Europa i –segons un macroestudi realitzat a 15 països de la UE, segons una notícia apareguda en premsa– enguany arribaran més de 300.000 persones. La UE ha gastat més de 17.000 milions d'euros per aturar l'arribada de refugiats; diners malgastats, ja que continuen venint a Europa a la recerca no sé si d'un futur, però sí amb una vaga esperança. Però aquest macroestudi no només es queda amb les xifres, sinó que va una mica més enllà i després de milers d'entrevistes a europeus obté unes conclusions de les quals cal prendre bona nota; una d'elles és la prova d'un creixent rebuig als musulmans pel fet de ser-ho, de la mateixa manera que rebutgen aquells refugiats que es troben en situació d'atur.

A més, aquests resultats són relativament similars tant per a grups d'edat com per franges ideològiques, situació socioeconòmica o creença religiosa, entre altres, tot i que hi ha diferències clares també tant per països com per col·lectius, inclòs el posicionament polític. Resulta clau la "transversalitat" en una matèria que hauria de generar debat i també despertar l'esperit crític i/o humanitari en una societat relativament benestant com l'europea.

La vella Europa sembla esporuguida davant aquest fenomen migratori de grans proporcions; ja no recorda els que ella mateixa ha viscut dècades enrere, però això no ha de ser ni un argument ni una excusa; constatar la realitat actual amb el que podem considerar prejudicis religiosos o econòmics, dóna una radiografia social concreta del continent del qual, agradi o no, en formem part i, per tant, d'una manera o una altra, en som responsables.

→ **FOTOGRAFIA.** INTERNACIONAL

Xavi Toral exposa la seva vivència al camp de refugiats d'Idomeni, Grècia

M.Arranz | **FIGUERES**

■ El fotògraf figuerenc, Xavi Toral, va fer la presentació de la seva exposició *Idomeni, una mirada a la injustícia*, a l'auditori els Caputxins, en el marc del cicle cultural "Refugiats, un drama actual". Aquest treball és el resultat del seu viatge al camp de refugiats d'Idomeni que va fer aquest estiu. Toral va viure durant 10 dies la crua realitat de Grècia i va veure de primera mà el tracte que donen als milers de famíles que passen els dies a les tendes de campanya prop de les vies de tren. L'acte va ser presentat per Josep Taberner, president de l'ONG 'Amb les teves mans' i el cantautor Roger Canals Parellada que va cantar alguns dels seus temes dedicats als refugiats. L'església Sant Pere acollirà l'exposició de 30 fotografies de Toral, ja que als Caputxins només hi van ser un dia. ■

CICLE REFUGIATS

Col·leccionisme i solidaritat, a Figueres

➤ Una col·lecció de cartells es posaran a la venda a la Fira de dimecres i els beneficis de la recaptació seran per a Creu Roja

FIGUERES | **SÒNIA FUENTES**

■ La plaça Catalunya de Figueres torna a convertir-se, dimecres, en una cita especial, per als amants del col·leccionisme que podran trobar-hi petits i grans tresors vinguts d'arreu de Catalunya. La Fira del Col·leccionisme se celebra, un any més, coincidint amb la Festivitat del Pilar i és una iniciativa impulsada des del Casino Menestral Figuerenc que atrau sempre un públic molt fidel.

En aquesta ocasió, la trobada té un afegit especial i és que es posaran a la venda pòsters de cinema, cedits per l'Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam, i la recaptació que se'n faci anirà destinada a la secció de la Creu Roja Figueres. "Demanem la col·laboració de la gent, perquè a un preu mòdic podran ajudar" assenyala el president del Casino Menestral, Eduard Ayats, el qual recorda que la Fira s'emmarca dins els actes del cicle «Refugiats, un drama actual». Ja fa uns quants anys, dins la Fira del Col·leccionisme, es va introduir la Fira del Cinema i aquesta iniciativa va donar origen al cicle «Cinema fet a casa»: "Es tractava de treballar una pel·lícula que tingués casa nostra com a escenari. Aquesta idea ha anat creixent i aquest any, condicionats pel que està passant amb els refugiats, van triat una pel·lícula sobre Walter Benjamin". Aquest film ha estat l'embrió de totes les activitats que estem fent des de mitjan setembre a la ciutat". A banda de la Fira del Col·leccionisme, que arriba a la seva 29a edició, a la plaça Catalunya es podrà gaudir d'altres propostes com ara una trobada d'intercanvi per a nens, que sempre ha tingut molt d'èxit, durant el matí.

A la Fira, s'hi poden trobar tot tipus d'articles: llibres, monedes, bitllets, minerals, joguets, punts de llibre i també discos: "Dins de l'Acústica, ja ho vam aplicar amb una Fira i ens hem adonat que torna a haver-hi gent que col·lecciona o busca discos, i que el món del vinil torna a ressorgir".

La programació del cicle sobre els refugiats ha superat l'equador amb èxit de participació, recalca Ayats satisfet i tot esperant que en aquesta última setmana d'actes s'assoleixin els mateixos resultats amb propostes com la projecció del documental *Quién mató a Walter Benjamin* del director David Mauas, aquest dijous a La Cate; la conferència *Refugiats, de la Guerra Civil a l'actualitat*, divendres, a càrrec de David Garcia, historiador, i presentada per Joan Manuel Soldevilla, professor de literatura, a la seu del castell de Sant Ferran. Dues últimes sortides posen el punt final al cicle, que es preveuen que seran un èxit: la primera, una ruta pels refugis de Figueres, que arriba dissabte amb les places esgotades i diumenge es farà una excursió per la ruta de Banyuls a Portbou, sobre les passes que Walter Benjamin va fer el 1940 fugint fins a Portbou.

Una ruta pels anys de la guerra i la postguerra

▶ Una ruta pels refugis de Figueres comentada per David Garcia és la proposta que arriba aquest dissabte dins el cicle sobre els refugiats. El president del Casino Menestral, Eduard Ayats, assenyala que les activitats estan resultant un èxit de participació i prova d'això és que, per aquesta ruta, les places ja estan esgotades. La proposta permetrà recórrer la història dels anys de la guerra i de postguerra a la ciutat de Figueres, en la qual s'inclourà també, entre els punts a visitar, l'interior del refugi antieri a la plaça del Gra. REDACCIÓ | FIGUERES

EMPORDÀ

Poesia El cicle encara amb èxit la recta final

➤ Més de 26 entitats s'han unit per sumar forces i parlar d'un mateix tema a través de xerrades, visites, exposicions o recitals de poesia (imatge). L'objectiu és reflexionar i donar pinzellades del que va passar al nostre país, amb la guerra i la postguerra, i del que està passant ara amb els refugiats per comprovar que, malauradament, ha passat el temps i la història es repeteix.

EMPORDÀ

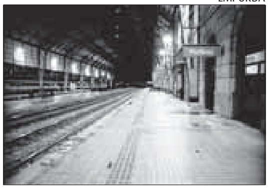

CINEMA DOCUMENTAL

Sobre la mort de Walter Benjamin

➤ La Cate projecta el documental *Quién mató a Walter Benjamin* amb hipòtesis sobre la seva mort.

EMPORDÀ

EXPOSICIONS

Propostes arreu de la ciutat

➤ Fins al dia 16 es poden recórrer mostres arreu de la ciutat com la que es va inaugurar a la galeria Lola Ventós.

LES ACTIVITATS

1 DIMECRES 12 D'OCTUBRE
Ⓐ **Fira del Col·leccionisme** Ⓛ Plaça Catalunya Ⓗ TOT EL DIA

2 DIJOUS 13 OCTUBRE
Ⓐ **Sessió de cinema** Projecció del documental *Quién mató a Walter Benjamin* Ⓛ La Cate Ⓗ 21.00 h.

3 DIVENDRES 14 D'OCTUBRE
Ⓐ **Conferència** A càrrec de David Garcia Ⓛ Seu Amics Castell de Sant Ferran Ⓗ 20.00 h.

4 DISSABTE 15 D'OCTUBRE
Ⓐ **Ruta per Figueres** Refugis de la ciutat Ⓛ Sortida plaça de l'Ajuntament. Ⓗ 11.00 h.

5 DIUMENGE 16 OCTUBRE
Ⓐ **Excursió Ruta Banyuls-Portbou** Seguint les passes de Walter Benjamin. Ⓛ Sortida estació autobusos Ⓗ 7.00 hores

→ **EXPOSICIÓ.** GALERIA D'ART LOLA VENTÓS

Més de 30 artistes a la galeria

La galeria d'art de l'artista Lola Ventós està situada a la calçada dels Monjos, número 26, de Figueres

INAUGURACIÓ. Va ser dissabte, 1 d'octubre amb alguns dels artistes ÀNGEL REYNAL

M.Arranz | **FIGUERES**

La galeria d'art Lola Ventós ha presentat juntament amb l'Associació Cultural PopulART, una nova exposició col·lectiva amb 29 llibres d'artista de 31 artistes. Va ser aquest dissabte, 1 d'octubre, i el públic va poder gaudir de la degustació dels vins del celler Terrarremota i l'aperitiu ofert pel Graner.

Aquesta mostra s'emmarca dins dels actes que tenen lloc durant tot el mes a Figueres en el cicle "Refugiats, un drama actual", idea de Lluís Benejam amb la col·laboració del Casino Menestral Figuerenc. L'exposició recull una trentena de llibres diferents d'artistes com Adrià Ciurana, Carme Sanglas, Enric Bardera, Luis Izquiedo-mosso, Mònica Campdepadrós, Jaume Aldabó, Maria Alemany, Imma Alonso, Ernest Altés, Mònica Armengol, Assumpció Mateu, Miquel Planas, Mercè Riba, Mercè Ribera o Miquel Ruiz Avilés, entre d'altres.

→ **EXPOSICIÓ**
EL DISSENY DE LA PORTADA ÉS A CÀRREC DE L'ARTISTA PEP CABALLÉ

→ **HORARI DE LA GALERIA**
DIMECRES, DIVENDRES I DISSABTE D'11H A 13H I CADA DIA DE 18H A 20H

HORA NOVA 4-10-16

CLAUS ⊖ ACTIVITAT ⊞ LLOC Ⓗ DIA I HORA Ⓓ DURADA

MARC SANYÉ

▶ El drama dels refugiats vist per Marc Sanyé

⊖ Nou quilòmetres de mar són els que separen la costa turca de les illes gregues. Marc Sanyé ens mostra el drama de milers de persones per creuar-los. ⊞ **Cafè Dalicatessen de Figueres** Ⓓ DEL 23 DE SETEMBRE AL 30 D'OCTUBRE

CLAUS ⊖ ACTIVITAT ⊞ LLOC Ⓗ DIA I HORA Ⓓ DURADA

JOSÉ SORIANO

▶ Marc Sanyé retrata el patiment dels refugiats

⊖ Dins el cicle Refugiats del Casino Menestral, es va inaugurar, divendres passat, una exposició del fotoperiodista Marc Sanyé al cafè bar Dalicatessen. L'acte el va presentar Milton Sánchez, fundador de l'ONG Amb les teves mans, Lluís Benejam, Eduard Ayats i el responsable de l'espai Martí Dacosta. Al final es va degustar un vi de la Vinyeta. ⊞ **Cafè Dalicatessen de Figueres** Ⓓ FINS AL 30 D'OCTUBRE

CONFERÈNCIA. REFUGIATS

Últims actes del cicle a Figueres

La seu dels Amics del Castell de Sant Ferran va acollir un dels últims actes del cicle "Refugiats,un drama actual" organitzat pel Casino Menestral figuerenc i Lluís Benejam. A càrrec de l'historiador David Garcia Algilaga i el professor d'IRM Joan Manuel Soldevilla.

Figueres es mobilitza amb intensitat davant el drama que viuen els refugiats

➤ S'han celebrat actes cada dia durant un mes, i la resposta ha estat un èxit, destaca l'organització

FIGUERES| **SÒNIA FUENTES**

"Ha estat agosarat però ho hem viscut intensament i ens hem envoltat de gent magnífica", era la reflexió que feia el president del Casino Menestral, Eduard Ayats, l'endemà de concloure's el cicle *Refugiats, un drama actual*, organitzat conjuntament amb Lluís Benejam i amb el suport de l'Ajuntament de Figueres, que va començar amb la projecció de la pel·lícula *La última frontera*, sobre Walter Benjamin, i es va tancar diumenge passat amb una ruta de Banyuls a Portbou per resseguir les darreres passes del filòsof, amb una arrossada per a més de quaranta persones. "Entremig s'han realitzat una gran diversitat d'activitats que han tocat molts pals diferents del que va viure el país en el passat i del que passa en l'actualitat i totes elles han tingut un seguiment molt important".

Un final d'alta intensitat

La darrera setmana del cicle ha inclòs xerrades, amb ponents brillants com José Luis Nvumba, advocat guineà resident a Catalunya, que va parlar des de la seva vivència com a refugiat. Divendres era l'historiador David Garcia qui oferia la seva visió sobre els refugiats, des del passat a l'actualitat. Entremig, Figueres, ha acollit la Fira del Col·leccionisme i a la plaça Catalunya es reunien expositors d'arreu per mostrar petits i grans tresors a un públic que cada any és fidel a la cita. La Fira va aconseguir aquest any recaptar més de 400 euros que seran destinats a Creu Roja amb la venda de cartells de cinema cedits per l'Arxiu Col·lecció Lluís Benejam. "Tenint en compte que es venien a un preu simbòlic, la recaptació considerem que és molt bona". Tot suma, comenta Ayats, i amb aquest cicle, s'ha demostrat que aquí la gent "el tema de la solidaritat el té ben assumit". La resposta ha estat molt positiva per part de la gent i de tota la ciutat de Figueres, destaquen els organitzadors: "Estem molt satisfets i agraïm a totes les entitats i a tothom que hi ha participat que hagin han posat en aquest cicle el millor de si mateixos". La celebració del cicle, que ha aglutinat un gran nombre d'entitats organitzadores i empreses, ha demostrat fins on la suma d'esforços pot mobilitzar una ciutat "amb tanta intensitat".

BORJA BALSERA/SANTI COLL

EL DRAMA DELS REFUGIATS ARRIBA A LA CIUTAT

Diversitat de propostes amb l'objectiu de mantenir viu el caliu

➤ La conclusió del cicle Refugiats, un drama actual, és que ha obert un espai de debat i reflexió necessari. La setmana passada es van celebrar les darreres activitats. A dalt la vista guiada que es va fer dissabte als refugis de la ciutat de Figueres i a baix la Fira del Col·leccionisme.

Diversitat de propostes amb un tema en comú

Ha estat un mes intens d'activitats, -del 16 de setembre al 16 d'octubre-, dedicat al conflicte dels refugiats a través de xerrades, exposicions, cinema i sortides culturals, entre d'altres. L'origen del cicle *Refugiats, un drama actual* ha estat la pel·lícula L'última frontera, del director Manuel Cussó-Ferrer, dins el Cicle Cinema fet a casa. Des del Casino Menestral es recorda que l'any que ve és la Capitalitat de la Sardana a Figueres i "la pel·lícula escollida podria adaptar-se a aquest fet tan especial", comenta el president Eduard Ayats. FIGUERES | REDACCIÓ

DICTAMEN

Francesc Canet
Exdiputat al Congrés

REFUGIATS, UN CICLE DE LA SOCIETAT CIVIL

L'apel·lació a la *societat civil* és molt habitual en diversos àmbits, especialment en la vida política. I moltes vegades se'n fa un ús abusiu, distorsionat, interessat i –en conseqüència– manipulador. Justament per això, plau molt escriure entorn de les excepcions: circumstàncies en què el concepte de societat civil adquireix un sentit de complement, motor o compensació de l'acció política. O de la inacció. Aquest és el cas de la iniciativa que ha posat en marxa el Casino Menestral de Figueres, a partir de la idea i la feina perseverant d'en Lluís Benejam, impressor i col·leccionista de material de cinema.

Durant un mes, del 16 de setembre al 16 d'octubre, es durà a terme un cicle extraordinari d'activitats aixoplugades sota el títol senzill i colpidor de "Refugiats, un drama actual". Hi haurà de tot: exposicions, conferències, pel·lícules, visites guiades, relat d'experiències personals, etc. Lluís Benejam va saber engrescar entitats de Figueres i comarca a través d'un plantejament senzill en aparença: que cada entitat aportés al cicle una activitat que servís per a posar en relleu alguna experiència relacionada amb la temàtica dels refugiats. Dels que avui solquen les aigües èticament brutes i mortals del nostre Mediterrani o dels que han hagut de fugir en altres moments de la història més o menys recent. Sabent qui és en Lluís, el cinema, la imatge i la paraula, havien de ser els eixos vertebradors del cicle. El resultat, un munt d'actes que et fan sentir orgullós com a ciutadà. Més enllà que no podrem resoldre cap dels problemes dels refugiats d'avui, segur que ens ajudaran a conscienciar-nos una mica més dels drames –presents, passats i, malauradament, futurs– dels que han de fugir del seu entorn vital per (intentar) sobreviure.

Quan mires l'atapeït programa d'actes, t'adones que més enllà dels organitzadors (Casino Menestral, Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam) i dels patrocinadors (Ajuntament de Figueres, Consell Comarcal, Fundació Albert Tomàs), hi has de (voler) veure la implicació de moltes entitats. La societat civil s'hi ha bolcat. Està viva. Només cal que se li toqui la fibra sensible, que se li proposi un objectiu clar i noble, allunyat dels rèdits polítics partidistes.

En Lluís obre el seu bloc a internet sobre arxiu de cinema amb una sentència contundent: "Col·leccionar no és comprar o vendre: és crear memòria". Amb el cicle sobre refugiats crearà memòria, però també sacsejarà consciències. Segur.

AERONÀUTIQUES

DAVID GARCÍA ALGUILAGA

Historiador

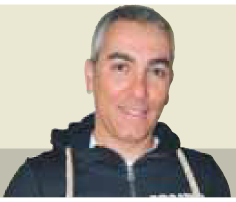

LLUÍS BENEJAM I ELS REFUGIATS

Després d'un mes d'actes diversos celebrats dins el marc del cicle *Refugiats, un drama actual*, organitzat per en Lluís Benejam i amb el suport del Casino Menestral figuerenc i per l'Ajuntament de Figueres, que ha gaudit de la col·laboració desinteressada de moltes persones i entitats, potser ara és el moment de parar, respirar, pair i reflexionar.

Jo he pogut col·laborar participant en una conversa pública amb en Joan Manel Soldevilla, als Amics del Castell, al voltant dels refugiats, la Guerra Civil, els bombardeigs i els refugis, i guiant una adaptació, per a l'ocasió, de la Ruta Bombardeigs i Refugis basada en textos del llibre *Ales Negres i Xampinyons*. Una petita (nanominúscula) contribució en la mesura de les meves capacitats. O potser ni això? Perquè, per a què pot servir un cicle d'aquestes característiques en una societat acomodada com la nostra, tan allunyada de la crisi més gran de refugiats des de la Segona Guerra Mundial, però, alhora, tan colpida per les imatges que pot haver vist en els mitjans de comunicació?

Considero que, malauradament, aquest tipus de drames humanitaris apareixen esporàdicament en la geografia mundial i la seva gestió és difícil. Sempre. Ho va ser el 39 amb els refugiats, desplaçats, exiliats republicans que després de passar per Figueres i l'Empordà varen ser conduïts als sorrencs i entramuntanats camps de concentració del Rosselló. Ho va ser amb els milions de persones que varen trobar-se vagant per Europa lluny de la seva llar l'any 1945. I ho ha estat, m'imagino, en totes i cadascuna de les crisis de refugiats aparegudes fins ara.

Els estats implicats, actualment, estan tan pendents d'actuar tan políticament correcte i de les enquestes d'intenció de vot que, en acabat, parlen i es reuneixen molt, però actuen poc. No es recullen les eines que el passat ens ha regalat per encarar el present i el futur. I avui en dia, en l'era de la comunicació, tenim tanta informació que estem desinformats.

EMPORDÀ

«No s'hi val ser demagògic i populista i demanar mesures sense saber si existeixen els recursos per a portar-les a terme o preguntar-se pels possibles problemes secundaris que originarien»

Podria continuar escrivint moltes cabòries meves al respecte, però al final acabaria concloent el mateix: poca cosa podem fer els mortals (nosaltres, el ciutadà normal allunyat de l'epicentre) davant d'una situació dramàtica i extrema com la que origina una crisi de refugiats; tanmateix, no s'hi val ser demagògic i populista i demanar mesures sense saber si existeixen els recursos per a portar-les a terme o preguntar-se pels possibles problemes secundaris que originarien; i amb un coneixement ampli i divers, facilitat per actes com els d'aquest cicle que s'acaba de tancar, o per lectures, converses, pel·lícules... que es poden recomanar, també, des d'esdeveniments d'aquesta mena, obtenim una visió més panoràmica, ampliem la nostra capacitat crítica, i coneixem eines emprades en el passat en situacions semblants.

Per tant, tenen utilitat iniciatives com aquesta? Jo crec que sí, deixant de banda la magnitud de la seva repercussió. La situació dramàtica, i el problema que l'ha originat, han seguit el seu curs en la història mentre ha durat el cicle i ho continua fent ara que s'ha acabat, però el que és clar és que ha servit per remoure consciències, per recordar-nos que aquesta terra nostra va viure un episodi similar no fa tants anys (moltes fotografies del 1939 i del 2016 només es diferencien perquè una és en blanc-i-negre...), per armar-nos amb més coneixement per pensar, actuar i pronunciar-nos d'una manera més conreada i crítica, i per intentar ser més solidaris i empàtics, però, sense perdre de vista que també hem de ser objectius i assertius.

Lluís, Casino Menestral, gràcies per fer-nos memòria. Felicitats per la feina feta.

REFUGIATS

UN DRAMA ACTUAL

Cinema fet a casa edicions anteriors

casinomenestralFIGUERENC

ANTICS JUTJATS

EXPOSICIÓ

25 anys del rodatge de la pel·lícula

El Caballero del Dragón

DINS ELS ACTES DE LA 2 FIRA DEL CINEMA

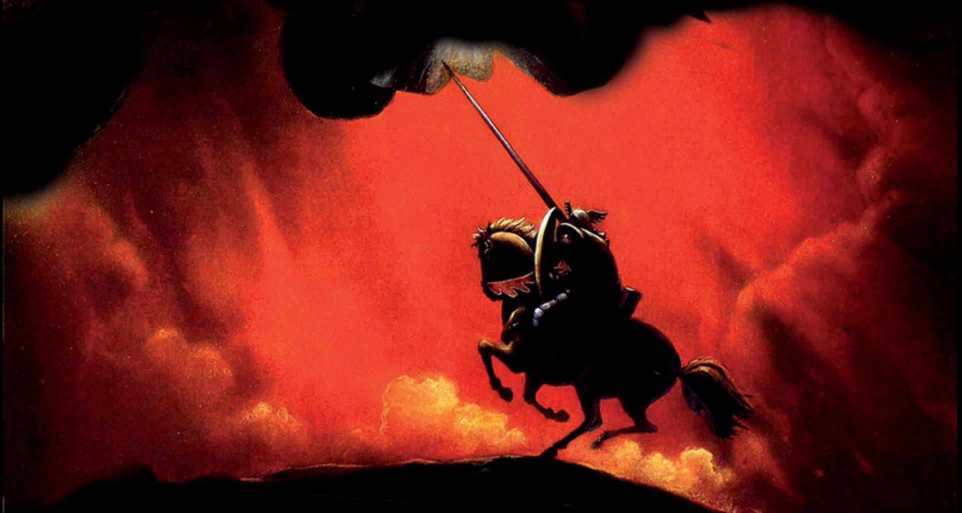

Dijous, 6 de maig, a 1/4 de 8 del vespre, al Casino Menestral

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ

sobre la pel·lícula rodada a Requesens, ara fa 25 anys,
presentada per SEBASTIÀ ROIG

El Caballero del Dragón

dirigida per **FERNANDO COLOMO** amb Miguel Bosé, Klaus Kinski, Harvey Keitel...

TAULA RODONA moderada per FRANCESC CRUANYES.

L'acte comptarà amb l'assistència del director de la pel·lícula, **FERNANDO COLOMO**, del guionista **Andreu Martín**, del dissenyador **Enrique Ventura**, i de **Lluís Molinas**, autor del llibre *Costa Brava plató de cinema*

L'exposició estarà oberta del 6 al 22 de maig. De dilluns a dissabte d'11 a 13 h. i de 17 a 21 h.

www.casinomenestral.cat - www.firacinemafigueres.com

Organitza: casino menestral FIGUERENC

Col·laboren: Ajuntament de Figueres Alt Empordà · Generalitat de Catalunya Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació · BRAU edicions · ULYSSUS · Colomo Producciones · Reyes Abades Efectos Especiales S.A · roger fotocomposició · EMPORDÀ · HORA NOVA · Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam

casinomenestralFIGUERENC
ANTICS JUTJATS

exposició

Teresa Gimpera i el cinema

© Àngel Font

INAUGURACIÓ

Dijous, 5 maig 2011
a 2/4 de 8 del vespre

a continuació
TAULA RODONA
amb l'assistència de l'actriu

Dissabte, 7 maig a les 6 de la tarda

PROJECCIÓ DE LA PEL·LÍCULA
L'afer Lolita (1991)
del director JOSÉ ANTONIO DE LA LOMA,
rodada a l'Empordà amb la participació
de Teresa Gimpera, Laura Mañà, Jordi Dauder, Joan Duran

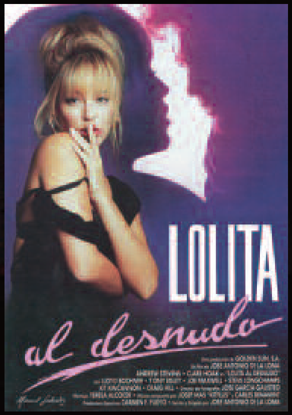

L'exposició estarà oberta del 6 al 22 de maig • De dimarts a dissabte d'11 a 13 h. i de 17 a 21 h.
www.casinomenestral.cat - www.firacinemafigueres.com

Organitza:
casino menestral FIGUERENC

Col·laboren:
Ajuntament de Figueres Alt Empordà
Generalitat de Catalunya Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Diputació de Girona 221 municipis
Consell Comarcal de l'Alt Empordà
HOTEL PRESIDENT
Diagonal
Museu del Cinema Col·lecció Tomàs Mallol
Grup Oliveda
Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam
UnnimObraSocial
RÀDIO CABANES 101.1 FM
roger fotocomposició
EMPORDÀ
HORA NOVA
tramuntana.TV

4a Fira del cinema

DEL 28 DE JUNY A L'1 DE JULIOL DE 2012

FIGUERES

PROGRAMA

Dijous 28 de juny

a les 8 del vespre

A la seu provisional del Casino Menestral Figuerenc: inauguració de l'exposició sobre la pel·lícula ***Victòria-3*** d'**Antoni Ribas** (amb seqüències filmades a Empuriabrava)

A 2/4 de 9, taula rodona amb la participació de **Xabier Elorriaga** (actor) **Miguel Sanz** (guionista) i **Toni Soler** (periodista), moderada per **Sebastià Roig** i **Alfons Martínez**.

Divendres 29 de juny

a les 10 de la nit

A la Cate: projecció del documental:

14 d'abril, Macià contra Companys

Dissabte 30 de juny

a les 7 de la tarda

Al Casino Menestral Figuerenc, projecció ***Ara, Pla*** de La Funcional Teatre i seguidament ***Victòria-3***

Diumenge 1 de juliol

A sota la coberta de la Plaça Catalunya.

4a Fira del Cinema

Conjuntament amb: 36a Fira del Segell i de la Moneda • 1a del Col·leccionisme • 9a Fira del Disc • 13a Trobada de plaques de cava • 2na Gran Trobada d'intercanvi (Taps corona, punts de llibre, calendaris, postals, sobres de sucre...)

Toni Soler

Xabier Elorriaga

Organitza:

casinomenestral FIGUERENC

Tel. 972 678 666

Col·laboren:

Associació Filatèlica i Numismàtica

La Colla Dolça Tardor

LA FUNCIONAL TEATRE

Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam

Amb el suport de:

Ajuntament de Figueres · Diputació de Girona · Consell Comarcal de l'Alt Empordà · CAte Espai cultural · Generalitat de Catalunya Departament de Cultura · Grup Oliveda · Hotel President · UnnimObraSocial · Museu del Cinema Col·lecció Tomàs Mallol · Diagonal · L'Institut d'Estudis Empordanesos · El Trot · Associació Gent de Cinema · Ràdio Cabanes 101.1 FM · Empordà · Hora Nova · tramuntana TV · roger fotocomposició

CELEBRACIÓ

25è aniversari de la pel·lícula

El Museu Dalí es tanca a les set

GUIÓ i DIRECCIÓ
Josep Montalat

3 d'octubre de 2013
a 2/4 de 8 del vespre

sota la cúpula

del MUSEU DALÍ

amb l'assistència dels actors

EMILIO GUTIÉRREZ CABA

AMPARO MORENO

Figueres, 1988

Entrada gratuïta

Places limitades. Es prega confirmar l'assistència al tel. 972 67 75 20 matins

Organitzen: CASINO MENESTRAL FIGUERENC • FUNDACIÓ ALBERT TOMÀS i BASSOLS

Col·laboren: AJUNTAMENT DE FIGUERES • AMICS DELS MUSEUS DALÍ • LA CATE • HOTEL RAMBLA • RHODES TOUR OPERADOR • DALICATESSEN AMAT CARRERAS EMC • L'ESTUDI D'ARTS • ESPELT VITICULTORS • GRUP OLIVEDA • CELLER LA VINYETA • DURAN HOTEL • ARXIU LLUÍS BENEJAM

Amb el suport: SETMANARI EMPORDÀ • HORA NOVA • EL PUNT AVUI • TRAMUNTANA.TV • RÀDIO CABANES GENERALITAT DE CATALUNYA • AMICS DEL CASTELL DE SANT FERRAN • ROGER DIGITAL

LISÍSTRATA a FIGUERES

EXPOSICIÓ I TAULA RODONA RECORDANT LA PEL·LÍCULA RODADA A FIGUERES EL 2001

Dijous 15 d'octubre 2015, a les 20,00 h

A la seu dels Amics del Castell de Sant Ferran de Figueres

Amb l'assistència
del director
Francesc Bellmunt
el productor
Antoni Llorens
i l'actor
Toni Albà

Acte presentat per
Joan Manuel Soldevilla

Taula rodona moderada per
Pitu Anaya

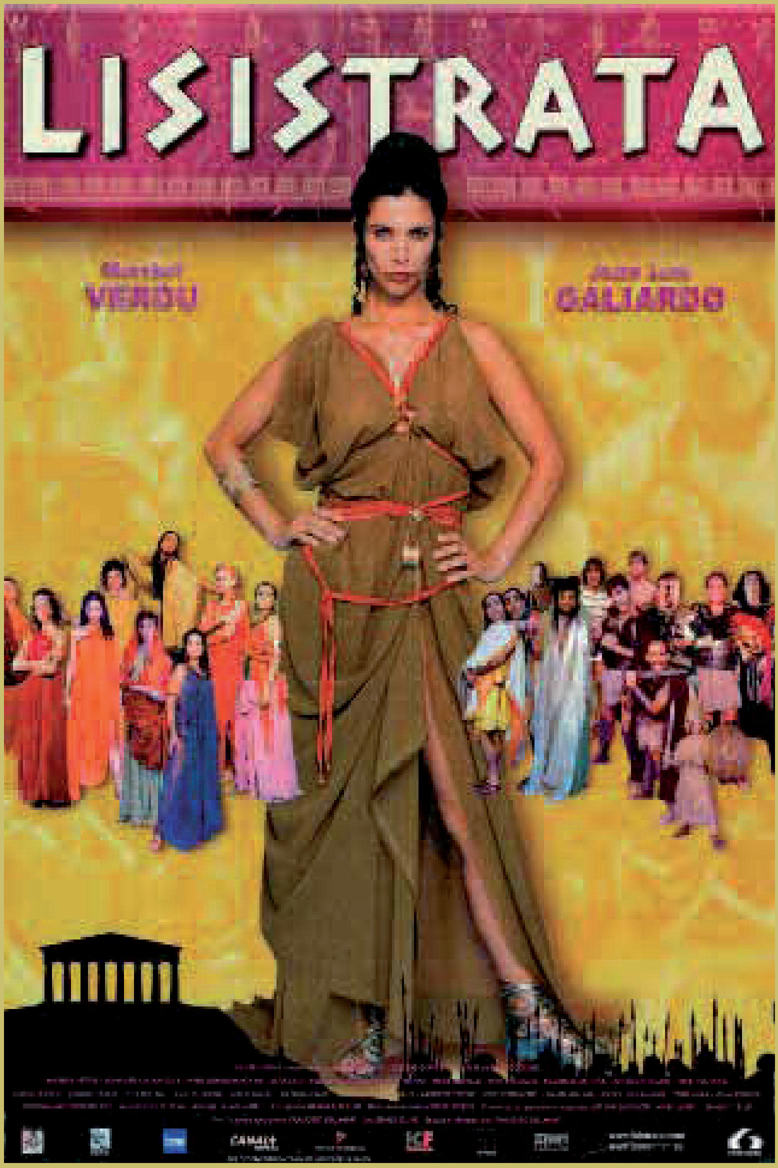

Organitzen:

casinomenestral FIGUERENC

Amb la col·laboració:

Ajuntament de Figueres
El Consorcio Castillo San Fernando
CAte Espai cultural Figueres
Museu del Cinema Col·lecció Tomàs Mallol
Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com
Les Fortaleses Catalanes
Duran Hotel & Restaurant
ROGER comunicació digital
Amat Carreras E.M.C. muntatge cinematogràfic
Associació Filatèlica i Numismàtica
Grup Oliveda
celler lavinyeta
espelt Viticultors de l'Empordà
FRI CASH

Amb el suport:

EMPORDÀ
EL PUNT AVUI+
HORA NOVA
tramuntana.TV

PERSONATGES CONVIDATS ALS ACTES ANTERIORS

Enrique Ventura, Fernando Colomo i Andreu Martín.

Teresa Gimpera i el tecnic de muntatge Amat Carreras.

Xavier Elorriaga i Toni Soler.

Emilio Gutierrez Caba i Amparo Moreno

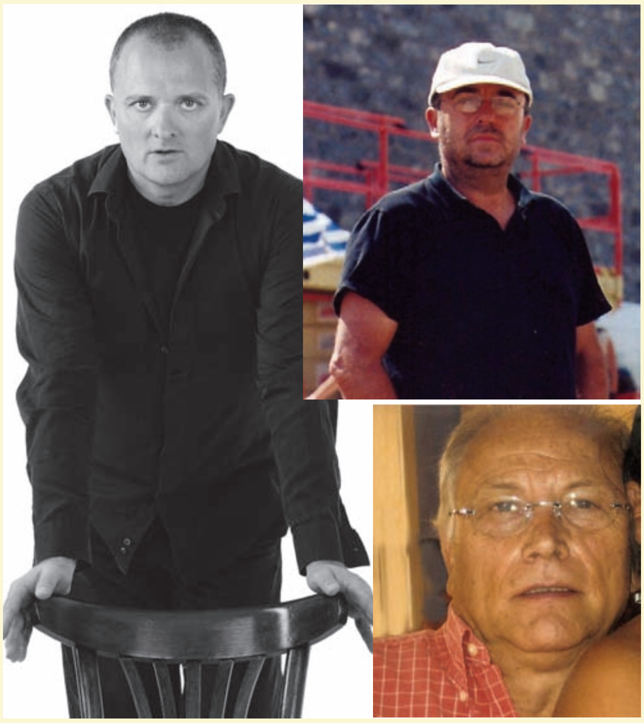

Toni Albà, Francesc Bellmunt i Antoni Llorens

Trobareu tota la informació a:

www.archivocine.com

Cinema fet a casa

casinomenestral FIGUERENC

Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam www.archivocine.com